

Obsah:

1. Základné údaje.....	3
1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši.....	3
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce.....	3
1.3 Údaje o súlade riešenia so zadaním.....	4
2. Riešenie územného plánu.....	4
2.1 Vymedzenie riešeného územia.....	4
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu	5
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	6
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	7
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania.....	7
2.6 Návrh funkčného využitia obce.....	9
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie	10
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	18
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území.....	18
2.10. Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami	19
2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov MÚSES a ekostabilizačných opatrení.....	22
2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	39
2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	53
2.14. Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území	56
2.15. Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu	57
2.16 Vyhodnotenie perspektívneho využitia PPF a LPF na nepoľnohospodárske účely.....	57
2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia	67
2.18. Návrh záväznej časti.....	68
3. Doplnujúce údaje.....	79

Spracovateľský kolektív:

Hlavný riešiteľ:	Ing. arch. Ľudmila Priehodová
Urbanizmus:	Ing. arch. Ľudmila Priehodová
Rekreácia:	Milan Žuffa - Ellek
Demografia:	RNDr. Oľga Staňnová
Ochrana prírody:	Ing. Peter Sládek
Doprava:	Ing. Anna Brašeňová
Vodné hospodárstvo:	Anna Messerschmidtová, Ing. Michal Kravčík, CSc.
Energetika:	Ján Škrinár
Zásobovanie plynom:	Igor Škrabák

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 Hlavné ciele riešenia a problémy, ktoré územný plán rieši

Obec Ľubietová na základe § 4 ods. 3, písmeno ch, zákona č. 369 / 1990 Zb. o Obecnom zriadení v platnom znení a § 16 ods. 1 a 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 237/2000 Z.z. obstaral vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie pre obec Ľubietová. Na základe výsledkov užšej súťaže objednal v apríli 1999 vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie u Ateliéru urbanizmu a architektúry - Ing. arch. Priehodová, Banská Bystrica.

Doplňujúce prieskumy a rozboru a územno – hospodárske zásady boli vypracované v novembri 1999. Po verejnom prerokovaní boli do Zadania (ÚHZ) zapracované pripomienky a Zadanie bolo schválené Obecným zastupiteľstvom uznesením č.232/2001 - OcZ zo dňa 11.5.2001. Pre obec bol v decembri 1999 vypracovaný Miestny územný systém ekologickej stability – hlavný riešiteľ Ing. Peter Sládek, ako podklad pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie. Koncept územného plánu (apríl 2002) bol verejne prerokovaný a na základe tohto prerokovania obec vydala 6.7.2002 súborné stanovisko, ktoré je zapracované v Návrhu ÚPN obce.

Hlavnou úlohou riešenia územného plánu je podrobne analyzovať funkčné prvky: bývanie, výrobu, zotavenie, občiansku vybavenosť, dopravu, technickú vybavenosť, zeleň, skúmať ich vzájomné väzby, a v súlade s miestnym územným systémom ekologickej stability navrhnuť optimálny rozvoj týchto funkcií v sídle. Cieľom ÚPN je zosúladiť záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu. V záväznej časti ÚPD sú navrhnuté regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby.

ÚPN rieši koncepciu územného rozvoja obce, priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia. Hlavným cieľom územného plánu bolo navrhnuť plochy pre rozvoj obytnej zóny, ktorá bola v Koncepte riešenia navrhnutá variantne v dvoch lokalitách. V Návrhu ÚPN bol rozvoj obytnej funkcie riešený podľa alternatívy A v kombinácii s lokalitou 7 z alternatívy B.

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sú hlavné výkresy v rozsahu katastrálneho územia riešené v M 1: 10 000, doplňujúce výkresy v rozsahu navrhovanej výstavby v M 1:2000. Širšie územné vzťahy sú riešené v M 1: 25 000. Mapový podklad pre výkresy v M 1: 2000 bol v rámci prípravných prác vypracovaný zmenšením katastrálnych máp z M 1: 1000 – polohopis, výškopis bol zväčšovaný zo štátnych máp – odvodených v M 1: 5000. Polohopis a výškopis bol skreslený na maticu v rozsahu zastavaného územia. Matica bola poskytnutá spracovateľovi inžinierskogeologického prieskumu - Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave- Doc. RNDr. Ján Vlčko, CSc. Spracovateľ inžinierskogeologického prieskumu v teréne overil výškopis vyhotovený zo štátnych máp odvodených a konštatoval, že nie je reálny – je deformovaný. Počas vypracovania konceptu riešenia bol prevzatý výškopis vypracovaný Doc. RNDr. Jánom Vlčkom, CSc.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu obce

V roku 1983 bol spracovaný ÚPN SÚ Ľubietová (Stavoprojekt Banská Bystrica), ktorý riešil rozvoj obce do roku 2000 a bol zameraný na realizáciu bytovej výstavby a občianskej vybavenosti. Vychádzal z pôvodného SÚP (ÚHA), avšak striktno dodržiaval záber poľnohosp-

podárskej pôdy v rámci intravilánu určeného k 1.9.1966 len na plochách odsúhlasených MPVŽ. V ÚPN SÚ bolo navrhnutých celkom 27 rod. domov z dôvodu, že plánovacie orgány štátnej správy nepočítali s rozvojom obce. Obec v tom čase nebola zaradená medzi obce s rekreačnou funkciou. Až celospoločenskou zmenou po roku 1998, legislatívnymi zmenami a prechodom kompetencií týkajúcich sa obstarávania územnoplánovacej dokumentácie zo štátu na obce sa vytvorila možnosť väčšieho rozvoja obce.

V januári 1990 vypracoval Urbion Banská Bystrica pre obec Ľubietová nové prieskumy a rozbor. V roku 1998 vypracoval RP – projekt (Ing. arch. Peter Rusnák) Doplnujúce prieskumy pre ÚPN SÚ Ľubietová.

Nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou pre obec Ľubietová je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj schválený vládou SR uznesením č. 394 z 9. júna 1998. Nariadenie vlády SR č. 263, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, bolo uvedené v zbierke zákonov SR 18.8.1998.

1.3 Údaje o súlade riešenia so súborným stanoviskom z prerokovania konceptu

Oproti schválenému Zadaniu Obecným zastupiteľstvom uznesením č.232/2001 – OcZ. zo dňa 11.5.2001 bol Koncept ÚPN obce vypracovaný v zmysle novely č. 237/2000 Z.z. zákona č. 50/1976 Zb. a vyhlášky 55/2001, ktorá nadobudla účinnosť 1. marca 2001. Zmena oproti zadaniu sa týkala rozsahu spracovania ÚPD. Hlavné výkresy boli vypracované v rozsahu katastrálneho územia v M 1: 10 000, zastavané územie v M 1:2000 je spracované ako doplnujúci výkres. Po dohode s obstarávateľom sú zlúčené grafické prílohy: Komplexný výkres priestorového usporiadania, funkčného využívania územia, verejného dopravného vybavenia s výkresom ochrany prírody a tvorby krajiny.

Rozvoj obytnej zóny v koncepte ÚPN bol riešený variantne v dvoch lokalitách. Z prerokovania vyplynula požiadavka riešiť rozvoj obytnej funkcie podľa alternatívy „A“ v kombinácii s lokalitou č. 7 z alternatívy „B“.

Pripomienky ku konceptu ÚPN boli v návrhu akceptované. Pripomienka SSC Bratislava týkajúca sa vyznačenia polohy izofón ekvivalentnej hladiny hluku bude akceptovaná dodatočne po sčítaní dopravy na ceste III/06643, nakoľko v súčasnosti nebolo prevedené sčítanie na tejto komunikácii.

2. RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU

2.1 Vymedzenie riešeného územia

Obec Ľubietová leží vo východnej časti Banskobystrického kraja, od okresného a krajského mesta Banská Bystrica je vzdialená 20 km, od okresného mesta Brezna je obec vzdialená 20 km. Dopravne je obec napojená štátnou cestou III / 06643 na cestu I. triedy č. I / 66 spájajúcu Banskú Bystricu s Breznom. Obec prirodzene spáduje do Banskej Bystrice, správneho centra okresu a kraja. Riešeným územím územného plánu obce Ľubietová je katastrálne územie obce. Obec Ľubietová je vymedzená katastrálnymi hranicami nasledovných obcí: zo severu Lučatín, Medzibrod, Brusno, z východu Predajná, Osrbliu, z juhovýchodu Hrovec, z juhu je to kataster obce Hrochoť, z juhozápadu je to obec Strelníky, Povrazník. Západne susedí Ľubietová s obcami Poniky a Slovenská Ľupča. Katastrálne územie obce Ľubietová má výmeru 6 104 ha.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväznej časti územného plánu regiónu

Zo záväzných regulatívov funkčného a priestorového usporiadania ÚPN VÚC Banskobystrický kraj pre obec Ľubietová vyplývajú tieto regulatívy:

1. V oblasti usporiadania funkčného a priestorového usporiadania územia.

1.11. podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvorenia rovnocenných životných podmienok obyvateľov.

2. V oblasti hospodárstva

2.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre rozvoj hospodárskych aktivít v území.

2.2 v chránených územiach zavádzať osobitnú sústavu hospodárenia (chránené územia §12 ods.1 písm.c, d, e a §18 zák. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a ochranné pásma vodných zdrojov)

- v chránených územiach uplatňovať ekologické princípy hospodárenia

3. V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky

3.6 rozvíjať podmienky na rekreáciu a turistiku v plnom súlade so záujmami ochrany prírody a prírodných zdrojov, preorientovať ťažisko rozvoja rekreácie z voľnej krajiny do obcí s potrebným potenciálom atraktivít a vybaveností.

3.8 umiestňovať novú vybavenosť do urbanizovaného prostredia obcí a jestvujúcich streísk rekreácie a turistiky v ostatných chránených územiach; vo voľnej krajine umiestňovať len zariadenia športovo – relaxačnej vybavenosti, ak to podmienky ochrany prírody a zdrojov prírody umožňujú.

4. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu.

4.1 rešpektovať územné vymedzenie, podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka a chránený areál.

4.5 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja.

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva

5.1. rešpektovať kultúrne dedičstvo, predovšetkým chrániť najcennejšie objekty a súbory objektov zaradené, alebo navrhované na zaradenie do kategórie mestských pamiatkových rezervácií, pamiatkových rezervácií ľudových stavieb, pamiatkových zón a národných kultúrnych pamiatok, chrániť ich a využívať v súlade s ustanoveniami zákona č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti.

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov ÚPN VUC Banskobystrický kraj pre obec Ľubietová sú:

9.13 Zásobovanie plynom – plynofikácia obce.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Sídelná štruktúra

Obec vznikla ako banícka osada v 13.-14. storočí. Spomína sa v r. 1379, kedy dostala mestské výsady – ťažilo sa tu zlato, medená ruda, železná ruda. V 18. st. začalo v sídle prosperovať železiarstvo. V 19. st. postupne význam sídla klesal a nadobúdala charakter vidieckeho sídla. V 20. st. bola v obci parná píla a v r. 1947 zriadená výrobňa maľovanej keramiky.

V organizácii osídlenia bola obec zaradená medzi sídla miestneho významu, čo bola v období 70. rokov 20. storočia druhá najvýznamnejšia kategória. V spádovom území sa nachádzali sídla Povrazník a Strelníky. V roku 1991 bola obec ako samostatná zaradená do územného obvodu B. Bystrica a v súčasnom období sa nachádza v okrese B. Bystrica.

Obec má predpoklady stať sa atraktívnym miestom prebývanie za predpokladu vytvorenia kvalitných životných podmienok – skvalitnenia a dobudovania dopravnej a technickej infraštruktúry, vytvorenia pracovných príležitostí v obci. Lokalizácia obce v atraktívnom prírodnom prostredí dáva predpoklady k tomu, aby sa funkcia bývania prelínala s funkciou rekreačnou.

Rekreologický potenciál obce Ľubietová svedčí o tom, že odvetvie rekreácie a cestovného ruchu môže byť dôležitým faktorom budúceho ekonomického a sociálneho rozvoja obce a jej okolia. Môže podporiť stabilizáciu počtu obyvateľov obce a skvalitniť jej demografickú charakteristiku i hospodárske postavenie.

Výhľadový počet obyvateľov

Pre stanovenie ďalšieho vývoja obce bol výhľadový počet obyvateľov viackrát spracovaný. Podľa FŠÚ - projekcia obyvateľov r. 1987 uvažovala s výhľadovým počtom obyvateľov v r. 2010 842, projekcia výhľadového počtu obyvateľov z r. 1993 uvažuje v r. 2015 s výhľadovým počtom 975 obyvateľov.

Na základe vývoja počtu obyvateľov, vekovej štruktúry, ekonomických podmienok v obci atď. navrhujeme nasledovný počet obyvateľov.

Rok	1991	1999	2000	2005	2010	2015	2020
Počet obyv.	980	997	1000	1015	1030	1045	1060

Pracovné príležitosti

Z celkového počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov pracovalo v r. 1991 270 obyvateľov, čo predstavuje 58,1 %.

Podľa údajov štatistického úradu v Banskej Bystrici bolo v r. 1990 230 pracovných miest, z toho 132 pre ženy. V súčasnom období je v obci celkom 350 pracovných miest, z toho 103 v primárnom sektore (poľnohosp. + lesníctvo), čo predstavuje 29,4 %, v sekundárnom (priemysel) 156 prac. miest, čo predstavuje 44,6 % a v terciárnom (obchod, služby) 91 pracovných miest, čo tvorí 26 % z celkového počtu pracovných miest.

Pracovné príležitosti v priemysle poskytujú nasledovné výrobné:

1. KNK KOVO Ľubietová

Výrobná je zameraná na výrobu nábytkového kovania. Prevádzka poskytuje 104 pracovných miest.

2. KNK Keramika Ľubietová

Prevádzka sa zaoberá výrobou skla a keramiky, poskytuje 23 pracovných miest

3. Obecná píla - poskytuje 22 pracovných miest

V primárnom sektore (poľnohospodárstvo + lesníctvo) poskytujú pracovné miesta Obecné le-sy 33, roľnícke družstvo 22 pracovných miest a samostatne hospodáriaci roľníci.

Podnikateľské aktivity

Pri sčítaní v roku 1970 bolo rozhodujúcim odvetvím priemysel, v ktorom pracovalo 45,8 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. Štruktúra podľa odvetví sa výrazne zmenila v roku 1991. Klesol počet ekonomicky aktívnych pracujúcich v priemysle a zvýšil sa počet pracujúcich v službách, obchode, doprave, spojoch atď. Pokles v odvetví priemyslu predstavuje (1970 – 1991) – 14 % a nárast v ostatných odvetviach + 8,3 %.

Pre rozvoj priemyselnej výroby a podnikateľských aktivít je navrhnutá plocha po pravej strane pri vstupe do obce popri navrhovanej prístupovej komunikácii do areálu Kovo v spodnej časti obce. Ďalší rozvoj výroby je navrhnutý v návaznosti na areál píly v hornej časti obce.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Obec Ľubietová leží vo východnej časti Banskobystrického kraja, od okresného a krajského mesta Banská Bystrica je vzdialená 20 km, od okresného mesta Brezna je obec vzdialená 20 km. Dopravne je obec napojená štátnou cestou III / 06643 na cestu I. triedy č. I / 66 spájajúcu Banskú Bystricu s Breznom. Obec prirodzene spáduje do Banskej Bystrice, správneho centra okresu a kraja. Na severe obec Ľubietová susedí s kúpeľným miestom Brusno, čo zvyšuje jej atraktivitu. Juhovýchodná časť katastrálneho územia sa nachádza v CHKO BR (chránená krajinná oblasť - biosférická rezervácia) Poľana, v ktorej sú začlenené územia ochrany prírody NPR (národná prírodná rezervácia) Ľubietovský Vepor s ochranným pásmom, PP (prírodná pamiatka) Veporské Skalky. Mimo územie CHKO Poľana v rekreačnej lokalite pozdĺž toku Hutná sa nachádza prírodná rezervácia Periská. Tieto významné územia ochrany prírody prispievajú k atraktivite rekreačného potenciálu krajiny.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie a priestorového usporiadania

Pôdorys pôvodného mestečka je jednoduchý, hlavnú časť zástavby tvoria dva rady domov pozdĺž potoka, vedľa ktorého sa tiahne aj cesta smerom k baniam do hôr. Uličnú zástavbu tvoria prízemné domy, obrátené štítom do ulice, avšak severný rad domov je v rovnnej línii trikrát zubovite zalomený. Zástavba sa v centrálnej časti rozširuje do šošovkovitého tvaru. Dĺžka obytnej zástavby dosahuje v hlavnej osi pozdĺž potoka cca 3,2 km a v najširšom mieste na úrovni základnej školy dosahuje šírku asi 700 m. Táto priečna os je zvýraznená dominantami veží kostolov. V hornej časti obce na obytnú zástavbu naväzuje areál hospodárskeho dvora. Samostatný útvar „Podlipa“ tvorí zhhluk rodinných domov a rekreačných chalúp pod lesom, ktorý je vzdialený asi 350 m severovýchodne od horného konca obce. Zástavba v centrálnej časti obce je pomerne kompaktná. Charakteristickým objektom je murovaný radový dom s priečelím do ulice, prejazdom a hospodárskym traktom rozvíjajúcim sa do hĺbky

pozemku. Zachovalo sa i množstvo zrubových domov orientovaných štítom do ulice s nízkym dvorom uzavretým vysokou doskovou bránou. V okrajových častiach sa kompaktná uličná zástavba rozvoľňuje.

V obci sú dve dominanty: veže kostolov – farského stojaceho na výbežku severného svahu údolia a evanjelického v údolí, vytvárajúceho s farou a školou stavebnú skupinu na mieste, kde do pôdorysu mestečka vstupuje priečna cesta z Povrazníka. Mimovoľnou dominantou sa stala i budova deväťročnej školy, ktorá stojí v strede obce a vyčnieva spomedzi prízemnej zástavby. Cestná sieť je obmedzená na plochu námestia, do ktorého ústi hlavná cesta. V mestečku odbočuje na Povrazník, niektoré hospodárske cesty sú rovnobežné s námestím a záhradami. Silným prvkom Ľubietovej je zeleň ovocných záhrad.

Zástavbu potočnej radovej dediny z konca 18. a z 19. stor. charakterizujú domy zväčša murované s priechodným pitvorom, situované v uličnej zástavbe na šírku, i zrubové a murované trojpriestorové domy, radené štítmí do ulice, s hĺbkovou zástavbou dvorov, uzavretých doskovými vysokými bránami. Dom č. 142 z r.1834 má po každej strane priechodného pitvora obytné izby, za ktorými je kuchyňa a komora, strecha valbová pod šindľom. Dom č. 217 z 18.stor. s komorami po jednej strane vstupnej siene, po druhej s izbou a kuchyňou s otvoreným ohniskom, vyvedeným komínom do podstrešia. Dom č. 287 z r.1791 zrubový, podobnej dispozície. Po r.1945 murované domy so štvorcovým pôdorysom, s manzardami aj s priestormi radenými do L.

Na námestí sa nachádza **meštiansky rokokový dom** č.159 z pol. 18.stor, ktorý bol neskoršie upravovaný. Dvojpodlažná päťosová budova uprostred s bránou vedúcou do zaklenuťého podjazdu. V parapetoch okien poschodia a v rizalite členený štukami. V miestnostiach čiastočne zachované križové a valené klenby s lunetami. **Kostol sv. Márie Magdalény** (kat.), pôv. gotický, okolo r.1780 prestavaný. Z neskorogotickej stavby sa zachovali iba obvodové múry, portál do sakristie a triumfálny oblúk. Presbytérium s polygonálnym uzáverom, zaklenuťé valenou klenbou s lunetami. V lodi pruské klenby s medziklenbovými pásmi. Nad sakristiou oratórium. Veža pristavaná na západnej strane. Kostol obohnaný múrom. Hlavný oltár z r.1783 rokok.-klasicist. so stĺpovou architektúrou a volútovým nadstavcom uprostred, miesto pôvodného oltárneho obrazu je nika s mramorovou sochou Márie Magdalény z r.1836 od V. Dunajského, pozadie sochy tvorí maľba krajiny en grisaille. Bočné oltáre sú tvarovo zhodné s hlavným, len uprostred majú oltárne obrazy Ukameňovania sv. Štefana prvomučeníka a Piety. Kazateľnica rokok. z r.1780 – 1790, na rečništi reliéfy sv. Petra a Pavla apoštolov, na baldachýne socha sv. Vendelína. Orgán dvojmanuálový s barokovou skriňou z r.1909. Bronzová krstiteľnica, dolná časť z 18.stor. Z pôvodného zariadenia kostola sa dostala vrcholne gotická socha Madony z doby pred r.1400 a z kovu tepaný nadstavec krstiteľnice s výjavom Zuzany v kúpeli od sochára V. Dunajského do zbierok Krajského múzea v Banskej Bystrici. V strede obce sa nachádza **kaplnka sv. Jána Nepomuckého** z r.1803, v nej neskorobaroková socha svätca. **Kostol (ev. a. v.), postavený** v r.1805 až 1807 J. Fridrichom, murárskym majstrom, r.1899 prestavaný podľa plánov J.Hudca v pseudogotickom slohu. Vnútorne zariadenie súčasné s prestavbou. Svetníky klasicistické s postavami baníkov, ľudová drevorezba z konca 18. stor. Pamätná tabuľa farára Nikolayho a rektora Gregoriho, ktorí boli r.1527 upálení komisármi J. Zápoľského.

Pomníky: pri miestnom parku na námestí **Jozefovi Messerschmidtovi**, bojovníkovi za národnú slobodu. Súsošie nadživotnej veľkosti z kameňa: stojaca postava J. Messerschmidta a za ním kľáčiaca žena objíma dieťa. Dielo V. Ihriského, 1934. Na voľnom priestranstve pred budovou Jednoty padlým účastníkom v SNP. Na štvorcovom podstavci socha partizána z pieskovca od A. Trizuljaka a arch. J. Svetlíka (1955). V parku na námestí medzi gaštanmi, na ktorých boli popravení partizáni. Pomník je architektonicky riešený z opracovaných kusov bledohnedého travertínu.

Pamätné tabule: na gaštanoch, na ktorých boli obesení partizáni; v podveží evanjelického kostola na počesť 40 padlých občanov v SNP z obcí Ľubietová, Strelníky a Povrazník (1949). V zozname pamiatok sú zapísané tieto pamiatky:

1. Rímsko-katolícky kostol sv. M. Magdalény
2. Evanjelický kostol a.v.
3. Pomník J. Messerschmidta
4. Pomník padlým partizánom
5. Ľudový dom – zrubový
6. Meštiansky rokokový dom – radový

Okrem pamiatkovo chránených objektov si ochranu zaslúži aj urbanistická štruktúra v centrálnej časti obce, pre ktorú sú v záväznej časti navrhnuté architektonické regulatívy. V južnej časti Podlipy je navrhnutý skanzen ľudovej architektúry v návaznosti na pôvodné banícke osídlenie.

Návrh obytnej zóny

Návrh novej urbanistickej štruktúry dotvára urbanistickú koncepciu zástavby obce, rozvíja sa na južne a juhozápadne orientovaných priestoroch z väčšej časti mimo zastavané územie obce. Navrhované obytné zóny vychádzajú z geomorfologických daností a možností územia. Podkladom pre návrh priestorového usporiadania obytnej štruktúry bolo „Zhodnotenie inžinierskogeologických podmienok výstavby v obci Ľubietová“ (Katedra inžinierskej geológie - Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave - Doc. RNDr. Ján Vlčko, CSc.). Navrhované obytné štruktúry sú priestorovo situované na územiach bez zosuvného hazardu.

Rozvoj novej obytnej štruktúry bezprostredne naväzuje na terajšie zastavané územie a z časti na súkromných záhradách. Pre výhľadové obdobie r. 2020 je navrhovaných 82 b.j. formou sólo stojacich rodinných domov.

Ďalej je obytná štruktúra doplnená vo východnej časti obce popri zbernej komunikácii o 10 rodinných domov.

2.6 Návrh funkčného využitia obce

Obec Ľubietová v nedávnej minulosti podľa organizácie osídlenia plnila funkciu strediskovej obce miestneho významu. Obce Povrazník a Strelníky patrili do jej spádového obvodu. Obec Ľubietová má rozsiahly kataster o výmere 6103,7 ha.

V západnej časti katastrálneho územia sa nachádza zastavané územie obce, ktoré sa tiahne údolím potoka Hutná zo severozápadu na východ. Prevládajúcu časť zastavaného územia predstavuje zmiešané územie, v ktorom sa strieda obytná funkcia a občianska vybavenosť s funkciou rekreácie. Navrhovaná obytná zóna je orientovaná na ľavú stranu obce v členitom teréne mimo intravilánu.

Na začiatku a na konci obce sa nachádzajú prevádzky výroby. Na začiatku obce je to priemyselná zóna KNK Kovo rozšírená o navrhovanú plochu priemyslu. Ďalšia prevádzka KNK - Keramika sa nachádza v strede obytnej zóny. Na konci obce je umiestnená prevádzka obecnej pily a hospodársky dvor ROD Vepor. Aj tento areál je navrhnutý na rozšírenie.

Športová funkcia je zastúpená plochami športu v jestvujúcej obytnej zóne – tenisový kurt, kolkáreň. Areál futbalového ihriska v južnej časti obce je navrhovaný ako športový areál s atletickou dráhou a vybavenosťou - šatňami a sociálnym zariadením. Ďalší športový areál v závere obce predstavuje kúpalisko s objektom šatní, volejbalové ihrisko. Tento areál je navrhnutý na rozšírenie o lyžiarsky vleč a zjazdovku.

Juhovýchodne a východne vytvárajú prechod medzi zastavaným územím obce a voľnou krajinou zóny rekreácie - chatové osady v údolí potoka Hutná popri ceste do obce Strelníky. Ďalšie lokality rekreácie sa nachádzajú rozptýlené na niekoľkých miestach v rámci celého katastra. Najvyššie položený je areál chaty Pod Hrbom v blízkosti územia CHKO Poľana a NPR Ľubietovský Vepor.

Z celkovej výmery katastrálneho územia obce Ľubietová tvoria lesy 66%. Značná časť lesov predstavuje územie CHKO Poľana s chránenými územiami - NPR Ľubietovský Vepor, PP Veporské skalky. V rámci lesa sa nachádzajú lesy ochranné (7,26%) a lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody a z titulu postihnutia imisiami (36,8%).

Poľnohospodárska pôda sa nachádza v údolí potoka Hutná a v jeho prítokoch a na priliehajúcich svahoch, a predstavuje 31,6% z celkovej výmery katastrálneho územia. Tvoria ju prevažne trvalé trávne porasty (89%), čiastočne orná pôda a záhrady najmä v zastavanom území.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, výroby a rekreácie

2.7.1 Návrh riešenia bývania

Výhľadový počet bytov

Rok	1991	2010	2015	2020
Počet obyvateľov	980	1030	1045	1060
Počet bytov	342	371	387	392
Obývanosť	2,86	2,77	2,70	2,7

Minimálna potreba bytových jednotiek vychádzajúca z demografickej prognózy:

Počet bytov r. 2010 371
 Počet bytov r. 1991 - 5 b.j. asanácie 337
Počet nových bytov 34 b.j.

Počet bytov r. 2015 387
 Počet bytov r. 2010 - 5 b.j. asanácie 366
Počet nových bytov 21 b.j.

Počet bytov r. 2020 392
 Počet bytov r. 2015 - 5 b.j. asanácie 382
Počet nových bytov 10 b.j.

Projektovaná potreba nových bytov do roku 2020 je 65 b.j. Obytná zóna je navrhovaná nad počet potrebných rodinných domov v jednotlivých výhľadových obdobiach. Navrhovaný rozvoj obytnej zóny predstavuje ponuku 92 b.j. pre záujemcov o bývanie na vidieku zo sídiel Banská Bystrica a Brezno.

Návrh podľa územného plánu:

Etapa	Rok	Stav	Asanácie	Nárast	Celkom	Lokalita
I.	2010	342	5	37	371	C1, C2, C3
II.	2015	371	5	39	387	C3, C4
III.	2020	387	5	15	392	C5

2.7.2 Návrh občianskeho vybavenia

a) Školstvo a kultúra

Zariadenia tejto skupiny môžeme rozdeliť do dvoch skupín:

1. Zariadenia predškolskej výchovy

MŠ – v obci nie je vybudovaný samostatný objekt MŠ. Je umiestnená v priestore ZŠ. Skutočná kapacita je 40 detí. Kapacita zariadenia ako aj stavebno – technický stav je vyhovujúci a v návrhu nie je potrebné uvažovať s rozšírením.

2. Zariadenia školskej výchovy

ZŠ – kapacita zariadenia je 160 miest, vyhovuje aj pre návrhové obdobie (230 miest). Po r. 2015 treba uvažovať s prestavbou podkrovia na učebne, skladové a bytové priestory. V základnej škole v súčasnej dobe existuje aj hudobná škola o kapacite 15 miest. Mimo areálu ZŠ je navrhnuté volejbalové ihrisko.

b) Kultúra a osвета

V obci sa nachádza kultúrny dom (kino a viacúčelová sála) s kapacitou 250 miest. Kino v súčasnej dobe nie je v prevádzke a vo výhľadovom období je potrebné uvažovať s rekonštrukciou objektu. V obci sa ďalej nachádza knižnica a klub mládeže, ktorý je umiestnený v areáli športového centra.

V budove obecného úradu je zriadená pamätná izba. V priestore južne od miestnej časti Podlipa je navrhnutý skanzen ľudovej architektúry – 5 až 6 objektov.

c) Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotnícke služby poskytuje v obci jeden praktický a jeden zubný lekár. Každé dva týždne funguje poradňa pre matky s deťmi. Zo zariadení sociálnej starostlivosti sa v obci nachádza stredisko diakonickej evanjelickej cirkvi, v ktorom sú umiestnené 4 rodiny s deťmi.

Pre obyvateľov poproduktívneho veku je v obci zriadený domov dôchodcov o kapacite 50 miest.

d) Telovýchova a šport

V centre obce je novovybudovaný Fit klub, v ktorom sa nachádza fitnes centrum (posilovňa, masáž). V areáli klubu je vybudovaný tenisový kurt.

Futbalové ihrisko o kapacite 5450 m² plochy je v návrhu doplnené o zariadenia pre ľahkú atletiku a objekt šatní so sociálnym zariadením.

Z ďalších zariadení sa v obci nachádza kolkáreň a kúpalisko o kapacite 313 m² vodnej plochy, kde sa nachádza aj sociálna budova. Objekty je potrebné rekonštruovať.

e) Maloobchod

Celková maloobchodná sieť v obci má kapacitu 172 m² predajnej plochy – sortiment predstavujú potraviny, mäso – údeniny, rozličný tovar. Pre navrhované obdobie je potrebné rozšíriť kapacitu maloobchodnej siete o 150 m² predajnej plochy. V obci sa však nachádzajú nevyužitú priestory, ktoré po rekonštrukcii môžu slúžiť pre maloobchodné predajne.

V náväznosti na obecný park je v centre obce navrhnutá tržnica – spevnené plochy s parkovaním.

f) Stravovanie

V obci sa nachádzajú dve pohostinstvá. U Blažkov o kapacite 80 stoličiek, piváreň u Mateja 40 stoličiek a bistro Ľubietka. Zariadenia sú kapacitne i stavebno – technicky vyhovujúce. Súčasťou navrhovaného hotela bude reštaurácia (40 stol.).

g) Služby

Služby v obci poskytujú nasledovné zariadenia:

- zberňa šatstva a prádla
- holičstvo a kaderníctvo
- videopožičovňa
- pošta
- požiarna zbrojnica
- dom smútku
- autodoprava

Pre rozšírenie služieb v obci je navrhnutý hotel o kapacite 50 lôžok a účelové zariadenie pre cirkev o kapacite 20 lôžok.

h) Administratíva

Z administratívnych zariadení sa v obci nachádza Obecný úrad (6 pracovných miest) a pošta (5 pracovných miest). Zariadenia sú vyhovujúce.

2.7.3 Návrh výroby

Pre zvýšenie pracovných príležitostí a možností zamestnania obyvateľov v obci sú navrhnuté plochy priemyslu a plochy pre podnikateľské aktivity pri vstupe do obce popri navrhovanej prístupovej komunikácie do výrobného areálu KNK Kovo. Ďalšia plocha pre rozvoj priemyslu a podnikateľských aktivít je navrhnutá plocha oproti areálu píly v závere zastavaného územia obce.

Poľnohospodársku výrobu v území zabezpečuje ROD Vepor, ktoré obhospodaruje poľnohospodársku pôdu o výmere 1480,4 ha s výhľadom do roku 2010 - 1465 ha. Živočíšna výroba je sústredená v areáli hospodárskeho dvora. V súčasnosti sa stav hospodárskych zvierat znížil, a preto bolo znížené aj hygienické ochranné pásmo z pôvodných 300m na 200m.

Menšie prevádzky služieb a výroby nezaťažujúcej funkciu bývania môžu byť umiestňované v rámci obytnej zóny.

2.7.4 Návrh rekreácie a cestovného ruchu

Rekreologický potenciál obce Ľubietová, ktorý bol podrobne zhodnotený v Doplňujúcom prieskume k ÚPD Ľubietová v roku 1998 ukazuje, že odvetvie rekreácie a cestovného ruchu môže byť dôležitým faktorom budúceho ekonomického a sociálneho rozvoja obce a jej okolia. Môže podporiť stabilizáciu počtu obyvateľov obce a skvalitniť jej demografickú charakteristiku i hospodárske postavenie.

Na základe uvedenej analýzy v súlade s koncepciou rozvoja turizmu v Banskobystrickom kraji obsiahnutom v UPN VÚC kraja z roku 1998 v Regionálnych operačných programoch Banskobystrického kraja a NUTS – II. Slovensko – východ je možné pre obdobie do roku 2010 – 2015 uplatňovať nasledovné ukazovatele:

1. Obec Ľubietová charakterizovať ako sídlo atraktívne pre turizmus, regionálneho až celoštátneho významu a ako východiskový bod do priľahlého rekreačného krajinného celku.
2. Za smerodajné považovať tieto zásady a regulatívy rozvoja:
  - disponibilná rekreačná krajina (rekreačný priestor) 810 ha,
  - únosná zaťažiteľnosť krajiny 4510 osôb za deň (v lete)

- zameranie na prímestskú rekreáciu a na rôzne formy vidieckeho, poznávacieho a horského turizmu
  - využitie kultúrno-historických daností obce, agropotenciálu a horského charakteru okolitej krajiny
  - dobudovanie vybavenosti vlastného sídla a rekreačných lokalít: Kúpalisko, Hutná a Pod Hrbom.
3. Z rekreologického hľadiska územie obce funkčne členiť na tieto funkčné jednotky (rekreačné lokality):
- Zastavané územie obce:
1	Historické jadro	5	Močilie
2	Športový areál	6	Podlipa
3	Vôdka	7	Na zábave
4	Huta		
- Ostatné územie obce:
8	Kúpalisko	12	Na Hrbe
9	Hutná	13	Starý Majer
10	Genzlová	14	Brzáčka
11	Včelínek	15	Tri Vody
- 4. Lokalita Kúpalisko, Hutná a Genzlová postupne integrovať s lokalitou Strelníky - Vyše Dediny do spoločnej rekreačnej zóny
  - 5. Pre poznávacie, relaxačné a športové pohybové aktivity na území obce dobudovať sústavu trás napojených na nadradenú regionálnu a celoštátnu sústavu moto, cyklo a peších turistických ciest.
  - 6. Rozvoj turistických a rekreačných aktivít zamerať na ciele a programy, ktoré sú konkretizované v miestnych a regionálnych programoch: Program rozvoja dediny, Železná cesta, Mikroregión severného Podpoľania a iných.
  - 7. Všetky aktivity koordinovať a pri ich realizácii spolupracovať so susednými obcami hlavne so Strelníkmi, Povrazníkom, Brusnom, s Osrblím a s ďalšími.

Koncepcia priestorového usporiadania funkčných štruktúr rekreácie a turizmu vychádza z komplexného urbanistického riešenia rozvoja obce a je doň zahrnutá.

Kultúrnohistorický potenciál a vybavenosť zastavaného územia je treba využiť na rozvoj poznávacieho a spoločenského turizmu, s doplnkovými relaxačnými a športovými aktivitami. Je treba ďalej rozvíjať a zatriktívňovať podujatia vyvolávajúce hromadnú návštevnosť z regionálnych a z celoštátneho okruhu. Dôraznejšie je treba využiť históriu a relikty stredovekého banského mesta, prezentáciu svojrázneho miestneho folklóru, umeleckej a úžitkovej remeselnej výroby i poľnohospodárskych produktov. Je treba obnoviť čo najviac zvyškov objektov industriálnej histórie Ľubietovej a spojiť ich do uceleného produktu poznávacieho turizmu vo forme náučnej trasy alebo okruhu s komplexnou špecifickou vybavenosťou.

Prírodné a civilizačné danosti krajinného prostredia obce je treba ďalej regulovane využívať hlavne pre rozvoj terénnych pohybových aktivít relaxačného a športového charakteru a pre relaxačný a rekondičný pobyt v prírode. Rekreačný priestor Ľubietovej je morfológicky, klimaticky i esteticky veľmi dobre disponovaný hlavne pre oddych a rekreáciu. Toto špecifikum je treba ďalej využívať pre skvalitnenie prímestskej, osobitne rodinnej rekreácie pasantnej (výlety, pikniky) i pobytovej (chalupy, chaty). Za ťažiskové územie pre tieto aktivity je treba naďalej považovať údolie Hutnej Doliny po hranicu CHKO, s náväznosťou na športový areál obce Strelníky. Tiež je treba ďalej intenzívne rozvíjať aktuálne formy športového a relaxačného pohybu (pešia a lyžiarska turistika, jazda na koni, kónské poľahy, cyklistika),

vytvárať funkčne vybavené okruhy a trasy s atraktívnymi cieľmi (atraktivita, vyhládka, občerstvenie, piknik).

Zimný lyžiarsky areál v blízkosti sídla chýba. Jeho vybudovanie podmieňujú terénne i klimatické faktory. Areál pri chate Pod Hrbom nemá možnosť väčšieho rozšírenia a masovejšieho využitia. Perspektívnym riešením pre obec môže byť umelo zasnežovaný a osvetlený svah nad kúpaliskom .

Letné kúpalisko na východnom okraji obce napriek súčasnej nefunkčnosti má výhodnú polohu a po odstránení hygienických a prevádzkových problémov aj dobré predpoklady pre ďalší rozvoj a inováciu ponúkaných aktivít. Areál kúpaliska je žiadúce prepojiť s príslušným areálom minerálneho prameňa a funkčne integrovať s lokalitou Zábava a Podlipa.

Športovú, obslužnú a špecifickú vybavenosť pre cestovný ruch v zastavanom území obce je treba vytvárať ako súčasť štandardnej občianskej vybavenosti s potrebnou diferenciáciou ponuky služieb. Mimo zastavaného územia obce je treba úsilie sústrediť na dobudovanie špecifickej vybavenosti vo funkčne integrovaných lokalitách Včelínek a Pod Hrbom a v lokalite Hutná, prepojenej s lokalitou Vyše Dediny (futbalové ihrisko) v katastri obce Strelníky.

Pre podporu plánovaného rozvoja cestovného ruchu a rekreácie obyvateľov obce a jej návštevníkov je potrebné zamerať sa hlavne na túto vybavenosť a infraštruktúru:

1. Historické jadro:

Zariadenia pre kultúru spoločenské poznávacie a zábavné aktivity. Návštevnícky atraktívne historické a iné stavby alebo miesta. Oddychové a relaxačné parky, plochy a trasy. Ubytovacie stravovacie obslužné a obchodné zariadenia. Nástup na náučnú a na poznávaciu trasu okolo Ľubietovej a na diaľkové turistické pešie a cyklistické trasy. Muzeálna a terénna expozícia urbánnej industriálnej a roľníckej histórie.

2. Športový areál.

Ihriská a športoviská pre loptové a iné hry a pre ľahkú atletiku. Zimná otvorená ľadová plocha s umelým ľadom a osvetlením. Zimný lyžiarsky svah s vlekom umelým zasnežovaním a osvetlením. Krytý športovo-relaxačný komplex s bazénom. Ubytovanie a obslužné zariadenia.

3. Vôdka

Návštevnícky atraktívna ľudová architektúra a hospodárske usadlosti. Ubytovacie stravovacie a obslužné zariadenia. Oddychové a piknikové miesta. Nástup na vychádzkové a pešiu turistickú trasu, prípadne aj na cyklotrasy.

4. Huta

Návštevnícky atraktívne zvyšky industriálnych stavieb a obytnej architektúry. Ubytovacie a obslužné zariadenia. Oddychové a piknikové miesta. Hobby aktivity zamerané na umelecké remeslá a na históriu hutníctva. Zastávka poznávacej trasy.

5. Močilie

Návštevnícky atraktívna história (Ženská dolina) ľudová architektúra a výroba keramiky. Ubytovacie a stravovacie zariadenia . Oddychové vyhládkové a piknikové miesta. Nástup na pešiu turistickú trasu. Zastávka náučnej a poznávacej trasy.

6. Podlipa

Návštevnícky atraktívne pozostatky banskej ťažby a súbor ľudovej baníckej architektúry. Hobby aktivity zamerané na historické techniky ťažby, na geológiu, mineralógiu a podobne.

Ubytovacie stravovacie a obslužné zariadenia. Oddychové, vyhliadkové a pikniková miesta. Zastávka poznávacej trasy.

7. Zábava

Jazdecký areál. Nástup na turistickú cykloturistické a jazdecké trasy. Ubytovacie, stravovacie a obslužné zariadenia. Hobby aktivity zamerané na chov koní, jazdecké športy a zábavné podujatia. Hipoterapia mládeže.

8. Kúpalisko (zábavný park)

Areál letného kúpaliska s otvorenými bazénmi, soláriami a doplnkovou obslužnou športovou a relaxačnou vybavenosťou. Areál autokempingu s chatovou osadou a táboriskom. Hobby aktivity zamerané na táborenie, skauting, ryžovanie zlata a pod. Areál minerálneho prameňa Linhartovka s plochami pre oddych a piknik. Areály dvoch jestvujúcich prípadne 1-2 nových účelových rehabilitačných a rekondičných zariadení. Centrum vybavenosti so zariadeniami pre relax, fitness a služby. Dráhy a svahy pre zábavu, hry a pohybové aktivity pomocou technických prostriedkov (bicykle, kolieskové korčule a dosky, nafukovacie dopravníky) prípadne aj vodné kĺzačky a tobogány. Pre zimné využitie areálu kúpaliska lyžiarsky vlek.

9. Hutná

Areály 2 jestvujúcich a 1-2 nových účelových rehabilitačných a rekondičných zariadení s vlastnou špecifickou vybavenosťou. Areál pre Šport a relax obce Strelníky, ihriská a športoviská pre loptové hry, zimný lyžiarsky svah s vlekom, ubytovacie, stravovacie a obslužné zariadenia. Oddychové a relaxačné plochy, piknikové miesta s detskými prírodnými kúpaliskami a ihriskami. Križovatka a východisko prechádzkových a turistických peších trás, cyklotrás a jazdeckých trás. Spoločná vybavenosť súborov individuálnych rekreačných chat.

10. Genzlová

Spoločná vybavenosť súborov individuálnych rekreačných chat. Hobby aktivity zamerané na poznávanie špecifik flóry, fauny, ekosystémov a na ochranu daností a hodnôt CHKO Poľana.

11. Včelínec

Adaptácia jestvujúcich hospodárskych objektov na špecifické zariadenia pre horskú agroturistiku s ubytovaním, vybavenosťou, stravovacími službami a možnosťou aktívnej účasti návštevníkov na hospodárskych aktivitách. Jazdecký areál. Cieľové miesto jazdeckých, peších, vychádzkových trás a cyklotrás. Vyhliadkové a piknikové miesta. Špeciálna dráha na zimné krňáčkové preteky, v lete využívaná na zábavné jazdy na nafukovacích a iných netradičných samohybných zariadeniach, obsluhované sedačkovou lanovkou, spájajúcou lokalitu Včelínec s lokalitou Pod Hrbom.

12. Pod Hrbom

Horský hotel s ubytovacou, stravovacou, športovo rekreačnou a obslužnou vybavenosťou. Plochy pre hry, oddych a relax. Zimný lyžiarsky svah s vlekom. Sánkárska dráha a dráha na krňáčkové preteky so sedačkovou lanovkou z lokality Včelínec. Cieľové miesto peších, lyžiarskych, cyklistických, jazdeckých trás a etapové miesto diaľkových turistických trás.

13. Starý Majer

Súbor zariadení a vybavenosti pre horskú agroturistiku. Adaptácia a rozšírenie jestvujúcich objektov na agrofarmy s ubytovaním, stravovacími službami a možnosťou aktívnej účas-

ti na hospodárskych aktivitách. Etapová stanica peších, vychádzkových jazdeckých a pohybových trás. Hobby aktivity zamerané na poľovníctvo.

14. Brzáčka a 15. Valachovo

Cieľové miesto peších cyklistických a pohybových trás z kúpeľov Brusno. Piknikové miesta. Stravovacie a obslužné zariadenia. Ubytovacie zariadenia s orientáciou na poľovníctvo, poznávanie prírody a s tým spojené hobby a aktivity.

16. Tri Vody

Technická pamiatka – železiarska huta. Križovatka turistických a cykloturistických trás. Oddychové a výletné miesto so stravovacou vybavenosťou. Cieľové miesto trás z Osrblia. Hobby aktivity zamerané na históriu železiarstva.

Optimálne využitie rekreologického potenciálu Ľubietovej si vyžaduje navrhované ubytovacie kapacity zariadení pre turizmus a individuálnu rekreáciu rozmiestniť a dimenzovať takto (počet postelí = stav/návrh)

Lokalita	Ubytovacie zariadenia CR			Účelové ubytovacie zariadenia	Individ. rekreačné objekty	Celkom postelí
	Hotely penzióny	ubytovne kempingy	ubytovanie v súkromí			
1. Historické jadro	5 / 55	-/-	-/60	-/20	30/45	35/180
2. Šport. areál	- / -	-/30	-/-	-/25	-/-	-/55
3. Vôdka	- / -	-/-	-/20	-/-	35/50	35/70
4. Huta	- / -	-/20	-/20	-/-	10/40	10/80
5. Močilie	- / -	-/-	-/10	-/-	15/25	15/35
6. Podlpa	-/-	-/30	-/30	-/-	75/100	75/160
7. Na Zábave	-/30	-/20	-/10	-/-	15/20	15/80
8. Kúpalisko	-/-	-/150	-/-	100/160	-/-	100/310
9. Hutná	-/-	-/-	-/-	120/250	100/100	220/350
10. Genzlová	-/-	-/-	-/-	-/-	70/70	70/70
11. Včelínec	-/35	-/-	-/-	-/15	15/15	15/65
12. Pod Hrbom	40/60	-/-	-/-	15/15	5/5	60/80
13. Starý Majer	-/20	-/-	-/20	-/-	30/20	30/70
14. Brzáčka	-/-	-/-	-/-	10/30	35/35	45/65
15. Tri Vody	-/-	-/-	-/-	20/20	-/-	20/20
Ľubietová celkom	45/200	-/250	-/170	265/535	435/535	745/1690

Poznámky:

1. Niektoré rodinné domy sa podľa potreby budú využívať na trvalé bývanie alebo ako individuálne rekreačné objekty

2. Niektoré individuálne rekreačné objekty sa budú využívať aj pre cestovný ruch ako ubytovanie v súkromí.

3. Údaje o druhu a kapacite zariadení majú orientačný (smerný) charakter.

Pre využitie rekreologického potenciálu Ľubietovského krajinného priestoru sú veľmi dôležité trasy pre rôzne pohybové aktivity relaxačného, športového a poznávacieho charakteru. Sú to predovšetkým trasy vhodné pre moto a cykloturistiku a pre konské poľahy a terénne trasy umožňujúce pešiu letnú a zimnú turistiku a tiež horskú cyklistiku a jazdu na koni.

Sústavu trás pre pohybové aktivity je treba dobudovať podľa týchto stanovených rámcových zásad:

- Náučná a poznávacia trasa (náučný chodník):

Trasu zamerať na prezentáciu histórie prírody a materiálnej kultúry Ľubietovej s dôrazom na špecifiká bývalého banského mesta a jeho roľníckeho zázemia. Koncipovať ju ako okruh spájajúci historické jadro s pozostatkami banských a hutníckych diel na východnom okraji mesta a s poľnohospodárskymi usadlosťami na južnom a západnom okraji a ako okruh okolo výšiny Vysoká (993,6m).

- Prechádzkové relaxačné trasy:

Trasy smerovať z centra do všetkých rekreačných lokalít a tiež na krajinársky atraktívne miesta a dominantné vyhlídkové body. Koncipovať ich ako radiály ukončené v lokalite s vybavenosťou pre oddych a relax s možnosťou návratu po tej istej trase alebo po inej susednej trase.

- Cyklistické cestné a horské trasy:

Na diaľkovú cyklotrasu „Okolo Poľany“ napojiť miestne trasy vychádzajúce z centra obce a vytvoriť sieť cyklotrás so širokým výberom aktívnych cieľov v rekreačných lokalitách v zázemí obce a na smeroch Strelníky, Povrazník, Poniky, Slovenská Ľupča, Brusno a cez horské prechody do Predajnianskej doliny, do Osrbliu, do Kamenistej doliny a na Kyslinky. Po dobudovaní diaľkovej cyklotrasy „Železná cesta“ napojiť na ňu aj obec Ľubietová s využitím vybavenosti kempingu v lokalite Kúpalisko, ako etapovej stanice.

- Mototuristická trasa:

Ľubietová spolu s obcami Strelníky a Povrazník je na verejnú cestnú sieť napojená len jednosmerne a to na štátnu cestu č. I/66 vedúcu údolím Hrona. Na odbočke pri Lučatíne je treba umiestniť informačný panel, ktorý vyvolá záujem mototuristov o obec a jej danosti. Po dobudovaní diaľkovej mototrasy „Železná cesta“ je treba začleniť prezentáciu obce do jej návštevného programu a propagačného a informačného systému.

- Jazdecké a poľahové trasy:

Krajinné prostredie Ľubietovej vytvára ideálne možnosti pre jazdu na koni, jazdeckú turistiku a tiež pre jazdy s konskými poľahmi (koče, sane). Zvlášť výhodné podmienky pre to predstavuje agrárne využívaná plošina medzi Ľubietovou a Veprom, s rozvetvenou sieťou poľných ciest a s veľkými plochami trávnych porastov. Jazdeckými a poľahovými trasami je treba prepojiť hlavne lokality Na Zábave, Starý Majer a Včelínec, kde sa môžu postupne sformovať kvalitné agroturistické základne s potrebnou obslužnou vybavenosťou a s kvalifikovaným personálom.

Navrhnuté riešenie územného zabezpečenia rozvoja rekreácie a turizmu v obci Ľubietová v budúcich 10-15 tich rokoch je založené na predpoklade plného využitia disponibilného rekreačného potenciálu obce. To predstavuje tzv. „dynamický variant“ s komplexnou funkčnou štruktúrou a vybavenosťou. Je zrejmé, že ekonomické možnosti to v uvedenom období v plnom rozsahu neumožnia. Ale tento „cieľový program“ využitia potenciálu obce dá možnosť cieľavedome realizovať aj menšie dielčie projekty, pripravovať ponuku pre väčšie, komplexnejšie projekty a pritom nestrácať zo zreteľa celkovú územnú stratégiu rozvoja rekreácie a turizmu v obci.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Ľubietová má podľa výpisu z katastra nehnuteľností výmeru 69,3682 ha.

Navrhovaný rozvoj obytnej zóny vyplýva z inžiniersko – geologického posudku, ktorý ako vhodnú lokalitu pre výstavbu vymedzil južne orientovaný priestor po ľavej strane zastavaného územia súbežne s jestvujúcou zástavbou.

Rozvoj obytnej funkcie je navrhnutý formou rodinných domov samostatne stojacich v nadmerných záhradách zastavaného územia a z časti mimo intravilánu. Návrh obytnej štruktúry predstavuje rozšírenie zastavaného územia o 11,563 ha.

Pri vstupe do obce je navrhnutá plocha pre rozvoj priemyslu a podnikateľské aktivity, popri navrhovanej prístupovej komunikácii k areálu KNK Kovo.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území

V rámci katastrálneho územia obce Ľubietová sú vymedzené nasledovné ochranné pásma a chránené územia:

Ochranné pásma v zastavanom území:

- ochranné pásmo cintorínov – 50m
- ochranné pásmo kostola sv. Márie Magdalény – 50m
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora –200m
- ochranné pásmo VN vzdušných rozvodov - od krajného vodiča na každú stranu 10 m
- stožiarová transformátorová stanica - od konštrukcie transf. stanice 10 m
- ochranné pásmo ČOV – 100m
- ochranné pásmo zbernej komunikácie mimo intravilán obce 20m
- ochranné pásmo potoka Hutná : V zmysle Zákona o vodách č. 184/2002 Z.z. podľa § 45 pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb, alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežné pozemky v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

Ochranné pásma a chránené územia mimo zastavané územie:

- PHO II. stupňa zdrojov pitnej vody – Ženská dolina, Včelíneč, Dopĺňujúci vodný zdroj Kasiarov jarok, Anderlová
- širšie ochranné pásmo prírodných liečivých minerálnych vôd Brusno
- povodie vodárenského toku Osrblianka
- CHKO BR Poľana
- NPR Ľubietovský Vepor s návrhom na rozšírenie
- ochranné pásmo NPR Ľubietovský Vepor - osobitne vymedzené
- PP Veporské skalky - 30 metrov po obvode zo zákona č. 287/1994 Z.z.
- PR Periská - 100 metrov po obvode zo zákona č. 287/1994 Z.z.
- ochranné lesy

- lesy osobitného určenia vyhlásených z titulu ochrany prírody
- lesy osobitného určenia vyhlásených z titulu postihnutia imisiami
- hranica pásma ohrozenia lesných porastov imisiami „C“

V ochranných pásmach a chránených územiach platia osobitné režimy, zakazujú alebo obmedzujú sa určité činnosti z dôvodov ochrany verejného záujmu, určujú sa podmienky ochrany územia, najmä ktoré činnosti v území nemožno vykonávať a ktoré činnosti možno vykonávať iba pri splnení určených podmienok.

2.10. Návrh riešenia záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany pred povodňami

a) Z hľadiska obrany štátu

V obci Ľubietová sa nenachádza žiadne zariadenie záujmov obrany štátu.

b) Z hľadiska požiarnej ochrany

Požiarnu ochranu v obci zabezpečuje dobrovoľný hasičský zbor (23 dobrovoľníkov), technický stav hasičskej (požiarnej) zbrojnice a jej technické vybavenie je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie.

c) Ochrana pred povodňami

Hydrologické údaje podľa SHMÚ Bratislava:

Profil: cca 0,8 km pod zaústením potoka Vôdka

Plocha povodia: 39,84 km²

Dlhodobý priemerný ročný prietok: 0,66 m³ .s⁻¹

Prietok pri kulminačnej hladine 175 cm (31.7.2002): 64 m³ .s⁻¹

Súčasný stav

Povodne v obci Ľubietová v auguste 2002 potvrdili, že zmeny v hydrologickom cykle sú vážnou hrozbou pre podhorské obce a preto je potrebné do územno-plánovacej dokumentácie premietnuť také opatrenia, ktoré vytvoria ochranu obce proti privalovým vlnám dažďov z horskej oblasti a následným povodňovým vlnám. Prietoknosť koryta miestneho potoka kapacitne nepostačuje na odvádzanie povodňových vln väčších privalových dažďov a preto aj v auguste 2002 došlo k vyliatiu potoka, ktoré spôsobili škody na obecnom majetku i majetku občanov obce. Z poznania podmienok v obci vyplýva, že nie je možné sprietočniť koryto tak, aby bola zaručená protipovodňová ochrana obce pred privalovými prietokmi, ktoré vyplývajú s realitou zmien v hydrologickom cykle. Povodeň v auguste 2002 vznikla z privalových dažďov, ktoré dosiahli kapacitu cca 100 mm. Na základe prognóz klimatológov je možné očakávať privalové dažde v rozsahu 200-400 mm v priebehu krátkej doby trvania. Z týchto dôvodov navrhujeme také opatrenia, ktoré budú mať systémový charakter. Doterajšie úvahy o zvyšovaní povodňovej prietoknosti sú nereálne z dôvodu možných výskytov privalových dažďov, ktoré by koryto potoka nedokázalo bezpečne odvieť bez potenciálnych škôd na majetku obce i občanov. Z týchto dôvodov navrhujeme riešenie, ktoré by bolo systémové a v prípade potvrdenia extrémnych privalových bolo možné riešiť tak, aby došlo k posilneniu protipovodňovej ochrany obce.

V prvej etape navrhujeme znížiť riziko potenciálnej hrozby povodne tak, aby povodňový prietok nepresiahol povodňovú kulmináciu 35 m³/s. Pre tento návrh je potrebné v povodí

miestneho potoka vytvorit' podmienky pre zachytávanie povodňových prietokov v troch etapách.

- 1.etapa (roky 2003-2005) na ochranu privalových dažďov intenzívnej zrážky 100 mm
- 2.etapa (roky 2006-2010) na ochranu privalových dažďov intenzívnej zrážky 200 mm
- 3.etapa (roky 2010-2015) na ochranu privalových dažďov intenzívnej zrážky 400 mm

1. V 1. etape je potrebné vytvorit' protipovodňovú prevenciu pre zvýšenie plošnej protipovodňovej ochrany pre zachytenie dažďových vôd s celkovým objemom 100.000 m³ dažďových vôd.
2. V 2. etape je potrebné vytvorit' podmienky protipovodňovú prevenciu prostredníctvom zvýšenia plošného zachytenia privalových dažďov o ďalších 190.000 m³
3. V prípade potvrdenie klimatickej zmeny navrhujeme v 3. etape zvýšiť plošnú retenčnú kapacitu o ďalších 390.000 m³.

Navrhované opatrenia je potrebné realizovať tak, aby bolo možné reálne zabezpečiť protipovodňovú ochranu prostredníctvom protipovodňovej prevencie prostredníctvom nenáročných prvkov zadržiavania dažďových vôd v lesnej a poľnohospodárskej krajine. Navrhujeme riešiť program tak, aby vznikli polyfunkčné systémy protipovodňovej ochrany obce v týchto okruhoch:

1. V lesných ekosystémoch posilniť retenciu povodia prostredníctvom:
  - Hradením bystrín
  - Priamo v lesných ekosystémoch posilniť retenčnú kapacitu svahovými depresiami na svahoch ktoré nepresahujú sklon 20%.
  - Na chrbátoch svahov na vybraných lokalitách vybudovať systém zasakovacích pásov po vrstevniciach s ich prepojením na suché poldre resp. depresie na zachytávanie privalových dažďových vôd.
  - Systém lesných ciest obnoviť tak, aby dažďová voda nestekala cestou. V prípade, že to nie je možné, na vhodných úsekoch pri cestách zrealizovať suché poldre, v ktorých sa budú akumulovať dažďové vody. Tým sa zabráni nie len zníženiu kulminácie povodňovej vlny, ale zároveň aj erózii lesných ciest. Výpočet objemu zachytávacích nádrží navrhujeme realizovať na extrémnu privalovú zrážku vo výške 100 mm na príslušnú plochu cesty.
  - V údolných nivách navrhujeme na vhodných lokalitách zrealizovať polyfunkčné vodné plochy ako sústavu rybníkov tak, aby pri vyšších privalových dažďoch tieto vodné plochy boli schopné zadržať privalové vody v čase povodní
  - Zakázať akúkoľvek holorubnú ťažbu drevnej hmoty. Odporúčame výberkový spôsob ťažby drevnej hmoty. V prípade lesnej kalamity navrhujeme okamžité zrealizovať kalamitnú ťažbu a výsadbu realizovať pre rast zmiešaných lesných ekosystémoch s dominanciou listnatého porastu.
2. V poľnohospodárskej krajine posilniť retenciu povodia prostredníctvom:
  - Na plochách trvalých trávnych porastoch zrealizovať komplexný program zasakovacích pasoch po vrstevniciach s vhodným doplnením svahových depresií i sprievodnej líniovej zelene (použiť pôvodné druhy územia jeľša, lieska, lipa)
  - Zrealizovať komplexný program hradenia erózných rýh v celej poľnohospodárskej krajine spletenými živými plotmi so zakorenením z vlhkomilných drevín (vhodné vrbové prútie), ktoré sa rozrastú do takzvaných pufrovacích protipovodňových zón. Vhodné na lokalitách v otvorenej krajine, kde je dostatok slnka. V tieňových zónach a roklinách živé ploty odumierajú.

- V roklinách a tieňových zónach erózných rýh navrhujeme prehrádzky z dreva, kameňa i mačín.
  - Na orných plochách navrhujeme z poľnohospodárskeho pôdneho fondu vynechať minimálne každých 50 metrov po vrstevniciach pre zeleň a vegetáciu o šírke 3-5 metrov. V týchto pasoch zrealizovať taktiež program zasakávacích pásov po vrstevniciach s doprovdnou zeleňou pôvodné druhy územia (jelša, lieska, lipa, javor, divá čerešňa a pod.)
  - Využívať protierózne osevných postupy - strukovinoobilné miešanky
3. V urbanizovanom prostredí odporúčame:
- na vhodných plochách zrealizovať tzv. požiarne nádrže
  - pri akejkoľvek novej zástavbe v obci navrhujeme realizovať program zadržiavania dažďových vôd na vhodných lokalitách. To znamená dažďové vody zo striech domov i výrobných hál, ciest, a iných nepriepustných povrchov zachytávať napríklad v záhradných jazierkach i iných vhodných vodných plochách
4. V údolných nivách a potokoch
- Zrealizovať revitalizáciu vodných tokoch tak, aby v otvorenej lesnej a poľnohospodárskej krajine sa pri vyšších vodných stavoch mohla voda vylievať z koryta na plochy, ktoré nie sú intenzívne obhospodarované. Týmto opatrením je možné výrazne splošťovať kulmináciu povodňovej vlny a predĺžiť časový priebeh jej prechodu a tomu prispôsobiť aj brehovú vegetáciu, ktorá znáša dlhodobjšie zamokrenie - vŕby, jelše
  - Zachovanie meandrovania, teda vinutie trasy potoka, rieky
  - Zabezpečenie tvarovej členitosti koryta, rôznorodosti dna, brehov, striedanie pomalších úsekov s rýchlejším prúdením vody, vytvorenie plynčín a priehlbín
  - Obnovenie prepojenia toku s nivným priestorom a podzemnou vodou odstránením betónového opevnenia dna a brehov toku
  - Zrealizovať program výstavby rybníkov tak, aby v prípade vyšších vodných stavoch v korytách potokov rybníky mohli posilniť retenčnú kapacitu povodia a zároveň prispeli k splošteniu povodňovej vlny
  - Potok v obci, ktorý bol zregulovaný a pôsobí veľmi neestetický navrhujeme pripraviť špeciálny projekt revitalizácie s vhodnými funkčnými prvkami zelene i zvýšenia vodného stavu miestneho potoka v čase sucha
5. V oblasti legislatívy
- Navrhujeme prijať Všeobecné záväzné nariadenie pre celý kataster obce na prevenciu pred povodňami. Jeho filozofia by mala pozitívne ovplyvniť manažment krajiny tak, aby všetci užívatelia plôch povodia využívali leso-poľnohospodársku i urbárnu krajinu tak, aby pri spôsobe napríklad ťažby drevnej hmoty, orby poľnohospodárskej krajiny, urbanizovanej zástavby neurýchľovali ale spomaľovali odtok dažďových vôd a tým splošťovali povodňovú vlnu. Všetci užívatelia povodia sú zároveň ohrozovaní povodňami aj svojím vlastným pričinením, preto v ich vlastnom záujme je potrebné rešpektovať pravidlá hry, ktoré by im zabezpečili bezpečnosť v čase živelných pohrôm.
6. Detailný súbor protipovodňových opatrení je nad rámec územno-plánovacej dokumentácie, preto navrhujeme, aby obec vypracovala komplexný akčný plán protipovodňovej prevencie i ochrany pred živelnými pohromami. Program navrhujeme riešiť na zásadách schválených v územno-plánovacej dokumentácii.

Odporúčania podľa MVO Ľudia a voda:

Revitalizácia a protipovodňová ochrana:

1. Súčasný stav

- je potrebné realizovať opatrenia na 100 mm zrážku – zadržať v celom povodí 95 423,44 m³, teda na 1 km² 2 395,17 m³
- navrhnúť prvky na zvýšenie plošnej retencie povodia ako jazierka, mokrade, suché poldre, zasakávacie pásy a pod.

2. Vzhľadom ku klimatickej zmene a negatívnym dlhodobým predpovediam klimatológov doporučujeme vypracovať plán revitalizácie a protipovodňovej ochrany celého povodia, ktorý bude obsahovať opatrenia na 200 až 400 mm zrážky:

- Prevencia na 10 rokov - na 200 mm zrážku je potrebné zadržať 190 846,88 m³ (na 1 km² 4 790,33 m³)
- Prevencia na 20 rokov - na 400 mm zrážku je potrebné zadržať 763 387,52 m³ (na 1 km² 19 161,33 m³)

2.11. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov MÚSES a ekostabilizačných opatrení.

2.11.1. Lokality ochrany prírody

Územie a časti prírody na ktoré sa vzťahuje legislatívna ochrana majú pre tvorbu ÚSES veľký význam, pretože je v nich právne zabezpečené také obmedzenie antropických vplyvov, ktoré umožňuje zachovanie genofondu týchto území. Z hľadiska ochrany prírody je územie významné tým, že jeho značná časť (1700 ha) je začlenená do chránenej krajinej oblasti Poľana,(CHKO) v rámci ktorej platí druhý stupeň ochrany (existuje 5 stupňov ochrany, pričom v 5. stupni je ochrana najprísnejšia).

Podľa platného zákona NRSR č.287/94 Zb. o ochrana prírody a krajiny sa v k. ú Ľubietová nachádzajú tieto chránené územia:

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Poľana - Biosférická rezervácia

Bola vyhlásená vyhláškou MK SSR č.97 z roku 1981. Cieľom vyhlásenia bola ochrana a zveľaďovanie prírodných hodnôt územia, ich optimálne využívanie so zreteľom na ich všestranný kultúrny, vedecký, ekonomický, vodohospodársky a zdravotne- rekreačný význam. Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany, v rámci ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na väčšinu činností v krajine (viď kap. 1.9. Právny stav).

Národná prírodná rezervácia (NPR) Ľubietovský Vepor.

Bola vyhlásená v roku 1967 komisiou SNR č.3744/1967 na zabezpečenie ochrany zachovaných lesných a skalných spoločenstiev vo vrcholovej časti stolového andezitového hrebeňa Ľubietovského Vepora s bralným reliéfom a pralesovitou jedľobučinou. Územie pôvodne vyhlásené ako Štátna prírodná rezervácia bolo zaradením do prílohy č.3 zákona NR SR č.287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny prekategorizované do kategórie Národná prírodná rezervácia (NPR). Územie rezervácie je jadrovým územím európskeho významu podľa ACONET. Je jadrom biocentra provincionálneho významu podľa G-NÚSES. Je jedným z najväčších jadier Biosférickej rezervácie Poľana, programu MAB UNESCO. Reprezentuje vrcholové spoločenstvá jedľových bučín na severnej strane masívu Ľubietovského Vepora

v rozsiahlej oblasti smrekových monokultúr. Na južnej a západnej strane ide o ochranu prirodzených porastov v území ovplyvnenom poľnohospodárstvom.

Nachádza sa na lesnom pôdnom fonde (LPF). Výmera NPR je 124,6 ha. ochranné pásmo má 117,97 ha. Na území platí 5.-ty, najprísnejší stupeň ochrany, ktorý zakazuje väčšiu činnosť v území. Ochranné pásmo patrí do 4.stupňa ochrany.

V súčasnosti sa pripravuje vyhlásenie ochrany NPR v zmysle aktualizácie projektu NPR. Podľa tejto aktualizácie sa výmera NPR rozšíri na 236,8793 ha. Ochranné pásmo bude vymedzené podľa zákona 287/94 Z.z. do vzdialenosti 100 metrov.

Prírodná pamiatka (PP) Veporské skalky

Bola vyhlásená ako chránený prírodný výtvor (CHPV) nariadením ONV Banská Bystrica z 29. apríla 1981 č. 27/1981, podľa zákona NR SR 287/1994 Z.z. prekategORIZOVANÁ DO KATEGÓRIE prírodná pamiatka. Nachádza sa v nadmorskej výške 1020-1120 m na úbočí doliny potoka Hutná, južne od Ľubietovského Vepra. Predmetom ochrany je ojedinelý skalný výtvor z andezitov a ich tufov so zachovalou teplomilnou skalnou vegetáciou a so skalným oknom. Vežovité útvary dosahujú výšku až 30 metrov. Plocha PP sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde (PPF), zaradenom ako pasienky a neplodná pôda. Výmera PP je 5,22 ha. Ochranné pásmo nebolo vyhlásené. Podľa zákona 287/1994 Z.z. sa v tomto prípade za ochranné pásmo považuje do vzdialenosti 30 metrov smerom von. Na území platí 5. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3. stupeň. Ochranné podmienky sú dodržiavané, územie nie je ohrozené. Dokumentácia o chránenom území je uložená na OÚ Ľubietová.

Prírodná rezervácia (PR) Periská

Územie bolo vyhlásené ako chránené nálezisko (CHN) Úpravou MK SSR č.2965/1982 - 32 zo dňa 30.4.1982 na ochranu rastliny Waldsteinie trojlistej, ktorá reprezentuje vo flóre Slovenska významný vývojový prvok - treťohorný relikt. Predmetné územie reprezentuje jednu zo štyroch lokalít územia Slovenska, pričom na rozdiel od ostatných lokalít sa Waldsteinia vyskytuje v podraсте liesok. Rastie jednotlivo, väčšie zárusty nevytvára. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 287/1994 Z.z. bolo územie prekategORIZOVANÉ NA prírodnú rezerváciu (PR).

Lokalita sa nachádza v nadmorskej výške 630 m cca 500m JV od chaty Poľnohospodár, pri ústí Slobodného potoka do Hutnej na jeho pravom brehu. Plocha má charakter krovitých pasienkov na andezitoch. Výmera rezervácie je 0,8 ha, platí tu 5. stupeň ochrany. Ochranné pásmo nebolo vyhlásené, podľa zákona č.287/1994 Z.z. je ním územie do vzdialenosti 100 m von od hranice PR a platí v ňom 3. stupeň ochrany.

Ochranné podmienky v minulosti neboli dôsledne dodržiavané. Územie bolo poškodzované prehánaním dojníc a pasením oviec, rozširovaním žihľavy. V súčasnosti problém pastvy sa podarilo eliminovať, územie je však ohrozené zarastaním žihľavou, nakoľko na severnom okraji rezervácie sa nachádza poľné hnojisko.

2.11.2. Návrh MÚSES

V rámci riešeného územia bolo navrhnuté nasledovné funkčné a hierarchické rozčlenenie skladobných prvkov MÚSES:

1. Jadrá nadregionálneho biocentra (JNB)

Nadregionálne biocentrum Poľana, jeho rozsah je prevzatý z dokumentu R - ÚSES (kap. 1.8). V rámci podrobnejšieho spracovania na lokálnej úrovni v ňom vyčleňujeme jadrá.

2. Regionálne biocentrá (RB)

Existencia regionálneho biocentra (potenciálneho) podľa R - ÚSES sa podrobnejším prieskumom nepotvrdila. Naopak pri vypracovaní MÚSES boli zistené 2 biocentrá, ktoré svojím významom presahujú lokálnu úroveň, preto bolo v MÚSES navrhnuté ich zaradenie medzi regionálne biocentrá.

3. Lokálne biocentrá (LB)

Sú to krajinné segmenty, ktoré svojou veľkosťou a stavom ekologických podmienok umožňujú trvalú existenciu prirodzených spoločenstiev alebo druhov. Boli sem zaradené dosť veľké typické spoločenstvá na úrovni potenciálnej vegetácie, ale aj spoločenstvá ojedinelé, atypické, existujúce vďaka špecifickým zásahom človeka (kosenie, pastva), ktoré významne zvyšujú biodiverzitu krajiny, ďalej väčšie komplexy sekundárnej sukcesie, ktoré zväčša vytvárajú aj významné refúgiá pre živočíchy.

4. Genofondovo významné plochy (GP)

Sú sem zaradené menšie lokality, ktoré nespĺňajú kritériá pre štatút biocentra, avšak sú hodné ochrany pre výskyt vzácných druhov flóry a fauny.

5. Ostatné ekologicky významné prvky krajinskej štruktúry (EVP)

Tvoria ich krajinné štruktúry s ekostabilizačnou účinnosťou popísané v kapitole 2.1 MÚSES, z ktorých niektoré lokality sú preskúmané a zakreslené do výkresovej časti ako príklady.

6. Nadregionálny biokoridor

Podľa generelu nadregionálneho ÚSES prechádza územím biokoridor Nízke Tatry - Poľana - Slovenský raj, ktorý vedie SJ smerom po hrebeni Čierťaž - Žliabky - Hrb - Vepor - Poľana. Na základe lokálneho prieskumu konštatujeme, že jeho úsek vedúci cez k.ú. Ľubietová je reálny, nakoľko vedie zalesnenými hrebeňovými polohami, z 2/3 sa nachádza na území CHKO Poľana, prechádza tiež cez NPR Ľubietovský Vepor.

7. Regionálny biokoridor

Regionálny ÚSES okresu Banská Bystrica mení na regionálnej úrovni trasu horevedeného nadregionálneho biokoridoru. Vedie ho dolinou Hutná, úbočím Vepra vystúpa na podhrebeňovú polohu v úseku Vepor - Hrb, odtiaľ skĺzne cez orné pôdy na Včelinci a Starom majeri do Ľubietovej a pokračuje údolím Hutnej smerom do k.ú. Lučatín. Tento priebeh na základe lokálneho prieskumu považujeme za nereálny, nakoľko spája veľmi odlišné typy krajinskej štruktúry, prekonáva bariérové prvky (intravilán obce, haldy). Vzhľadom k tomu, že R - ÚSES neuvádza zdôvodnenie trasovania v textovej časti, nepovažujeme jeho trasu za reálnu. Doporučujeme sa pridržať biokoridoru nadregionálneho ako terestrického, toku Hutnej ako hydrického (tento navrhujeme na lokálnej úrovni).

8. Lokálne biokoridory - zabezpečujú pohyb živých organizmov v území, medzi jednotlivými biocentrami.

2.11.2.1. Jadrá nadregionálneho biocentra

Nadregionálne biocentrum Poľana má štatút provincionálneho biocentra. Podľa nadradeného R - ÚSES okr. B. Bystrica je jeho rozsah v riešenom území totožný s územím CHKO Poľana. V rámci MÚSES sú územne vymedzené jadrá:

I. ĽUBIETOVSKÝ VEPOR - územie NPR Ľ. Vepor, včítane ochranného pásma, ochranného lesa a porastov na JV okraji, plánovaných pre rozšírenie NPR (dielce č. 292, 293a, 341, na LUC lesy Osrbliu). Ochrana v rámci NPR.

Charakteristika: LPF, zmiešané prirodzené smrekovo - bukovo - jedľové porasty s prirodzenými spoločenstvami, výskyt chránených a vzácných horských druhov fauny a flóry.

Návrh opatrení: Lesné porasty v NPR ponechať na samovývoj. V ochranných lesoch uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu.

II. VEĽKÁ PROSTREDNÁ

Vymedzenie: lesné porasty v CHKO Poľana v povodí doliny Veľká Prostredná - od dna doliny až po hrebeňové polohy Turníky, Hlucháňov háj, Hájny grúň, Vepor v n. v. 775 - 1 207 m.

Charakteristika: LPF. Hospodárske lesy, perovito rozvetvený záver doliny - lesy osobitného určenia z titulu ochrany prírody. Porasty prirodzeného a poloprirodzeného charakteru s bukom, jedľou a smrekom. Malé plochy smrekových monokultúr, čiastočne zničené veternou kalamitou. Výskyt prirodzených rastlinných a živočíšnych druhov, významné biotopy pre vtáctvo. Najmä hrebeňové polohy Turníky - Hájny Grúň sú významným tokaniskom hlucháňov (*Tetrao urogallus*). Ochrana v rámci CHKO Poľana.

Návrh opatrení: Vytvárať zmiešané, stanovišťa zodpovedajúce lesné porasty. Postupne uskutočniť premenu monokultúr na zmiešané porasty. Pri obnove prirodzených porastov využívať prirodzené zmladenie, uplatňovať podrastový spôsob obnovy. Dbáť o zachovanie biotopov hlucháňa - zastúpenie porastov všetkých vekových tried s čistinkami, zachovanie vhodných stromov na tokaniskách (výstavky), úplne zakázať v tejto oblasti zber lesných bobuľovín (čučoriedok a brusníc), tvoriacich významnú zložku potravy mláďat.

II. VEPORSKÉ SKALKY

Vymedzenie: PP Veporské Skalky a prilahlé lúky na úbočiach po oboch stranách hrebeňa Hájny Grúň - Ľ. Vepor, v n.v. 1000 - 1157 m. Územie leží v CHKO Poľana.

Charakteristika: PPF. Komplex lúčnych enkláv - zarastajúce lúky Rusenkovská, Skalnáčka, Pod Veprom, Košariská, Koliby. Zachovalé lúčne biotopy, s vysokou biodiverzitou, výskytom ohrozených druhov rastlín (botanicky preskúmané lokality č. 31,33,34,35), rozsiahle ekotóny (les - lúka). Čiastočne ohrozené sukcesiou, najmä Rusenkovské, tiež nad a pod Veporskými Skalkami. Diverzitu (najmä živočíchov - hmyzu) zvyšuje skalný biotop.

Návrh opatrení: Obhospodarovať ako doteraz (kosné lúky). Blokovat' ďalšiu sukcesiu, prípadne aj čiastočné prečistky nad Veporskými Skalkami, aby nedošlo k prerušeniu celistvosti biotopu. Odstrániť nálet na severnom okraji lúky Koliby -nepripustiť zmenšovanie lúky.

2.11.2. 2. Regionálne biocentrá

Navrhované biocentrá svojim významom presahujú lokálnu úroveň.. Preto sme ich navrhli zaradiť medzi regionálne biocentrá, hoci R - ÚSES ich neregistruje. Pri najbližšej revízii R - ÚSES ich tam doporučujeme zaradiť.

IV. Regionálne biocentrum KUPCOVA POĽANA

Vymedzenie: J a JZ orientované úbočia masívu Kupcova Poľana, nad dolinou Hutnej a Vápenica, v n.v. 450 - 871 metrov. V súčasnosti ochranný les - dielce č. 3571, 3572, 3573, 3574, 3575.

Charakteristika: Strmé, miestami skeletnaté svahy na dolomitických vápencoch so zachovalým prirodzeným spoločenstvom vápnomilných bukových lesov (*Cephalanthero - Fagion*). Prirodzené drevinové zloženie s prevahou buka (80 % - 100 %), podielom duba žltkas-

tého, jedle, mukyne a brekyne. V podraze rastie drieň, prirodzený bylinný podrast, výskyt chránených a ohrozených druhov rastlín (botanicky preskúmaná lokalita č. 8). Výskyt teplomilných druhov je najväčší v podhrebeňových polohách a hornej časti svahov s plytkou pôdou, na juhu orientovaných rázsochách s nižším zakmenením. Porasty sú vekovo veľmi diferencované, s množstvom jedincov v rôznom štádiu rozpadu (viď prieskumy a rozbor). Na dolnom okraji (nad obcou) cenný ekotón. Ekotóny nad cestou do Lučatina a Vápenicou boli znehodnotené zalesnením borovicou lesnou a borovicou čiernou (dielce č. 3570, 3573b).

Návrh opatrení: Územie predstavuje výnimočne zachovaný rozsiahli zvyšok prirodzeného ekosystému primárnej štruktúry krajiny. Vývoj ekosystému dosiaľ nebol (vďaka vyhlásenému ochrannému lesu) vo svojej kontinuite prerušený. Potrebné je nemeniť doterajší spôsob hospodárenia. Predpokladaný je výskyt vzácných teplomilných druhov hmyzu na severnej hranici rozšírenia, dutinových hniezdičov, čo by vyžadovalo hlbší inventarizačný prieskum. Cieľovo doporučujeme vyhlásenie lokality za prírodnú rezerváciu (PR).

V. Regionálne biocentrum DUBINY

Vymedzenie: Juhozápadne orientované úbočia nad obcou Lúbietová, na úpätiach masívu Vysoká - Havrania, v n.v. 500 - 750 m. Jedná sa o 3 od seba oddelené plochy na LPF, v súčasnosti ochranný les. Do biocentra navrhujeme dielce č. 3582, 3130, 3136.

Charakteristika: Strmé svahy na kremencovom podloží so zachovanými spoločenstvami pôvodných dubových kyslomilných lesov (Genisti germanicae - Quercion dalechampii). Prirodzené drevinové zloženie (dub 80 - 100 %), aj bylinný podrast. 3 izolované porasty sa zachovali na najstrmších svahoch z pôvodného súvislého pásu kyslomilných dubín na J úpätí Vysokéj. V súčasnosti sú obkolesené porastami so silne pozmeneným druhovým zložením (smrekové, borovicové i jedľové monokultúry), s vysokým podielom náhodných ťažieb, malou stabilitou. Botanicky preskúmané ako plocha č. 11.

Návrh opatrení: Územie je zachovaným zvyškom primárneho ekosystému. Do budúcnosti je schopné plniť úlohu šírenia genofondu do odprírodnených porastov v okolí (aj prirodzeným zmladením - zootransport žalud'ov). V stávajúcich dubových porastoch navrhujeme nemeniť spôsob obhospodarovania, postupne pri obnove susedných porastov tieto cez ne navzájom prepojiť pruhmi s prirodzeným drevinovým zložením (dubom). Tým sa biocentrum spojí v jeden celok s vyšším ekostabilizačným účinkom. Doporučujeme tiež ďalší inventarizačný výskum, nakoľko je tu predpoklad výskytu teplomilných druhov na severnej hranici výskytu.

2.11.2.3. Lokálne biocentrá

V rámci MÚSES boli navrhnuté tieto lokálne biocentrá:

VI. Lokálne biocentrum SKALOLAM

Vymedzenie: Lokality Skalolam (Černochovo), Chudý Majer, Hlboká, Bartovie Jarok na SZ okraji k.ú., v nv 450 - 698 m. V R - ÚSES vytypované ako potenciálne regionálne biocentrum.

Charakteristika: Rozsiahle štruktúry NSKV (nelesnej stromovej a krovinnej vegetácie), v pokročilých sukcesných štádiách, mladé lesné porasty na bývalých degradovaných pasienkoch a zrázoch, ekotóny. Lesné porasty charakteru borovicových monokultúr na dolomitickom podloží, s podielom smreka a prímiesou buka (buk zrejme z prirodzeného zmladenia). Štruktúry NSKV majú druhové zloženie zo zmesi druhov prenikajúcich z umelých monokultúr (borovica, smrek) a druhov prirodzených (dub, buk), pričom dochádza k vzájomnému prelínaniu. Trávnaté porasty sú rekultivované, ale dosiaľ pomerne druhovo pestré (botanická lokalita č.1). Význam biocentra nie je v jeho samotnej hodnote, ale v jeho interakčnej funkcii a priestorovej diverzifikácii biotopov na miestach s intenzívnou poľnohospodárskou výrobou. Služi ako refúgium pre živočíchy a zabezpečuje ich prenikanie do krajiny.

Návrhy opatrení: majú viac charakter tvorby ako ochrany. Navrhujeme:

- NSKV charakteru lesných porastov previesť do LPF (spôsobom ďalej uvedeným v kapitole 2.7.3.)
- v stávajúcich mladých monokultúrach pri ich výchove uprednostňovať primiešané pôvodné dreviny (buk, dub), umožniť ich šírenie z ekotonálnych okrajov do vnútra porastov
- na okrajoch TTP do vzdialenosti cca 10 m obmedziť aplikáciu hnojív a tak zachovať biodiverzitu ekotónov, pre prípad ich potenciálneho rozšírenia v budúcnosti
- ochrana štruktúr NSKV charakteru raných sukcesných formácií

VII. Lokálne biocentrum SVAHY NAD DRIEKYŇOU

Vymedzenie: Južne orientované svahy nad územím Driekyne v n.v. 550 - 625 m. PPF, TTP na plytkých rendzinách.

Charakteristika: Lúčna enkláva, pozostatok historickej krajinnej štruktúry - odlesneného svahu nad údolím. Dnes len 2 menšie plochy (cca 6 + 0,5 ha), obkolesené z 3 strán borovico-vo - smrekovou kultúrou (zalesnené degradované pasienky), ktorá je zdrojom rýchlej sukcesie. Územie sa vyznačuje mimoriadnou biodiverzitou rastlín (botanická lokalita 2 a 3), hmyzu, s výskytom cenných druhov čo je dané - o. i. aj dolomitovým podložím. Lokalita je ohrozená zarastaním!

Návrhy opatrení:

- odstrániť nálet borovice. Jedná sa o cca 150 kusov, veľkostne sú vhodné aj na predaj ako vianočné stromčeky. Toto opatrenie je potrebné urobiť čo najskôr!
- obnoviť tradičné prepásanie ovcami, prípadne aj kozami - eliminácia šípových krov, ale nie nadmerná pastva!
- žiadne hnojenie

VIII. Lokálne biocentrum DOLNÉ POLE

Vymedzenie: Rozsiahla plocha aktívneho zosuvu pôdy na svahu Z od obce, v n.v. 465 - 536 m.

Charakteristika: Aktívny zosuv pôdy od r. 1971, stabilizovaný čiastočne hydrotechnickými opatreniami. Plocha predtým využívaná ako malobloková orná pôda. Svahovými pohybmi vzniknutý nerovný terén - vlny, nátrže, odtrhy, násuny, depresie. Od začiatku zosúvania plocha prestala byť využívaná, postupne zarastá rudernou a prirodzenou vegetáciou. Dnes má poloprirodzený charakter s pestrou mozaikou biotopov. V lokálnych depresiách často hydrofilná vegetácia. Prepásanie ovcami spoluvytvára podobu extenzívnych pasienkov, kombinovaných so zárastami vysokých bylín. Cca 30 % plochy je už pokryté sukcesnými formáciami NSKV - lieska, hrab, dub, borovica, vrba, v hornej časti súvislé zárusty o ploche niekoľko ha - lieska, osika, dub, borovica, smrek. Význam lokality spočíva podobne ako pri LB VI. v jeho interakčnej funkcii, diverzifikácia biotopov a refúgiá pre živočíchy. Významné je zastúpenie zamokrených stanovišť pre liahnutie obojživelníkov, žiab, ako aj vyššia úživnosť vysokobylinných zárustov pre spevavce v zimnom období (konzumácia semien).

Návrhy opatrení:

- ponechať doterajšie extenzívne využívanie územia
- nebrániť sukcesii drevín
- vyčistiť strž pri spevnenej poľnej ceste od odpadkov
- zabrániť vyvážaniu odpadkov do výmoľu pri ceste

IX. Lokálne biocentrum ŠIBENICA

Vymedzenie: Výrazná odlesnená vyvýšenina na Z od obce, v n.v. 510 - 540 m.

Charakteristika: Plocha PPF využívaná ako extenzívna kosná lúka. Od V zarastá krovicami. Plošinatý vrchol o ploche len cca 1 ha s vysokou biodiverzitou rastlín (popísaný ako botanická lokalita č. 10). Nájdených bolo 49 druhov bylín. Predstavuje ukážku pôvodnej druho-

vej bohatosti lúk, ktorá sa zachovala vďaka tradičnému obhospodarovaniu. Napriek malej rozlohe sme ju zaradili medzi biocentra, nakoľko je zdrojom šírenia týchto druhov na susediace, menej cenné lúky, s možnosťou postupného zväčšenia areálu.

Návrhy opatrení:

- pokračovať v extenzívnom spôsobe obhospodarovania
- vyrúbať kroviny na S a V okraji
- aplikovať rovnaké obhospodarovanie v ochrannom pásme 50 m od terajšieho okraja, čím sa postupne plocha zväčší na 3 ha, čo je minimálna plocha lúčneho biocentra doporučená metodikou

X. Lokálne biocentrum VYSOKÁ

Vymedzenie: Výrazný vrchol SV od obce, navrhované biocentrum je lokalizované na jeho východne orientovanej podvrcholovej časti, od n.v. 800 m až po vrchol 993 m.n.m.

Charakteristika: Lúky vo vrcholovej časti Vysokej, orientované V a J, ležiace na PPF, bralnatý vrchol Vysokej na LPF, sčasti v ochrannom lese. Lúky s miestnym názvom Polianky sú v hornej časti nevyužívané, tvoria lesnú enklávu zarastajúcu sukcesiou lesa. Botanicky preskúmané ako lokality č. 14. Menšia lúky Polianky leží južne od vrcholu a náletom drevín je už izolovaná od hlavnej časti. Lúky sú zvyškom pôvodných horských lúk tejto časti Veporských vrchov, s prirodzeným zložením bylenného krytu. V prostredí nepôvodných monokultúr smreka, borovice a smrekovca predstavujú ostrov biodiverzity, s možnosťou šírenia druhov smerom nadol, na intenzívnejšie využívané lúky. Cenným je spontánne šírenie duba žltkastého z niekoľkých starších solitérov, vďaka ktorému nadobúda nálet drevín prirodzený charakter (breza, dub, borovica). Šírenie duba žltkastého zodpovedá rekonštruovanej potenciálnej vegetácii tejto lokality (ostrov kyslomilných dubín), je pozoruhodné veľkou n.v. (od 800 do 900 m.n.m.) pri severnom okraji rozšírenia. Lúky sú spásané lesnou zverou.

Samotný bralnatý vrchol Vysokej budovaný kremencami, v minulosti odlesnený, je dnes čiastočne zarastený. Pozoruhodnou skalnou formou je skalný hrieb. Vytvára skalné a sutinové biotopy s prirodzenou vegetáciou (botanická plocha č. 13).

Návrh opatrení:

- preriediť nálet drevín na lúkach Polianky tak, aby sa zvýšil podiel prirodzených druhov, najmä duba
- odstrániť nálet medzi Poliankami a menšou lúkou Polianka, ktoré sa tak spoja
- lúky prepásať len príležitostne, ponechať pre obživu lesnej zveri
- cieľovo rozširovať prirodzený charakter lúk smerom nadol znižovaním intenzity obhospodarovania
- vybudovať náučný chodník z obce na Vysokú, odstrániť niekoľko stromov brániacich výhľad z vrcholu

XI. Lokálne biocentrum MAJERČEK

Vymedzenie: SV orientované svahy spadajúce z úbočia Losy (Lvoze) do doliny Peklo, v n.v. 550 - 800 m.

Charakteristika: LPF tvorí cca 65 % plochy - dielce č. 3433, 3434, 3435, 3436. PPF tvorí zvyšných 35% plochy. V skutočnosti je 95 % plochy kryté lesom, z bývalých lúk sa zachovali len 3 malé enklávy (do 1 ha), najväčšia s názvom Majerček. Lesné porasty s prirodzeným druhovým zložením (buk 80 - 90%) predstavujú zachovalú enklávu bukových vápnomilných lesov (Cephalanthero - Fagenion) v hraniciach takmer identických s jej ohraničením v mape potenciálnej rekonštruovanej vegetácie (viď kartogram). Biocentrum zabezpečí funkciu zachovania potenciálneho reprezentatívneho ekosystému. Je zdrojom genofondu aj pre prirodzenú obnovu na protihľých svahoch, s porastami zničenými veternou kalamitou (tieto sa nachádzajú už mimo riešeného územia, v k.ú. Brusno). V porastoch v súčasnosti neprebíha ťažba.

Návrh opatrení:

- plochy PPF kryté lesným porastom previesť do LPF
- pri obnove znížiť podiel smreka v porastoch v dolnej časti biocentra (nad poľovníckou chatkou)
- pri obnove porastov vzhľadom na ich prirodzený charakter uplatňovať výhradne prirodzené zmladenie
- vylúčiť úmyselné vnášanie stanovištne nepôvodných drevín
- lúčne enklávy chrániť pred zarastaním

XII. Lokálne biocentrum VALACHOVO

Vymedzenie: J a S orientované úbočia masívu Muráň (968 m.n.m.), v povodí potokov Muráň a Brzáčka (Brusnianka); severne orientované svahy masívu Kolba (1161 m.n.m.) - záver doliny. Nadmorská výška územia v rozpätí 650 - 1100 m.

Charakteristika: LPF. Prevažne mladé, čiastočne staršie rozpracované porasty s drevinovým zložením blízky prirodzenému - jedľa - bukovo - smrekové porasty s významným zastúpením buka (20 - 40 %), jedle s vysokým pomerom akcesorických drevín, najmä javora horského (bežne 20 % na veľkých plochách, miestami až 60 % - perovitý záver doliny so SZ orientáciou). Jadrom biocentra sú ochranné lesy na J úbočí Muráňa (dielce č. 3041, 3046, 3200), ktoré spolu s porastami uznanými pre zber semena (dielce č. 3196, 3197, 3199, 3201) vytvárajú komplex starších porastov.

Návrh opatrení:

Hodnota navrhovaného biocentra spočíva vo vysokom zastúpení stanovištne pôvodných drevín, avšak bude závisieť, vzhľadom k prevahe mladých porastov, od ich ďalšej výchovy. Pri prečistkách mladín a pri prebierkach v porastoch stredného veku uprednostňovať buk, jedľa a vzácné listnáče (javor, brest). Ekostabilizačná funkcia biocentra sa musí perspektívne zvyšovať.

XIII. Lokálne biocentrum ŽLIABKY

Vymedzenie: Hrebeňová časť kóty Žliabky (1129 m.n.m.), Zadné Žliabky, svahy spadajúce do doliny Jeleňovského potoka (Suchá Jama, Červená Jama). Nadm. výška 850 - 1150 m.

Charakteristika: LPF, hospodárske lesy. Na Zadných Žliabkoch PPF využívané horské pasienky. LPF patrí do 2 LUC.

LUC Lesy Osrblie: Mladé porasty v závere doliny Stará Hámorňa, rozpracované staré porasty na V svahoch hlavného hrebeňa.

LUC Lesy Ľubietová: Staré porasty na Z svahoch hlavného hrebeňa.

Porasty všetkých vekových kategórií sa často striedajú, s prirodzeným druhovým zložením. Prevažuje buk (45 - 80 %), smrek (10 - 60 %), jedľa (5 - 20 %), významné zastúpenie javora horského. Na Zadných Žliabkoch v n.v. 1100 m porasty smrekové, ale aj najstarších vekových kategórií, čiastočne aj na PPF, medzernaté, parkového charakteru. Pasienky na Zadných Žliabkoch (preskúmané botanicky ako plocha č. 37), málo využívané, s prirodzenými druhmi rastlín.

Návrh opatrení:

Plocha prevažne lesného biocentra, napriek intenzívnej lesohospodárskej činnosti zachováva prirodzený lesný ekosystém, poskytuje vhodný životný priestor pre lesné druhy fauny. Pre ďalšie budovanie biocentra navrhujeme zapracovať do pripravovanej revízie platného LHP pre LUC Lesy Osrblie návrhy ekologizácie hospodárenia v lesoch, uvedené v kapitole 2.7.2. Biocentrum nadväzuje na biocentrum Belice v k.ú. Predajná, ktoré má podobný charakter ako Zadné Žliabky.

XIV. Lokálne biocentrum SLOBODNÝ

Vymedzenie: údolie potoka Slobodný na Z úbočí Ľ. Vepra, n.v. 670 - 810 m.

XV. Lokálne biocentrum MAJEROVSKÉ - MARTINKOVSKÁ

Vymedzenie: pasienky a plocha sukcesie na Z úbočí Vepra od lokality Periská (PR) až po okraj lesa, v n.v. 620 - 1100 m.

XVI. Lokálne biocentrum KRÁSNA ROVEŇ

Vymedzenie: Sukcesiou v záverečnom štádiu zarastené úbočia pod masívom L. Vepra, od okraja lúk až po hranicu CHKO Poľana, v n.v. 725 - 1150 m.

Spoločná charakteristika: Všetky 3 navrhované biocentra sa nachádzajú na PPF a reálne existujú. Vytvárajú významný, vzájomne prepojený komplex na západných úbočiach L. Vepra. Jedná sa o komplex menej využívaných lúk a pasienkov, sukcesných plôch všetkých štádií, s bohatstvom ekotónov, interakčných prvkov. Prestupujú okolitou, intenzívnejšie využívanou krajinou a vytvárajú množstvo biotopov. Plochy sukcesie tvoria viac než polovicu ich výmery. Sukcesia prebiehajúca na plochách je podrobne opísaná v časti rozboru a prieskumy v kap. 1.4. Výrazne obohacujú biodiverzitu krajiny, na ich plochách sme vyčlenili genofondové lokality č. 23, 24, 25, 26, 27, 28 (viď kap. 2.6.4). Štádiá sukcesie v záverečnom štádiu (LB XVI. Krásna Roveň) sú prakticky totožné s lesom prirodzeného druhového zloženia.

Návrh opatrení:

- vo formáciách NSKV ponechať voľný priebeh pokračujúcej sukcesii lesa
- na lúkach a pasienkoch zabezpečiť obhospodarovanie doterajším spôsobom, t.j. brzdiť sukcesiu, ale neprevádzať veľkoplošné rekultivácie, odvodňovanie, hnojenie priemyselnými hnojivami
- na genofondových plochách (č.23 - 28) zabezpečiť odstraňovanie náletov drevín
- záverečné štádium sukcesie - lesné porasty biocentra Krásna Roveň, na okraji NPR L. Vepora a CHKO Poľana previesť do LPF

2.11.2.4. Genofondovo významné plochy

MÚSES-om sem boli zaradené menšie lokality, ktoré nespĺňajú kritériá pre štatút biocentra (nedostatočná veľkosť, nemožnosť rozširovania mimo biocentrum - izolácia a pod.). Sú však hodné ochrany pre výskyt vzácných a ohrozených druhov. (Lokality s poradovým číslom neuvedeným v nasledovnom prehľade boli preskúmané, ale neklasifikované ako genofondovo významné plochy).

Lokalita číslo 2

Zarastajúce lúky a pasienky nad údolím Driekyne.

<i>Aster amelloides</i> (astra spišská)	LR	§
<i>Epipactis helleborine</i> (kruštík širokolistý)	LR	§
<i>Gentianopsis ciliata</i> (pahorec brvitý)		LR
<i>Orchis sp.</i> (vstavač)	§	

Lokalita číslo 3

Pasienok na západne exponovanom svahu, ktorý sa nachádza naproti lokalite č. 2 cez údolie

<i>Gentianopsis ciliata</i> (pahorec brvitý)	LR
--	----

Lokalita číslo 4

Údolie Driekyne. Les a lesné okraje na južne exponovaných svahoch, 600 metrov SSV od sútoku so Suchou Driekyňou.

<i>Orchis pallens</i> (vstavač bledý)	§	EN
---------------------------------------	---	----

Lokalita číslo 5

Lúky a pasienky v údolí Driekyne, 300–500 metrov SSZ od sútoku so Suchou Driekyňou.

Dactylorhiza majalis (vstavačovec májový) § VU

Orchis pallens (vstavač bledý) § EN

Orchis morio (vstavač obyčajný) § VU

Obhospodarovať tradičnými spôsobmi, bez použitia umelých hnojív. V prípade zarastania drevinami, zabezpečiť ich odstránenie.

Lokalita číslo 6

Mokrad' na sútoku potokov z dolín Suchá Driekyňa a Driekyňa.

Epipactis palustris (kruštík močiarny) § VU

Dactylorhiza majalis (vstavačovec májový) § VU

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita číslo 8

Skalnaté stráne pod bučinou a bučina na Kupcovej poľane

Aster amelloides (astra spišská) LR

Epipactis atrorubens (kruštík tmavočervený) LR §

Platanthera bifolia (vemenník dvojlistý) EN §

Riedky les

Cephalanthera damasonium (prilbovka biela) VU §

Epipactis helleborine (kruštík širokolistý) LR §

Neottia nidus-avis (hniezdovka hlístová) §

Pulsatilla subslavica (poniklec prostredný) EN §

Lokalita číslo 15

Podlipa, údolie Zeleného potoka.

Výskyt druhu

Dactylorhiza majalis (vstavačovec májový) § VU

Lokalita číslo 19

Lúky v údolí ľavostranného prítoku Hutnej, východne od cesty Strelníky – Ľubietová (lokálne biocentrum, genofondová plocha)

Druhovo veľmi pestré lúky zväzu *Arrhenaterion*, ktoré prechádzajú do zväzu *Cirsio Brachypodietum pinnati*

Lúky sú tradične obhospodarované, s bohatým výskytom vstavačovitých.

Dactylorhiza sambucina (vstavačovec bazový) § VU

Dactylorhiza fuchsii subsp. sooiانا (vstavačovec Fuchsov Soóov) § EN

Gymnadenia conopsea (päťprstnica obyčajná) § VU

Listera ovata (bradáčik vajcovitolistý) § VU

Orchis mascula subsp. signifera (vstavač mužský poznačený) § VU

Orchis morio (vstavač obyčajný) § VU

Platanthera bifolia (vemenník dvojlistý) § VU

Traunsteinera globosa (pavstavač hlavatý) § VU

Lokalita číslo 22

PR Periská

Waldsteinia ternata (waldštajnka trojpočetná) § CR,r

Rastie len pod skupinami liesok, výnimočne v nich býva primiešaný smrek. Jednoznačne treba zabrániť výrubu týchto skupín liesok. Preto, že *Waldsteinia* sa na lokalite javí ako polotieňomilný druh, je otázne, či na druhej strane súvislé zarastenie územia krovínami by nespôsobilo jej vyhynutie, alebo aspoň zníženie početnosti populácie. V PR prebieha pastva, čo by nemuselo byť na škodu, ale jej intenzita musí byť primeraná, aby nedochádzalo k mechanickému poškodzovaniu jedincov kopytami kráv a čo je ešte horšie, aby z dôvodu zvýšeného množstva kravského trusu nedošlo k zmene chemizmu pôdy. Táto zmena by mohla spôsobiť, že podmienky už nebudú pre chránený druh vhodné. Treba zabrániť aj iným negatívnym vplyvom, napr. kladeniu ohňa, ktoré sme v PR pozorovali.

Lokalita číslo 23

Lúky a pasienky SZ od dolnej časti toku Slobodného potoka (genofond. význ. plocha, lokálne biocentrum)

<i>Gladiolus imbricatus</i> (mečík škridlicovitý)	§	
<i>Lilium bulbiferum</i> (ľalia cibuľkonosná)	§	VU
<i>Lilium martagon</i> (ľalia zlatohlavá)	§	LR
<i>Thalictrum lucidum</i> (žltuška lesklá)		EN

Lokalita číslo 24

Cesta z Perísk na Starý Majer, mokrá lúka za sedlom, nad cestou, vpravo od potoka. Vyskytujú sa tu napr.:

<i>Dactylorhiza majalis</i> (vstavačovec májový)	§	VU
--	---	----

Lokalita číslo 25

Cesta z Perísk na Starý Majer, mokrad vpravo od cesty. Vyskytujú sa tu napr.

<i>Dactylorhiza majalis</i> (vstavačovec májový)	§	VU
--	---	----

Lokalita číslo 26

Stredná časť údolia potoka Slobodný

<i>Crocus discolor</i> (šafraň spišský)	§	LR
<i>Lilium martagon</i> (ľalia zlatohlavá)	§	LR
<i>Gladiolus imbricatus</i> (mečík škridlicovitý)	§	VU

Lokalita číslo 27

Horný tok bezmenného ľavostranného prítoku potoka Slobodný

<i>Trollius altissimus</i> (žltohlav najvyšší)	§	VU
--	---	----

Lokalita číslo 28

Zarastajúce pasienky a lúky na západne orientovaných svahoch pod NPR Ľubietovský Vepor

<i>Trollius altissimus</i> (žltohlav najvyšší)	§	VU
--	---	----

Lokalita číslo 30

Lesný porast v okolí vrcholu NPR Ľubietovský Vepor,

<i>Soldanella hungarica</i> (soldanelka uhorská)	§	
<i>Streptopus amplexifolius</i> (objímavka obyčajná)	§	LR

Lokalita číslo 33

Lesný ekoton nad Veporskými skalkami.

Aquilegia vulgaris (orlíček obyčajný) § LR

Lokalita číslo 34

PR Veporské skalky a okolie

Dactylorhiza sambucina (vstavačovec bazový) § VU

Epipactis helleborine (kruštík širokolistý) § LR

Neotia nidus-avis (hniezdovka hlistová) §

Thlaspi caerulescens (peniaštek modrastý) VU

Lokalita číslo 35

Genofondová plocha

Dactylorhiza sambucina (vstavačovec bazový) §

Gladiolus palustris (mečík škridlicovitý) § VU

Trollius altissimus (žltohlav najvyšší) §

Lokalita číslo 36

Lúka v okolí chaty na Hrbe

Parnassia palustris (bielokvet močiarny) LR

Lokalita číslo 38

Mokrade na alúviu strednej časti Starej Hámornej doliny

Dactylorhiza fuchsii (vstavačovec Fuchsov) § VU

- **Návrhy opatrení na genofondovo významných plochách:**

Z hľadiska zachovania biodiverzity územia navrhujeme vykonať nasledovné typy opatrení:

G1. Zabezpečiť kosenie a extenzívne pasenie. Nepoužívať syntetické hnojivá. Len výnimočne použiť po konzultácii s pracovníkmi štátnej ochrany prírody prírodné hnojivá a to len v minimálnych dávkach. V prípade potreby odstrániť nálet drevín.

Lokality č. 2, 3, 4, 5, 10, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 26, 27, 28, 31, 33, 35, 36, 37

G2. Zabezpečiť doterajší stav vodného režimu. V prípade potreby eliminovať zarastanie drevinami.

Lokality č. 6, 7, 15, 24, 25, 38

G3. Zabezpečiť zachovanie pôvodného drevinového zloženia.

Lokality č. 8, 11, 13, 29, 30, 32

G4. Zabezpečiť likvidáciu invázneho druhu rastliny.

Lokality č. 9, 16

G5. Zabezpečiť občasnú extenzívnu pastvu.

Lokalita č. 22

G6. Bez zásahu

Lokalita č. 34

- **Zoznam genofondových lokalít s navrhovanými opatreniami**

Na všetkých lokalitách navrhujeme používať hnojenie pôdy len po konzultácii s orgánom štátnej ochrany prírody. Ďalej navrhujeme:

Lokalita č. 2

Je potrebné zachovať a na niektorých miestach obnoviť tradičné spôsoby obhospodarovania, teda kosenie a extenzívne pasenie. Pretože na niektorých miestach zarastajú drevinami, je potrebné tieto dreviny vyrúbať.

Lokalita č. 3

Problematika je obdobná, ako pri lokalite č. 2. Odstrániť treba predovšetkým mladé borovice, ktoré sa šíria z okrajov na lokalitu.

Lokalita č. 5

Obhospodarovať tradičnými spôsobmi. V prípade zarastania drevinami, zabezpečiť ich odstránenie.

Lokalita č. 6

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita č. 7

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita č. 8

Skalnaté stráne pod lesným porastom, ktoré sú zrejme bývalými pasienkami, budú postupne zarastať drevinami. Preto sa odtiaľ začnú vytrácať heliofyty. Aj keď niektoré z nich patria medzi chránené a ohrozené druhy, asi sa tomuto procesu nepodariť zabrániť. Ich výskyt na týchto plochách je však sekundárny. Rozšírili sa sem z vyššie položených skalných enkláv, ktoré sú obkolesené lesom. Na nich sa tieto druhy prirodzene vyskytujú, aj keď niektoré len nehojne.

Lokalita č. 9

Po porade s odborníkmi o najvhodnejšom spôsobe likvidácie invázneho druhu, pristúpiť k jej praktickej realizácii.

Lokalita č. 10

Je potrebné obnoviť tradičné spôsoby obhospodarovania, teda kosenie a extenzívne pasenie. Pretože zo severnej až východnej strany lokalita zarastá drevinami, je potrebné tieto dreviny vyrúbať.

Lokalita č. 11

Zachovať pôvodné drevinové zloženie.

Lokalita č. 12

Zabezpečiť extenzívne pasenie. Negatívnym faktorom je košarovanie, ktoré spôsobuje devastáciu lokality.

Lokalita č. 13

Zachovať pôvodné drevinové zloženie.

Lokalita č. 14

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania.

Lokalita č. 15

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita č. 16

Po porade s odborníkmi o najvhodnejšom spôsobe likvidácie invázneho druhu, pristúpiť k jej praktickej realizácii.

Lokalita č. 17

Zabezpečiť extenzívne pasenie. Negatívnym faktorom je košarovanie, ktoré spôsobuje devastáciu lokality.

Lokalita č. 18

Zabezpečiť monitorovanie populácie druhu *Telekia speciosa*.

Lokalita č. 19

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 20

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 21

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 22

Waldsteinia ternata rastie len pod skupinami liesok, výnimočne v nich býva primiešaný smrek. Jednoznačne treba zabrániť výrubu týchto skupín liesok. Preto, že *Waldsteinia* sa na lokalite javí ako polotieňomilný druh, je otázne, či na druhej strane súvislé zarastenie územia krovinami by nespôsobilo jej vyhynutie, alebo aspoň zníženie početnosti populácie. V PR prebieha pastva, čo by nemuselo byť na škodu, ale jej intenzita musí byť primeraná, aby nedochádzalo k mechanickému poškodzovaniu jedincov kopytami kráv a čo je ešte horšie, aby z dôvodu zvýšeného množstva kravského trusu nedošlo k zmene chemizmu pôdy. Táto zmena by mohla spôsobiť, že podmienky už nebudú pre chránený druh vhodné. Treba zabrániť aj iným negatívnym vplyvom, napr. kladeniu ohňa.

Lokalita č. 23

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 24

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita č. 25

Zamedziť zmene vodného režimu a v prípade zarastania drevinami zabezpečiť ich odstraňovanie.

Lokalita č. 26

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 27

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 28

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 29

Zachovať pôvodné drevinové zloženie.

Lokalita č. 30

Zachovať pôvodné drevinové zloženie.

Lokalita č. 31

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 32

Zachovať pôvodné drevinové zloženie.

Lokalita č. 33

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 34

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 35

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 36

Zabezpečiť tradičné spôsoby obhospodarovania. V prípade zarastania drevinami, tieto odstrániť.

Lokalita č. 37

Na lokalite prebieha pastva, ale je málo intenzívna. Dokazuje to hromadenie stariny. Okrem centrálnej časti, ktorá je obhospodarovaná, veľká časť pasienkov, na svahoch k Červenej jame - muničke zarastá drevinami, vysokými trávami (*Calamagrostis epigejos* - smlz krovis-

kový) a hromadí sa tam starina. Ich prinavrátenie pôvodnému spôsobu využívania, teda pase-
niu je už zrejme nereálne, takže sa nechajú zarásť postupujúcou sukcesiou drevín.

Lokalita č. 38

Zamedziť zmene vodného režimu.

2.11.2.5. Ostatné ekologicky významné prvky krajinej štruktúry

Pre územný systém ekologickej stability sú okrem vyššie uvedených prvkov (biocentrá,
genofondové plochy) dôležité aj nasledovné prvky krajinej štruktúry:

- a) Všetky typy krajinných štruktúr s ekostabilizačnou účinnosťou uvedené v kapitole 2.1
- b) Extenzívne sady a záhrady po obvode obce, vytvárajúce tradičný rámeček obce v krajine, biotop pre charakteristické druhy
- c) Malobloková orná pôda po obvode obce s podobným krajínovotvorným významom, s výskytom typických druhov burín, pestrým striedaním kultúr, zvyšujúc tak diverzitu živočíšnych druhov (najmä hmyzu)
- d) Iné netypické štruktúry antropogénneho pôvodu. Na prvý pohľad nevýznamné, ale z hľadiska výskytu živočíchov (plazy) prospešné sú kamenné medze a hromady skál na pasienkoch, resp. extenzívne využívaných lúkach. Tieto umelé biotopy sú často vyhľadávané ako hniezdisko viacerými špecifickými druhmi vtákov - skaliarikom sivým (*Oenanthe oenanthe*), dudok chochlatý (*Upupa epops*) a ďalšie. Často na nich nájdeme zaujímavé druhy hmyzu. Ľudskou činnosťou vytvorený (antropogénny) biotop - halda v Zelenej doline - je pozostatkom ťažby drahých kovov v minulosti. Nakoľko je lokalizovaný v bočnej dolinke, jeho prítomnosť dnes nepôsobí rušivo. Z hľadiska výskytu živočíchov má význam ako biotop pre hniezdenie niektorých petrofilných druhov vtákov (napr. skaliarika sivého *Oenanthe oenanthe* - v r. 1982 tu hniezdili 2 páry), resp. tu hniezdia synantropné a hemisynantropné druhy ako napr. žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*) a trasouchvost biely (*Motacilla alba*). Podobné sú i haldy v doline potoka Peklo (Hálne, Okružle).
- e) Významné ekotónové spoločenstvá, charakterizované v kap. 1.2.7, sa nachádzajú v celom území. Ekotón, t.j. rozhranie dvoch alebo viacerých kvalitatívne odlišných biotopov väčšieho rozsahu podmieňuje existenciu tzv. prechodných spoločenstiev. Ekotónálny alebo okrajový efekt (edge effect) sa prejavuje najčastejšie vo zvýšení druhovej bohatosti konkrétneho segmentu, v ktorom nachádzame druhy charakteristické pre susediace habitaty, prípadne i druhy charakteristické pre toto prostredie. Priestorová diverzifikácia biotopov je viditeľná hlavne na miestach s intenzívnou činnosťou človeka (svahy západne od obce Ľubietová), kde sa vzájomne prelínajú polia, lúky, pasienky, menšie lesné a brehovité porasty. Významnými ekotónmi sú okraje lesných porastov, resp. rozsiahlejších krovín (podrobnejšie informácie o týchto biotopoch sú v kap. 1.2.3).

2.11.2.6. Nadregionálny biokoridor

Podľa generelu nadregionálneho ÚSES prechádza územím biokoridor Nízke Tatry - Poľana - Slovenský raj, ktorý vedie SJ smerom po hrebeni Čierťaž - Žliabky - Hrb - Vepor - Poľana. Na základe lokálneho prieskumu konštatujeme, že jeho úsek vedúci cez k.ú. Ľubietová je reálny, nakoľko vedie zalesnenými hrebeňovými polohami, z 2/3 sa nachádza na území CHKO Poľana, prechádza tiež cez NPR Ľubietovský Vepor.

2.11.2.7. Regionálny biokoridor

Regionálny ÚSES okresu Banská Bystrica mení na regionálnej úrovni trasu horevedeného nadregionálneho biokoridoru. Vedie ho dolinou Hutná, úbočím Vepra vystúpa na pod-

hrebeňovú polohu v úseku Vepor - Hrb, odtiaľ sklízne cez orné pôdy na Včelinci a Starom majeri do Lubietovej a pokračuje údolím Hutnej smerom do k.ú. Lučatín. Tento priebeh na základe lokálneho prieskumu považujeme za nereálny, nakoľko spája veľmi odlišné typy krajinskej štruktúry, prekonáva bariérové prvky (intravilán obce, haldy). Vzhľadom k tomu, že R - ÚSES neuvádza zdôvodnenie trasovania v textovej časti, nepovažujeme jeho trasu za reálnu. Doporučujeme sa pridržať biokoridoru nadregionálneho ako terestrického, toku Hutnej ako hydrického (tento navrhujeme na lokálnej úrovni).

2.11.2.8. Lokálne biokoridory

Vzhľadom k charakteru biotopov a štruktúre krajiny považujeme striktné vymedzenie biokoridorov v riešenom území za schematické. Vysoký podiel lesnej krajiny, nelesnej drevinovej vegetácie, ekotónov, interakčných prvkov, veľká heterogenita krajiny, spolu so značným stupňom zachovania mikroštruktúry vytvára také možnosti pre pohyb živých organizmov, ktorý nemožno jednoducho sústrediť do niekoľkých vymedzených koridorov. Výnimkou sú hydrické koridory, aj tieto však, vzhľadom na to, že sa jedná o pramennú oblasť, nemajú jednoznačný, lineárny priebeh. Za biokoridory lokálneho významu - hydrické – sú v MÚSES navrhnuté:

1. Potok Hutná s prítokmi Vôdka a Slobodný
2. Potok Driekyňa
3. Potoky Peklo y Brzáčka (Brusnianka)
4. Potoky Jeleňová a Osrblianka

Tieto biokoridory sú tvorené nielen samotným vodným tokom, ale aj sprievodnou vegetáciou - brehovými porastami, riečnou nivou. Pobrežná vegetácia je najmä na potoku Hutná poškodzovaná výrubom mäkkých drevín a znečisťovaním. Z hľadiska stretov so živočíchmi, najmä ropuchami, skokanmi, užovkami, slepúchmi a ježmi, ale i vydrou, je ohrozujúcim prvkom biokoridoru najmä cesta III. triedy v údolí Hutnej a jej pokračovanie so Strelníkov. Podobne mokrade v doline Jeleňovského potoka sú ideálnym prostredím pre obojživelníky a je tu tiež nebezpečenstvo ich stretu s dopravnými prostriedkami.

Pre zachovanie funkčnosti hydrických biokoridorov je potrebné:

- považovať za minimálnu šírku biokoridoru 20 m, v prípade existencie brehových porastov šírku včítane týchto porastov. Od tejto šírky odvodzovať aj dimenzovanie technických diel zasahujúcich do biokoridoru (najmä premostenia, stupne a pod.)
- nenavrhopovať neprekonateľné prekážky vo vodnom toku, v prípade budovania MVE prispôbiť technické riešenia funkčnosti biokoridoru, aj za cenu podstatného zníženia výkonu MVE, t.j. časť HEP (hydroenergetického potenciálu) zostane nevyužitá
- vyriešiť problém čistoty vody vybudovaním ČOV v obci, maximálnym využitím inertných materiálov pri zimnej údržbe (posýpaní) ciest.

2.11.2.9. Špeciálne návrhy biologickej stabilizáciou

Vzhľadom k veľmi silnej sekundárnej sukcesii, ktorá na území prebieha prirodzene a podstatnou mierou plní stabilizačnú funkciu v krajine, plnú ochranu NSKV zároveň funkciu biologickej stabilizácie. Špeciálne návrhy sú preto málo rozsiahle, na nasledovných lokalitách:

1. Pole Šajbica - trávnatý protierózny priehon naprieč lánom ornej pôdy v strednej časti. Dĺžka erózne najohrozenejšieho svahu o sklone 12 ° sa tak skrúti na 250 m.
2. Potok Vôdka - výsadba ochranných brehových porastov v chýbajúcich a bočnou eróziou poškodených úsekoch
3. Potok Hutná - výsadba ochranných brehových porastov v bočnou eróziou poškodených úsekoch (v hornej časti obce)

2.11.2.10. Špeciálne návrhy technickou stabilizáciou

Špeciálnu hydrotechnickú stabilizáciu si sústavne vyžadujú aktívne zosuvy pôdy na svahoch nad obcou. Táto stabilizácia je vybudovaná na zosuve Dolné Pole. Problematika bola riešená v samostatnom odbornom projekte „Zhodnotenie inžinierskogeologických podmienok výstavby v obci Ľubietová“, spracovanom v roku 2001 Katedrou inžinierskej geológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave – autor: Doc. RNDr. Ján Vlčko, CSc. Zo zhodnotenia vyplýva vhodnosť orientovania obytnej výstavby po pravej strane potoka Hutná, kde sa ne-nachádzajú výraznejšie svahové deformácie, ktoré by limitovali výstavbu. Pozornosť však treba venovať úseku od katolíckeho kostola asi 250 m smerom na SV, kde bolo pozorované povrchové plazenie – pomalý typ pohybu spôsobený klimatickými zmenami s nízkym zosuvným hazardom, čo si vyžiada dokonalú drenáž v tejto časti územia.

2.12. Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Doprava a dopravné zariadenia

a) Širšie vzťahy

Riešené územie sídelného útvaru Ľubietová leží mimo hlavných komunikačných ťahov. Na nadradenú komunikačnú sieť je napojená prostredníctvom cesty III/06643, ktorá sa napája na cestu I/66 v priestore údolia Hrona vo vzdialenosti cca 5 km od jadra obce. V úseku od napojenia na štátnu cestu I/66 po intravilán obce navrhujeme úpravu šírkového usporiadania komunikácie na kategóriu C 7,5/60. Cesta I/66 je súčasťou celoštátnej cestnej siete, ktorá je v zmysle schváleného ÚPN VÚC Banskobystrický kraj navrhnutá v úseku Slovenská Ľupča - Brezno na rekonštrukciu, nová trasa s obchvatom Brezna (kategória C 11,5/100 úsekovo R 22,5/80). V tomto priestore je umiestnená železničná zastávka s názvom Ľubietová na železničnej trati č. 170 Zvolen - Brezno - Margecany. Z hľadiska výhľadu je uvedená trať navrhnutá na rekonštrukciu na návrhovú rýchlosť 140 km/hod so zdvojkolažením a elektrifikáciou v I. etape po Brezno výhľadovo až po Margecany. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický región je navrhnuté v hromadnej preprave osôb rozvoj rýchleho železničného prepojenia Zvolen - Banská Bystrica až po Brezno.

Sídlo Ľubietová je od Banskej Bystrice vzdialené 17 km, čo predstavuje časovú dostupnosť 15 minút.

b) Automobilová doprava

Základ komunikačnej siete v sídle tvorí cesta III. triedy číslo 06643, ktorá plní v sídle funkciu zbernej komunikácie. Svojim smerovým vedením je deliacim prvkom v centrálnej časti sídla. Jej šírkové usporiadanie navrhujeme na rekonštrukciu v kategórii MZ 8/50,40 (šírka jazdného pruhu je 3,0 m) s čiastočnými úpravami smerového vedenia v miestach, kde to umožňuje okolitá zástavba. Problematické sú v súčasnosti nevhodné napojenia obslužných komunikácií na zbernú komunikáciu, ktoré navrhujeme v rámci riešenia upraviť v zmysle OTN 736102. Komunikačnú sieť v sídle dopĺňa systém obslužných a účelových komunikácií. Jestvujúce komunikácie navrhujeme na rekonštrukciu nasledovne:

- v centrálnej časti komunikáciu vedenú súbežne so zbernou komunikáciou za potokom Hutná na kategóriu MO 8/40 vo funkcii C3
- komunikácia vedúca od školy popri kostole vo funkcii C3 v kategórii MOK 7/40
- do časti Podlipa z východnej strany riešiť ako upokojenú komunikáciu D1
- všetky ostatné jestvujúce komunikácie riešiť ako upokojené komunikácie D1

V novonavrhovanej zástavbe riešime miestne obslužné komunikácie vo funkcii C3 v kategórii MO 8/40. V častiach s nižšou predpokladanou intenzitou dopravy navrhujeme riešiť komunikácie ako upokojené D1, kde sa v jednom koridore kumuluje pešia aj automobilová doprava.

Dopravné napojenie areálu KNK v časti Huta navrhujeme obslužnou komunikáciou C3 kategórie MO 8/40. Komunikácia je napojená na štátnu cestu III/06634 mimo intravilán obce vo vzdialenosti cca 600 m od jestvujúceho nevyhovujúceho napojenia. Komunikácia je vedená súbežne s potokom Hutná, ktorý v dvoch miestach križuje mostným objektom.

Na ceste III/06643 nie je prevedené sčítanie dopravy a z toho dôvodu nebolo možné vyznačiť izofóny ekvivalentnej hladiny hluku.

c) Hromadná autobusová doprava

Riešené územie je obsluhované linkami SAD Banská Bystrica - Ľubietová - Povrazník a Podbrezová - Ľubietová - Povrazník prostredníctvom piatich zastávok. Rozloženie zastávok je z hľadiska dochádzkovej vzdialenosti vyhovujúce, s výnimkou miestnej časti Pod lipa, ktorá je mimo pešej dochádzkovej vzdialenosti. Autobusové zastávky sú nevyhovujúce, preto navrhujeme riešiť samostatné zastávkové pruhy mimo zbernej komunikácie v zmysle STN tam, kde to nebude možné z hľadiska priestorových pomerov doporučujeme aj čiastočný posun zastávky so zachovaním dostupnosti zastávok. Prevažná časť zastávok nie je vybavená prístreškami pre cestujúcich, preto navrhujeme doplniť prístreškami všetky autobusové zastávky. Rozmiestnenie zastávok v sídle je navrhnuté tak, aby bola zabezpečená pešia dostupnosť 500 m k zastávkam. Izochróny dostupnosti sú vyznačené vo výkresovej časti.

d) Železničná doprava

Obec Ľubietová nie je priamo napojená na železničnú sieť. Železničná zastávka je od centra sídla vzdialená 5 km pri časovej dostupnosti automobilovou dopravou 10 minút. Zastávka leží na trati č. 170 Zvolen - Brezno - Margecany. V návrhu doporučujeme podľa možnosti železníc znova uviesť do prevádzky túto zastávku.

e) Pešia doprava

Pešia dostupnosť jednotlivých častí sídla je mimo optimálnej pešej dostupnosti s ohľadom na rozľahlosť obce. V sídle sú vybudované chodníky pozdĺž zbernej komunikácie a v niektorých úsekoch pozdĺž obslužných komunikácií. Ich technický stav je nevyhovujúci, oddelenie od komunikácií nie je fyzicky jednoznačné, nie je výškové rozlíšenie komunikácie a chodníkov. Chodníky sú z drobnej dlažby, v niektorých úsekoch vypadané, zarastené. Navrhujeme všetky jestvujúce chodníky v sídle rekonštruovať s ich fyzickým oddelením od príľahlých komunikácií. V centrálnej časti sú vybudované pešie trasy v areáli parku. Taktiež je potrebné vybudovať nové chodníky pozdĺž jestvujúcich komunikácií, dobudovať v súčasnosti nespevnené pešie trasy medzi hlavnými zdrojmi a cieľmi pešieho pohybu.

V novonavrhnutej zástavbe riešiť pohyb peších prostredníctvom chodníkov pozdĺž obslužných komunikácií alebo v rámci navrhnutých upokojených komunikácií spoločne s automobilovou dopravou v miestach s nízkou intenzitou dopravy.

f) Statická doprava

Parkovanie vozidiel v sídle je nevyhovujúce. Pri objektoch vybavenosti sú parkovacie plochy riešené len pri objekte Obecného úradu vo dvore. Táto viacúčelová plocha pojme cca 15 vozidiel a slúži súčasne aj pre objekt pošty, knižnice a ostatných zariadení vybavenosti umiestnených v príľahlých objektoch. Parkovanie pri ostatných objektoch vybavenosti je pozdĺž komunikácií na komunikačnej sieti, čo aj napriek nízkej intenzite dopravy vytvára nepriaznivú dopravnú situáciu a pri parkovaní na chodníkoch obmedzuje pohyb peších.

V rámci návrhu doporučujeme riešiť parkovacie plochy v centrálnej časti v rozsahu:

- Obecný úrad 20 stojísk
- námestie 15 stojísk
- Evanjelický kostol 8 stojísk
- Katolícky kostol 8 stojísk
- cintorín 10 stojísk
- ihrisko 12 stojísk + 1 autobus
- novoriešená vybavenosť 12 stojísk
- KNK Huta 20 stojísk
- výrobný areál 10 stojísk
- vybavenosť Podlipa 8 stojísk

Všetky parkovacie stojiská je potrebné riešiť na vlastných pozemkoch vybavenosti.

Garážovanie vozidiel v sídle s ohľadom na prevažnú zástavbu IBV je riešené individuálne na pozemkoch rodinných domov. Len v centrálnej časti sú 4 podstavané garáže pod objektom HBV. Aj naďalej je riešené odstavovanie a garážovanie vozidiel individuálne na pozemkoch rodinných domov.

2.12.2. Vodné hospodárstvo

2.12.2.1 Ochrana povrchových a podzemných vôd

Hlavným opatrením na ochranu povrchových a podzemných vôd je dodržanie zákona č. 184/2002 Z.z. o vodách (vodný zákon).

Ochrana vodného bohatstva členíme podľa stupňa a spôsobu ochrany na:

- všeobecnú ochranu (vodný zákon všeobecne)
- regionálnu – širšiu ochranu (CHVO)
- špeciálnu, sprísnenú ochranu (PHO, OP liečivých a minerálnych vôd, vodárenské toky a ich povodia, záujmové územia výhľadových vodohospodárskych diel)

2.12.2.2 Všeobecná ochrana

Všeobecná ochrana vôd a vodných zdrojov platí podľa zákona č. 184/2002 Z.z. v plnom rozsahu pre celé územie SR. Zákon o vodách podľa ktorého platí všeobecná ochrana podzemných a povrchových vôd v plnom rozsahu pre celé územie štátu a v praxi sa premieta do povinností všetkých, ktorí s vodami nakladajú (§§ 13, 14).

2.12.2.3 Regionálna širšia ochrana

Do kategórie širšej regionálnej ochrany patrí spôsob ochrany formou chránených vodohospodárskych oblastí (ďalej CHVO). V oblasti širšej regionálnej a sprísnenej ochrany vôd je ochrana vodných pomerov a vodárenských zdrojov definovaná v §§ 27 - 30.

Do katastrálneho územia Ľubietová zasahuje:

- zo severu, širšie ochranné pásmo prírodných minerálnych liečivých vôd Brusno
- z východu, povodie vodárenského toku Osrblianka

Riešené územie nie je sebestačné v zásobovaní pitnou vodou. Sídlu Ľubietová je napojené na skupinový vodovod Hiadeľ – Lučatín - Ľubietová, ktorý používa vodné zdroje Podjavorie a Pod Prašivou v k.ú. Hiadeľ. Voda je privádzaným potrubím DN 150 skupinového vodo-

vodu privádzaná do vodojemu Podlipa s objemom 400m³ a odtiaľ gravitačne rozvádzaná do III. tlakového pásma.

2.12.2.4 Špeciálna sprísnená ochrana

Špeciálna - sprísnená ochrana vyplýva z § 28 Zákona o vodách. Realizuje sa formou stanovovania ochranných pásiem (OP) vodárenských zdrojov. Pokiaľ ide o kvalitu vody, vydala Vláda SR nariadenie č. 491/2002 Z.z., ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových vôd a osobitných vôd.

a) Ochranné pásma zdrojov podzemných a povrchových vôd určených na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou (PHO)

Stanovenie vyplýva z § 19 zákona o vodách PHO sa stanovuje v zmysle záväzných opatrení MZd SSR č.17/1979, kde ide o Úpravy o základných hygienických zásadách pre zriaďovanie, vymedzenie a využívanie ochranných pásiem vodných zdrojov určených na hromadné zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou a pre zriaďovanie vodárenských nádrží.

V katastrálnom území Ľubietová sa pre zásobovanie vodou využívajú nasledujúce podzemné zdroje pitnej vody:

- **Ženská dolina** 1-3.výdatnosť $Q_{\min} = 2,06 \text{ l.s}^{-1}$, $Q_{\max} = 8,02 \text{ l.s}^{-1}$, vodovod Ľubietová PHO I. a II stupňa bolo stanovené rozhodnutím ONV – OPLVH v Banskej Bystrici č. PLVH – 1730/88 Dj. Zo dňa 12.10.1988.
- **Vápenica**, výdatnosť $Q = 0,9-1,60 \text{ l.s}^{-1}$, vodovod Ľubietová, PHO vodného zdroja nie je stanovené
- **Včelínek**, výtok vody zo štôlne železorzudnej bane Jamešná (zachytenie bolo r.1960) výdatnosť $2,0-4,0 \text{ l.s}^{-1}$, prevádzkovateľ Roľnícke družstvo Ľubietová (realizuje sa využitie pre vodovod Ľubietová), PHO II stupňa.
- **Doplňujúci vodný zdroj Včelínek**, v blízkosti potoka Slobodný došlo k zachyteniu troch prameňov nachádzajúcich sa pod prameňom štôlna o celkovej výdatnosti $4,1 \text{ l.s}^{-1}$.

Pri návrhu stanovovania PHO sa vychádzalo zo záväzného opatrenia č.17 MZ SR 20.07.1997 „Úprava o základných hygienických zásadách pre zriaďovanie, vymedzenie a využívanie ochranných pásiem vodných zdrojov určených na hromadné zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou a pre zriaďovanie vodárenských nádrží“. Nakoľko sa jedná o pramenisko rozptýlené, skladajúce sa z troch prameňov, úmerne k nemu je navrhovaná i veľkosť PHO 1 stupňa. Do tohto pásma je zahrnutá aj zberná šachta, do ktorej budú po zachytení zvedené všetky tri pramene. Hranica PHO 2.stupňa je vyznačená na mape M 1:10 000.

- Z východu do katastrálneho územia Ľubietová zasahuje PHO II. stupňa vodného zdroja Anderlová.

b) Ochrana prírodných liečivých a minerálnych vôd

Ochrana prírodných a minerálnych vôd podľa zákona NR SR č.227/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti sa zabezpečuje stanovením ochranných pásiem. V riešenom území Ľubietová, na ľavom brehu potoka Hutná, v blízkosti Detskej ozdravovne sa nachádza minerálny prameň Linhartovka. Prameň je upravený na spôsob kopanej studne. Voda odteká kovovou rúrou. Nad prameňom je vybudovaný murovaný prístrešok. V súčasnosti je odtok vody z hygienických dôvodov uzavretý. Ochranné pásmo minerálneho prameňa nie je stanovené.

c) Vodárenské toky a ich povodia

Povodím vodárenského toku je územie, z ktorého povrchové vody stekajú do povodia k profilu vymedzujúcim ukončenie vodárenského toku, ako aj územie z ktorého sa povrchové vody povodia vodárenského toku umele prevádzajú pre zvýšenie jeho kapacity. V povodí vo-

dárenských tokov platí sprísnená a špeciálna ochrana. Okrem stavieb, zariadení, prípadne činností uvedených podľa vodného zákona treba v povodí vodárenského toku ešte súhlas príslušného vodohospodárskeho orgánu na všetky stavby, zariadenia a činnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť kvalitu, tvorbu, obeh a množstvo vodných zdrojov.

Okres	Názov toku povodia	Číslo hydrologického povodia
Banská Bystrica	Hron	4-23-01, 4-23-02

Rozvodnica základných povodí prechádza vrcholmi Hájny grúň, Vepor, Hrb, Žliabky a Veľké Čelno. Východnú časť k.ú. (4-23-01) odvodňuje potok Osrblianka s prítokmi. Severnú časť k.ú. odvodňuje potok Brusnianka s ľavostrannými prítokmi Peklo a Muráň.

Hlavným tokom v katastrálnom území je potok Hutná, ktorý preteká sídlom Ľubietová a v hornej časti toku tvorí čiastočne katastrálnu hranicu. Riečnu sieť tvoria prítoky Hutnej:

- pravostranné: Čiefov potok, Slobodný potok, Kováčovský potok, Lóza a Vápenica
- ľavostranné: Vôdka, Rôšt a Bartovie jarok

Potok Hutná patrí do správy SVP š.p. OZ Povodie Hrona Banská Bystrica. Prítoky Hutnej patria do správy Lesov Slovenskej republiky, LZ Slovenská Ľupča.

Hydrologické údaje podľa SHMÚ Bratislava:

Profil: cca 0,8 km pod zaústením potoka Vôdka

Plocha povodia: 39,84 km²

Dlhodobý priemerný ročný prietok: 0,66 m³.s⁻¹

d) Úpravy tokov

Z dôvodu ochrany intravilánu sídla pred veľkými vodami je realizovaná úprava koryta potoka Hutná.

Rkm 2,685-5,145 – obojstranná úprava koryta lichobežníkového tvaru na kapacitu $Q=26,1-69,7 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ s opevnením brehov a dna (1938)

Rkm 5,5 – 6,76 - obojstranná úprava koryta lichobežníkového tvaru na kapacitu $Q=28,0 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$ s opevnením brehov a dna (1946-1950)

Na zmiernenie sklonu nivelety dna je vybudovaných 32 stupňov výšky 0,4-2,0m. Vo výustnej trati je v intraviláne upravené koryto potoka Vôdka. Formou hradenia strží sú upravené potoky Rôšt a Zábava.

Vplyvom prietoku veľkých vôd dochádza k porušeniu úpravy potoka Hutná, zanášaniam koryta a vývarov štrkovými splaveninami a porušeniu dlažby. Pod realizovanou úpravou potoka dochádza k vybrežovaniu veľkých vôd a devastácii koryta.

e) Ochrana záujmových území výhľadových vodohospodárskych diel

Legislatívne podmienky pre takýto druh ochrany sú zakotvené v Úprave MLVH SR a MVaT SR č. 13/1977 o hospodárskom využívaní záujmového územia výhľadových vodohospodárskych diel a v Úprave MZd SR č.17/1979 príloha č.3. Záujmové územia vodohospodárskych diel treba chrániť a do doby realizácie vodohospodárskeho diela účelne využívať. V riešenom území sa neuvažuje s takýmto druhom ochrany.

2.12.2.5 Zásobovanie pitnou vodou

a) Súčasný stav

Zásobovanie pitnou vodou v katastrálnom území zabezpečuje:

- skupinový vodovod Hriadeľ – Lučatín - Ľubietová, využívajúci zdroje pitnej vody v k.ú. Hriadeľ a miestne doplňujúce zdroje pitnej vody Ženská dolina a Vápenica
- vodovod Roľníckeho družstva Vepor, využívajúci miestny zdroj pitnej vody Včelínec
- individuálne zdroje pre rozptýlenú zástavbu

Z dôvodu nedostatku pitnej, úžitkovej a požiarnej vody v sídle Ľubietová sa v súčasnosti realizuje využitie vodného zdroja Včelínec aj pre verejný vodovod sídla Ľubietová podľa projektu „Ľubietová – prívod vody do vodojemu Podlipa“ spracovateľ NOVA PROJEKT s.r.o. 01/98.

Realizované prívodné potrubie profilu PVC DN 110, dl.= 1 762 m je napojené na jestvujúci prívod DN 80 zo zdroja Včelínec do vodojemu RD Vepor a je ukončené vo vodojeme Podlipa. V manipulačnej komore vodojemu Podlipa bude prívodné potrubie napojené na prívodné potrubie skupinového vodovodu z Hriadeľa.

Týmto prepojením sa zabezpečí dostatočné množstvo vody pre areál RD Vepor a prebytkom vody bude zásobované sídlo Ľubietová. Z vodojemu Podlipa bude voda privádzaná jestvujúcim prepojovacím potrubím do vodojemu Ženská dolina pre II. tlakové pásmo.

b) Výpočet potreby pitnej vody pre navrhovaný súbor vybavenosti

Výpočet potreby vody pre obec Ľubietová vypracovaný podľa Úpravy Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 477/99-810 z 29.02.2000.

K návrhovému roku 2020	Špecifická potreba Vody	Priemerná denná potreba vody	Maximálna denná potreba vody
Počet obyvateľov 1184	135 l.osoba ⁻¹ .d ⁻¹	151,34 m ³ .d ⁻¹	242,14 m ³ .d ⁻¹

c) Bilancia vodných zdrojov

V súčasnosti zásobovanie pitnou vodou v sídle Ľubietová zabezpečuje verejný vodovod z roku 1977 v správe StVaK, OZ 01 Banská Bystrica, pozostáva z troch tlakových pásiem

Verejný vodovod je zásobený vodou:

- skupinový vodovod Hriadeľ – Lučatín - Ľubietová
- vlastný zdroj Ženská dolina, Vápenica, Včelínec a Doplnujúci vodný zdroj Včelínec

Po hydraulickej stránke sú všetky toky v katastrálnom území špecifikované ako bystriny. Na všetkých tokoch v k.ú. je problematický prietok veľkých vôd. Dochádza k devastácii koryt. Odtokové pomery sú negatívne ovplyvnené antropogénnou činnosťou.

V roku 2000 bola vypracovaná PDS na doplňujúci vodný zdroj z lokality Včelínec. PDS vypracoval Ing. Šmál, Na Graniari č.53, Banská Bystrica. Doplnjúcim zdrojom vody pre obec Ľubietová sú tri pramene, ktoré sa nachádzajú v lokalite Včelínec, blízko Slobodného potoka. Priemerná výdatnosť prameňov za pozorovacie obdobie bola nasledovná:

prameň č. 1	1,8 l/s ⁻¹
prameň č. 2	0,8 l/s ⁻¹
prameň č. 3	1,5 l/s ⁻¹

Podľa projektovej dokumentácie, pramene budú odborne zachytené a zvedené do zbernej záchytky a z nej voda bude privedená gravitačne do prerušovanej komory jestvujúceho vodovodu zo štólne Jamešná.

V rámci PDS Ľubietová – doplňujúci vodný zdroj – Včelínec, bol spracovaný aj návrh pásiem hygienickej ochrany vodného zdroja, ktorý pozostáva z troch prameňov. Návrh navä-

- Ženská dolina   objem 100 m³
- Vápenica   objem 100 m³
- Vepor   objem 100 m³

Akumulácia vody je pre obec Ľubietová dostatočná.

e) Návrh zásobovania pitnou vodou

Navrhovanú výstavbu v lokalite Na Močidlách navrhujeme napojiť na verejný vodovod obce Ľubietová, vetva A1 - LT 150mm.

Navrhovaný Skanzen v lokalite Podlipa navrhujeme napojiť na verejný vodovod obce Ľubietová vetva C - LT 100.

2.12.2.6 Odvádzanie a likvidovanie odpadových vôd

a) Súčasný stav

V katastrálnom území sa odvádzanie odpadových vôd kanalizačnou sieťou realizuje len v sídle Ľubietová. Kanalizačná sieť odvádzajú okrem dažďových vôd aj splaškové vody od cca 40% obyvateľov bývajúcich v sídle. Odpadové vody odvádzané kanalizáciou sú bez čistenia vyústené do potoka Hutná.

Sídlo teda nemá komplexne vybudovanú kanalizačnú sústavu pre splaškové a dažďové vody. V intraviláne sídla sa nachádza viacero zberačov dažďových vôd (celkovo 2 848m), táto kanalizácia však kapacitne nepostačuje a z hľadiska prevádzky je nevyhovujúca. Sú na ňu pripojené splaškové vody z domácností, ktoré sú potom priamo odvádzané do vodného toku. Ostatné splaškové vody sú vypúšťané do potoka Hutná a jeho prítokov cez septiky, alebo priamo. Niektoré domácnosti disponujú vlastnou žumpou.

Vek väčšej časti tejto kanalizácie je cca. 50 rokov a jej technické riešenie (bez kontrolných šácht), len dažďové vpuste a väčší počet bodových vyústení do toku) je nevyhovujúce.

Kvalita jestvujúcej kanalizácie je nezistená. Stav odkanalizovania a zneškodňovania odpadových vôd zo sídla nezodpovedá z ekologického a hygienického hľadiska požiadavkám dneška.

Prevádzka KNK, výrobné družstvo Ľubietová – Huta má vybudovanú ČOV typu Sigma monoblok s kapacitou 25,0 m³.deň⁻¹ v areáli prevádzky.

b) Návrh odvádzania a likvidovania odpadových vôd

V snahe riešiť nevyhovujúce odvádzanie odpadových vôd zo sídla pripravuje sa za investorovania Obecného úradu výstavba kanalizačnej siete. Dokumentáciu k územnému rozhodnutiu: „Ľubietová – kanalizácia a ČOV“ spracoval SPOK – projektovanie a inžiniering vodohospodárskych a ekologických stavieb Banská Bystrica, 06/99.

Stavby pozostávajú zo 4 samostatných celkov:

Splašková kanalizácia – gravitačné odvádzanie splaškových vôd z intravilánu sídla, časti Na Močidle, Zábava a Podlipa. Kanalizácia profilu PVC DN 300, dĺžky 9 064 m

Dažďová kanalizácia - pre centrálnu časť sídla. Využíva pôvodnú trasu kanalizácie a je zaústená do potoka Hutná. Prepojenie splaškových prípojok na splaškovú kanalizáciu. Profil PVC DN 300 a 500, dĺžka 2 614 m.

Povrchové odvodnenie – mimo centrálnej časti sídla, t.j. z priľahlých uličiek a popri št. ceste v dolnej časti sídla. Betónové rigoly dĺžky 1 830m.

$$\begin{array}{l} \text{ČOV – pre 1.000 EO -} \\ Q_{24} = 150\text{m}^3 \cdot \text{d}^{-1}, \quad 6,25\text{m}^3 \cdot \text{hod}^{-1}, \quad 1,74 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \\ Q_d = 225\text{m}^3 \cdot \text{d}^{-1}, \quad 9,38\text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}, \quad 2,60 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \\ Q_{\max} = \quad \quad \quad 20,63\text{m}^3 \cdot \text{h}^{-1}, \quad 5,73 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \end{array}$$

Realizácia splaškovej kanalizácie je rozdelená na tri etapy. V súčasnosti je ČOV už zrealizovaná a postupne sa realizujú kanalizačné zberače v obci.

Navrhovaná výstavba rodinných domov navrhuje trasy gravitačnej splaškovej kanalizácie s napojením na projektovanú splaškovú kanalizáciu v obci.

Navrhované komunikácie budú odvodnené cez uličné vpuste do dažďovej kanalizácie s napojením na jestvujúcu dažďovú kanalizáciu v obci.

2.12.3. Návrh zásobovania elektrickou energiou

a) Projektové podklady

Pre vypracovanie návrhu ÚPN-O obce Ľubietová boli k dispozícii nasledovné podklady:

- Koncept ÚPN-O obce Ľubietová, ktoré vypracoval ateliér urbanizmu a architektúry Ing. arch. Ľudmila Priehodová Banská Bystrica
- Súborné stanovisko z prerokovania Konceptu ÚPN - obce Ľubietová

b) Rozbor širších vzťahov

Riešené územie je elektrickou energiou zásobované z prevodovej transformátorovej stanice v Medzibrode 220/110 kV (plánovaná rekonštrukcia na 400/110 kV) 22 kV vzdušným vedením č. 382 .

c) Ochranné pásma

- Stožiarová transformátorová stanica-10 m od konštrukcie transf. stanice
- 22 kV vzdušné vedenie-10 m od krajného vodiča na každú stranu

V ochranných pásmach nie je povolená stavebná činnosť. V miestach, kde vzdušné vedenie vn a vvn prechádza cez zalesnené plochy, treba udržiavať prieseky v lesnom poraste tak, aby pád stromov počas prírodných kalamít nepoškodil vzdušné vedenie vn a vvn. V ochranných pásmach vzdušných vedení vn a vvn je dovolené pestovať nízku zeleň, napr. stromčeky pre vianočný výrub.

d) Základné údaje

Bytový fond

Stav + I. etapa do r. 2010

Stav + I. + II. etapa do r. 2020

Počet byt. jedn.   Počet obyv.

Počet byt. jedn.   Počet obyv.

394

1184

409

1260

Občianska vybavenosť je uvedená v časti Výpočet pre riešenie rozvodu elektrickej energie.

e) Výpočet pre riešenie rozvodu elektrickej energie.

S ohľadom na charakter bytového fondu navrhované byty a objekty občianskej a technickej vybavenosti zaraďujeme v zmysle STN 332130 takto:

65% do kategórie „A“, t. j. byty, v ktorých sa elektrická energia používa na osvetlenie a drobné domáce spotrebiče do 16 A

20 % do kategórie „B“, t. j. byty ako kategórie „A“, ale v ktorých sa elektrická energia používa aj na varenie a pečenie.

15 % do kategórie „C“, t. j. byty, ako kategórie „B“, ale v ktorých sa elektrická energia používa aj na vykurovanie.

Na vykurovanie, prípravu TÚV a na varenie a pečenie sa bude používať plyn. Projekt plynofikácie obce Ľubietová je vypracovaný a má sa realizovať do r. 2005.

Pre daný charakter bytov a objektov občianskej vybavenosti predpokladáme podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu č. 2, ktoré vypracovali Slovenské energetické závody koncern GR spotrebu elektrickej energie takto:

Stav + I. etapa do roku 2010

Podiel jednotlivých druhov vybavenosti na maxime zaťaženia:

Občianska vybavenosť

STAV

1 - Obecný úrad 3 zam.	7 kVA
2 - Základná škola 160 žiakov, 6 tried (25+3x6) x 0,5	22 kVA
3 - Materská škola 40 detí (20+0,3x40) x 0,6	20 kVA
4 - Hudobná škola 15 žiakov	8 kVA
5 - Rímskokatolícky kostol Márie Magdalény	5 kVA
6 - Rímskokatolícky farský úrad	5 kVA
7 - Evanjelický kostol Jána Nepomuckého	15 kVA
8 - Evanjelický farský úrad	6 kVA
10- Evanjelický dom	15 kVA
11- Kultúrny dom (kino, viacúčelová sála 250 miest	18 kVA
12- Knižnica	3 kVA
13- Klub mládeže	3 kVA
14- Zdravotné stredisko 2 lekári (20+2x2) x 0,6	14 kVA
15- Klub dôchodcov 50 miest	15 kVA
16- Fit klub	3 kVA
17- Futbalové ihrisko – šatne	3 kVA
18- Tenisové kurty	3 kVA
19- Kolkáreň	5 kVA
20- Potraviny Compel	5 kVA
21- Rozličný tovar	5 kVA
22- Potraviny Ondrejko	5 kVA
23- Konzum	6 kVA
24- Pohostinstvo u Blažka 80 stol. (25+0,5x80) x 0,6	39 kVA
25- Piváreň u Majera 40 stol. (25+0,5x40) x 0,6	27 kVA
26- Bistro Ľubietka	4 kVA
27- Zberňa šatstva a prádla	3 kVA
28- Holičstvo a kaderníctvo	4 kVA
29- Videopožičovňa	3 kVA
30- Pošta	4 kVA
31- Požiarna zbrojnica	2 kVA
32- Tržnica	2 kVA
33- Dom smútku	3 kVA
34- Kúpalisko	8 kVA
38- Obecné lesy	14 kVA

40- Administratíva RD Vepor	14 kVA
41- Stolárstvo	8 kVA
42- Jazdecká škola, chov koní	7 kVA
Návrh	
Ubytovňa pre rímskokatolícku cirkev 40 lôžok (25 + 0,45 x 40) x 0,6	26 kVA
Obchod 60 m ² p. p – 0,08 x 60 x 0,8	4 kVA
Reštaurácia 40 stol. (25 + 0,5 x 40) x 0,6	27 kVA
<u>Skanzon</u>	<u>25 kVA</u>
Príkion pre vybavenosť S _{vyb}	415 kVA

Priemyselné prevádzky a podnikateľské subjekty, zásobované z vlastných transformátorových staníc:

35 - KNK KOVO	240 kVA
36 - KNK KERAMIKA	300 kVA
37 - Obecná píla (z roľníckeho družstva Vepor)	36 kVA
39 - Roľnícke a obch. družstvo Vepor	220 kVA
Čistiareň odpadových vôd (z KNK KOVO)	22 kVA

Súčasný maximálny príkon bytov:

$$S_b = n \times S_b^{DTS} = 394 \times 5 = 1970 \text{ kVA}$$

Súčasný maximálny príkon verejného osvetlenia:

$$S_{vo} = 70 \text{ kVA}$$

Súčasný maximálny príkon v I. etape (vrátane komunálnej spotreby):

$$S = S_b + S_{vyb} + S_{vo} = 1970 + 415 + 70 = 2455 \text{ kVA}$$

Podiel 1 bytu na súčasnom maximálnom príkone (vrátane komunálnej spotreby):

$$S_b = \frac{S}{n} = \frac{2455}{394} = 6,23 \text{ kVA/b.j.}$$

Podiel 1 obyvateľa na súčasnom maximálnom príkone (vrátane komunálnej spotreby):

$$S_{no} = \frac{S}{n_o} = \frac{2455}{1184} = 2,07 \text{ kVA/obyv.}$$

Pri predpokladanom ročnom využití maxima 1600 hodín bude ročná spotreba elektrickej energie 3016 MWh.

Celkový počet transformátorových staníc o výkone 250 kVA, zaťažených na 70% je:

$$n_{DTS} = \frac{S}{n \times S_{DTS}} = \frac{2455}{0,7 \times 250} = 14 \text{ ks}$$

Stav + I. + II. etapa do roku 2020

Podiel jednotlivých druhov vybavenosti na maxime zaťaženia je rovnaký ako v I. etape:

$$S_{vyb} = 415 \text{ kVA}$$

Súčasný maximálny príkon bytov:

$$S_b = n \times S_b^{DTS} = 409 \times 5 = 2045 \text{ kVA}$$

Súčasný maximálny príkon verejného osvetlenia:

$$S_{vo} = 84 \text{ kVA}$$

Súčasný maximálny príkon v II. etape (vrátane komunálnej spotreby):

$$S = S_b + S_{vyb} + S_{vo} = 2045 + 415 + 84 = 2544 \text{ kVA}$$

Podiel 1 bytu na súčasnom maximálnom príkone (vrátane komunálnej spotreby):

$$S_b = \frac{S}{n} = \frac{2544}{409} = 6,22 \text{ kVA/b.j.}$$

Podiel 1 obyvateľa na súčasnom maximálnom príkone (vrátane komunálnej spotreby):

$$S_{no} = \frac{S}{n_o} = \frac{2544}{1260} = 2,02 \text{ kVA/obyv.}$$

Pri predpokladanom ročnom využití maxima 1600 hodín bude ročná spotreba elektrickej energie 4070 MWh.

Celkový počet transformátorových staníc o výkone 250 kVA, zaťažených na 70% je:

$$n_{DTS} = \frac{S}{n \times S_{DTS}} = \frac{2544}{0,7 \times 250} = 14,54 \text{ ks}$$

f) Zásady zásobovania elektrickou energiou.

Obec Ľubietová je elektrickou energiou z distribučných stožiarových a murovaných transformátorových staníc 22/0,4 kV, ktoré sú napájané z 22 kV vzdušnej linky č. 382. Táto vyúsťuje z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV Medzibrod. Sekundárna sieť nn je vybudovaná ako vzdušné nn vedenie na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia.

Označenie, druh a veľkosť jestvujúcich a navrhovaných transformátorových staníc udáva nasledovná tabuľka:

Označ. transf. stanice	Názov transf. stanice	Druh transf. stanice	Výkon (kVA)	
			Stav + I. etapa do r. 2010	Stav+ transf. I.+II.etapa do r. 2020
TS2	Obec	stožiarová	160	160
TS3	Obec	stožiarová	250	250
TS4	Obec	stožiarová	400	400
TS5	Obec, KNK Keramika	murovaná	630	630
TS6	Obec	stožiarová	400	400
TS7	Obec-Podlipa;	stožiarová	250	250
TS8	Obec-Píla	stožiarová	160	160
TS10	Obec-Kúpalisko	stožiarová	50	50
TS17	Obec-Centrum	murovaná	630	630
TS18	Obec – návrh	murovaná	-	400

Transformátorové stanice, ktoré slúžia pre zásobovanie priemyselných prevádzok, podnikateľských subjektov, rekreačných zariadení a chat:

TS1	KNK výrobné družstvo KOVO	stožiarová	630	630	630
-----	---------------------------	------------	-----	-----	-----

TS5	KNK KERAMIKA	murovaná	630	630	630
TS9	Poľnohospodárske družstvo	stožiarová	400	400	400
TS11	Evanjelické diakonické centrum	stožiarová	160	160	160
TS12	Horizont	stožiarová	100	100	100
TS13	Chata Poľnohospodár	stožiarová	160	160	160
TS14	Majer	stožiarová	100	100	100
TS15	Včelínek	stožiarová	100	100	100
TS16	Chata Hrb	stožiarová	50	50	50

Pre navrhovanú výstavbu sa pre I. etapu do roku 2010 vybuduje:

Murovaná transformátorová stanica (kiosková) 22/0,4 kV, 400 kVA označenie TS18 vrátane 22 kV prípojky vzduch – kábel.

Sekundárny rozvod nn pre navrhovanú výstavbu, ktorý sa vybuduje ako zjednodušená mrežová sieť nn.

Jestvujúci sekundárny rozvod nn rekonštruovať – výmena vodičov, stĺpov a v uzloch siete budovať rozpojovacie istiace skrine VRIS.

g) Verejné osvetlenie

Stav:

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete nn. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe 16 mm², ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach.

Návrh:

Pre navrhovanú výstavbu budovať verejné osvetlenie výbojkovými sodíkovými svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäťových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY 4B x 10 mm². Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Ľubietová v RVO pri transformátorovej stanici.

h) Telekomunikácie

Sídelný útvar Ľubietová je z hľadiska telefónnej prevádzky sídlom MTO v uzlovom telefónnom obvode UTO Banská Bystrica. Cez TTO B. Bystrica majú účastníci telefónnej prevádzky dostupnosť do medzinárodnej telefónnej siete.

Rozvoj telekomunikačných zariadení bude vychádzať z predpokladanej 60 % telefonizácie bytov a 100 % podielu podnikateľských staníc v rámci SR. Telekomunikácia bytov bola kategorizovaná podľa veľkosti sídla a jej limitné hodnoty sú u sídiel do 5 000 obyvateľov - 33 %.

Hustota telefónnej siete:

$$HTS = \frac{\text{počet bytov} \times \text{telef. hustota}}{100}$$

V obci je umiestnená digitálna telefónna ústredňa. Pre výhľadové obdobie roku 2015 má voľnú kapacitu cca 40 Pp v lokalite Podlipa.

Telekomunikačné rozvody mts pre jestvujúcu a navrhovanú zástavbu v SÚ Ľubietová navrhujeme prevádzať ako kábelové rozvody mts medenými káblami vedenými zemou.

Všetky investičné akcie spojené s rekonštrukciou a budovaním novej mts je nutné v ďalších stupňoch prejednať so Slovenskými telekomunikáciami a.s. RT Stredné Slovensko, Primárna oblasť Banská Bystrica.

i) Zásobovanie teplom

SÚ Ľubietová sa nachádza v oblasti výpočtovej teploty – 18 ° C pre nadmorskú výšku cca 455 m. Dĺžka vykurovacieho obdobia pre pokles vonkajších teplôt pod + 12 ° C trvá 235 dní pri priemernej vonkajšej teplote vo vykurovacom období 2,1 ° C. Vykurovacie obdobie pre objekty, ktoré sú vykurované už pri poklese vonkajších teplôt pod plus 15 ° C trvá 285 dní, pri priemernej vonkajšej teplote 4,1 ° C. Pri výpočte tepelných strát objektov je potrebné vychádzať z uvedených údajov.

Spôsob zásobovania teplom je zabezpečený decentralizovane z malých domových kotolníčiek, resp. kachlí na báze pevného paliva. Len niektoré objekty občianskej vybavenosti sú vykurované elektrickými akumuláčnymi kachľami. Priemyselný závod KNK – Huta využíva na vykurovanie plyn propan – butan (fi. Probugas). Prevádzka KNK – keramika má teplovodné vykurovanie s elektrickým kotlom. V zámeroch rozvoja firmy KNK sa uvažuje s napojením na rozvod zemného plynu.

V zimnom období dochádza k značnému znečisteniu ovzdušia spaľovaním tuhých palív. Pre zlepšenie životného prostredia sa plánuje so zmenou palivovej základne na zemný plyn, toho času vypracovaná projektová dokumentácia zásobovania plynom obce Ľubietová.

j) Zásobovanie plynom

Zdrojom pre plynifikáciu obce Ľubietová bude VTL plynovod Brezno - Banská Bystrica, trasa ktorého ide severne od obce v blízkosti križovatky ciest B. Bystrica - Brezno - Ľubietová, z ktorého sa vybuduje plynová prípojka pre obec.

Reguláciu vstupného tlaku plynu na požadovaný prevádzkový tlak 0,4 MPa bude zabezpečovať regulačná stanica plynu RS 1500 situovaná na okraji obce v jej severnej časti v lokalite Huty.

Samotná plynifikácia obce sa vykoná vybudovaním uličného plynovodu v tlakovej hladine STL, PN - 0,4 MPa, plynové potrubie z materiálu lineárny polyetylén rady ťažkej SDR 11 príslušnej dimenzie v závislosti na veľkosti odberu v jednotlivých uliciach obce a to profilu D 110, D 90, D 63 a D 50. Súčasne s uličným plynovodom sa zrealizujú aj domové prípojky LPE D 25 v rozsahu od bodu napojenia po hlavný uzáver na hranici súkromného pozemku. Celková dĺžka uličného plynovodu predstavuje 10180 m, z čoho D 110 = 1310 m, D 90 = 2890 m, D 63 = 1960 m, D 50 = 4020 m. Počet domových prípojok predstavuje 113 ks celkovej dĺžky 678 m. Hlavná trasa plynovodu je kapacitne navrhnutá tak, aby z nej mohla byť napojená aj obec Strelníky.

Návrh:

Pre novonavrhované lokality bývania v ÚPN obce je navrhnuté zásobovanie plynom v súbehu s ostatnou technickou infraštruktúrou. Predpokladom pre napojenie navrhovaných rodinných domov je vybudovanie uličného STL plynovodu v tlakovej hladine PN 0,4 Mpa, materiálu PE 100 dimenzie D50 s napojením na uvažované uličné plynovody D50 v záujmových územiach navrhovanej IBV a predĺžením ich trás v uličnom koridore jednotlivých navrhovaných lokalitách IBV. Celková dĺžka navrhovaných uličných plynovodov predstavuje 1300 m s vybudovaním 92 ks domových prípojok celkovej dĺžky 550 m

2.13. Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Koncept riešenia územného plánu vychádza z územnoplánovacieho podkladu - Miestneho územného systému ekologickej stability obce Ľubietová, vypracovaného v roku 1999 – Ing. Peter Sládek a kol., v ktorom bola koncepcia starostlivosti o životné prostredie navrhnutá nasledovne:

Návrhy na elimináciu stresových faktorov

a) Eliminácia dopadov poľnohospodárstva

Orná pôda - na plochách so sklonom nad 3° používať protierózny oševný postup, kontúrovú (vrstevnicovú) orbu. Na plochách nad 7° vylúčiť pestovanie plodín s malou protieróznou účinnosťou (okopaniny, kukurica na kŕmenie). Zamerať sa na plodiny celoročne kryjúce pôdu (viacročné krmoviny), v prípade dlhodobo odkrytej pôdy do oševných postupov zaradiť medziplodinu na zelené hnojenie.

TTP - organizáciou obhospodarovania zabezpečiť rovnomerné využívanie lúk a pasienkov, zabrániť nadmernému hnojeniu dusíkatými hnojivami, koncentrácii dobytku, ktoré zapríčiňuje devastáciu vegetačného krytu, zmeny chemizmu pôdy a z toho vyplývajúce zmeny rastlinných spoločenstiev.

Biologicky a krajinársky hodnotné prirodzené a poloprirodzené lúky a extenzívne pasienky ako osobitné segmenty krajiny (kategória 4b) kosiť pokiaľ možno v lete a nie na veľkých plochách naraz, ale v postupných pásoch (príp. mozaikovo) v intervale asi 14 dní, aby mohli lúčne živočíchy prejsť z pokosenej časti na nepokosenú. Kvôli hniezdiacemu vtáctvu kosiť od stredu ku krajom. Na nevyužívaných pasienkoch prejsť na extenzívne formy pasienia alebo pastvu nahradiť šetrným a postupným vykášaním raz do roka. Zabrániť vypaľovaniu stariny a predchádzať vzniku požiarov.

Ekologicky hodnotné trávno-bylinné biotopy lesostepného a stepného charakteru na ochranu pred zarastaním drevinami šetrne prepásať, nedovoliť však ústup vegetácie v dôsledku pastvy. Vylúčiť prihnojovanie týchto stanovišť. Nedopustiť zarastenie vzácnych dealpínskych stanovišť, v prípade potreby odstraňovať dreviny manuálne, pomocou malých mechanizmov (krovinorezy) alebo cieleného prepásania (nie intenzívneho). Nikdy ich umelo nezalesňovať, zabrániť nekontrolovanému prístupu dobytku na ne.

Areál živočíšnej výroby ROD Vepor v obci je potrebné oddeliť od okolia izolačnou zeleňou, vyriešiť aj jeho vnútorný priestor podľa odborného projektu. Poľné hnojisko v lokalite Na jamy zabezpečiť proti úniku hnojovice.

b) Eliminácia dopadov lesného hospodárstva

Lesy v riešenom území, podobne ako na území celého Slovenska, plnia okrem produkčných funkcií (hlavne drevoprodukčnej) aj funkcie mimoprodukčné. S rozvojom spoločnosti nadobúdajú práve mimoprodukčné funkcie lesa stále väčší význam. Zosúladiť tieto často zdanlivo protichodné záujmy a funkcie, je cieľom moderného ekologicky orientovaného lesného hospodárstva. V zmysle platnej legislatívy na úseku lesného hospodárstva je základným prostriedkom na dosiahnutie tohto cieľa lesný hospodársky plán, vypracúvaný spravidla na 10 rokov. Pri jeho tvorbe by sa malo vychádzať z najnovších poznatkov lesníckeho výskumu v oblasti ekológie, hospodárskej úpravy lesov, pestovania a ochrany lesa a technológií ťažby, približovania a dopravy dreva a zohľadňovať by mal aj koncepčné materiály na úseku lesného hospodárstva. Pre riešené územie je vypracovaný lesný hospodársky plán pre LUC Lesy Osrblie s platnosťou na roky 1994 - 2003. Vzhľadom na rozsiahlu kalamitu z júna 1996 sa pripravuje jeho revízia resp. obnova. Pre LUC Obecné lesy Ľubietová sa v súčasnosti spracúva LHP s platnosťou na roky 2000 - 2009. Pri ich tvorbe a tvorbe LHP na ďalšie obdobie bude potrebné presadzovať nasledovné zásady :

- optimalizovať kategorizáciu lesných porastov a zabezpečiť ich diferencované obhospodarovanie,
- vytvárať v čo najväčšej miere zmiešané, stanovišťa zodpovedajúce lesné porasty, ktoré jediné sú zárukou ekologickej stability, trvalosti a rovnomernosti plnenia produkčných ale i mimoprodukčných funkcií lesa,
- postupne, vhodnými obnovnými spôsobmi, uskutočniť premenu nepôvodných monokultúr smreka, jedle, borovice na porasty zodpovedajúce stanovištným pomerom,
- pri obnove lesných porastov (s výnimkou premien nepôvodných monokultúr) uplatňovať podrastový spôsob ich obnovy, s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia,
- v ochranných lesoch uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu s výnimkou porastov s výrazne zmeneným drevinovým zložením a monokultúr,
- lesné porasty v NPR Ľubietovský Vepor ponechať na samovývoj, porasty v CHKO Poľana obhospodarovat' v súlade s poslaním a cieľmi biosférickej rezervácie,
- presadzovať jednotlivé až hlúčkovité zmiešanie lesných porastov,
- dôsledne dbať na pôvod sadbového materiálu pri umelom zalesňovaní,
- s prihliadnutím na existujúce riziká obmedziť alebo vylúčiť úmyselné vnášanie introdukovaných drevín do porastov,
- vo výchoch dbať na vytváranie stabilných, jednotlivo až hlúčkovito zmiešaných porastov s cieľnou podporou deficitne zastúpených drevín, neustále zvyšovať stabilitu porastov (hlavne statickú) prostredníctvom včasných a primerane intenzívnych zásahov,
- zabezpečiť dôsledný monitoring škodlivých činiteľov a v ochrane lesa uplatňovať najnovšie metódy integrovanej ochrany,
- optimalizovať lesnú dopravnú sieť s cieľom minimalizácie dopadu približovania a dopravy dreva na lesné ekosystémy,
- v približovaní dreva v čo najväčšej miere využívať lanovkové systémy a ďalšie šetrné technológie,
- zabezpečiť dostatočnú základňu porastov uznaných pre zber semena resp. výberových stromov pre všetky hlavné dreviny riešeného územia,
- preradiť poľnohospodárske pozemky porastené lesnými drevinami do lesného pôdneho fondu a zabezpečiť ich primerané obhospodarovanie

c) Návrh na obhospodarovanie lesných porastov na poľnohospod. pôdnom fonde

V dôsledku absencie primeraného poľnohospodárskeho využívania, najmä po roku 1989 a pomerne rýchlo postupujúcej sekundárnej sukcesie sa v riešenom území formujú lesné spoločenstvá na takýchto opustených plochách. Na LUC OL Ľubietová zaberajú pomerne rozsiahle územia v lokalitách Driekyňa, Hlboká, Bartkovie jarok, Cúdenica, Kutina, Suhorovie hrb. Podľa platného LHP vypracovaného pre LHC Slovenská Ľupča na obdobie rokov 1990 - 1999 ich bolo zaevidovaných celkom 15 o súhrnnej výmere cca 61 ha. Ich skutočný počet a najmä rozloha je však podstatne väčšia. V záujme zabezpečovania ich obhospodarovania by bolo potrebné v prvom rade ich presne vymapovať a uplatňovať v prvom rade zákon o ochrane PPF. V prípade kedy už rekultivácia v zmysle zákona o ochrane PPF nie je vhodná, je potrebné preradenie do LPF. Akékoľvek plánované pestovné zásahy v zmysle LHP nie sú až do vykonania tohto legislatívneho opatrenia možné. Ich samotné obhospodarovanie sa bude odvíjať najmä od ich drevinového zloženia, veku, zakmenenia a kvality porastov. Navrhujeme uprednostňovať plánovanie pestovných zásahov do týchto porastov s cieľom úpravy drevinového zloženia, zvýšenia kvality porastu a zvýšenia jeho stability. Podporou hospodársky významnejších drevín (smrek, borovica, buk, dub, javor, jaseň) dosiahnuť stav, aby v rubnom veku priniesli čo najvyššiu hodnotovú produkciu. Uvedený postup doporučujeme aj v prípadoch, keď sú uvedené porasty tvorené hospodársky menej preferovanými druhmi (breza, osika ...). Premeny uvedených porastov spojené s ich radikálnym odstránením (holoruby) nepovažujeme za vhodné a ani účelné. Dosiahnutie požadovaného a stanovišťa zodpovedajúce-

ho drevinového zloženia v takýchto prípadoch je možné dosiahnuť prostredníctvom obnovy porastu po dosiahnutí rubného veku. Podrobný návrh na ich obhospodarovanie stanoví príslušná odborná inštitúcia HÚL po zistení potrebných taxačných veličín a po prerokovaní so zainteresovanými.

d) Eliminácia dopadov rybárstva a poľovníctva

Všetky toky pravidelne zarybňovať potočnou formou pstruha obyčajného. Na úsekoch so športovým lovom rýb (Hutná) s výskytom vydry na zarybnenie použiť staršiu násadu pstruha (aspoň dvojročné, väčšie jedince - vydra uprednostňuje menšie jedince). Pozdĺž komunikácie do Ľubietovej umiestniť 1-2 dopravné značky upozorňujúce na možnosť stretu s vydrou.

- Vylúčiť zarybňovanie nepôvodnými druhmi rýb, napr. pstruhom dúhovým, ktorý je na trhu často dostupný, ale v obsádke tokov konkuruje pôvodným druhom.
- Tok Hutnej nad obcou Ľubietová využívať výhradne ako chovný potok, resp. vyhlásiť tu chránenú rybiu oblasť s vylúčením akýchkoľvek pokusov o športový rybolov. Stávajúce chovné pstruhové potoky ponechať pre prirodzenú reprodukciu pstruha.
- V úsekoch so športovým rybolovom (Hutná) a v úsekoch s možnosťami rekreácie (Tri vody) zvýšiť efektívnosť strážnej služby (pytliactvo akejkoľvek formy) za pomoci domácich občanov (rybárska stráž, dobrovoľníci, členovia ochranných organizácií). To isté platí i pri výkone práva poľovníctva. Obmedziť vstup do dolín dopravnými prostriedkami a pohyb návštevníkov usmerniť na miesta vymedzené turistickými značkami. V období dozrievania lesných plodov zakázať ich zber na lokalitách výskytu hlucháňa (Hájny grúň a pod.).
- Stavby zveri v lesoch udržiavať na takej úrovni, aby nevznikali škody na lesných porastoch.
- Zabezpečiť chov hospodárskych zvierat pred šelmami, hlavne medveďom a vlkami, aby nedochádzalo k zbytočným stratám a problémom pri riešení sporných prípadov strhnutia oviec a pod.
- Výskyt medveďa nastoľuje problém stretu tejto šelmy s človekom na miestach kde je skladovaný odpad z domácností. Preto je dôležité preventívne odstraňovať konzumovateľné odpadky, alebo znemožniť prístup medveďov k nim (strety sú pravdepodobné hlavne na samotách, ale aj v okrajových častiach obce Ľubietová). Tento problém sa často podceňuje a spravidla sa rieši až po tragických udalostiach.

e) Zníženie znečistenia povrchových a podzemných vôd, ovzdušia a pôdy

V obci Ľubietová je už vybudovaná odpadových vôd (ČOV). Postupne sa realizuje aj kanalizácia v obci. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hlodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

- V lesnom hospodárstve nebudovať lesné sklady dreva v blízkosti potokov, pretože sa tým zvyšuje možnosť znečistenia ropnými látkami, fungicídmi a insekticídmi. Znečistenie vôd ťažkými kovmi zo štôlní a hald po ťažbe rúd je potrebné monitorovať.
- Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť. K zlepšeniu čistoty ovzdušia prispeje zmena palivovej základne z tuhých palív na plyn – plynofikácia obce.
- Kontamináciu pôdy ťažkými kovmi v okolí rudného ložiska Podlipa je potrebné monitorovať, v prípade úrovne znečistenia presahujúceho hygienické normy vykonať patričné opatrenia, resp. obmedzenia využitia pôdy. Všetky skládky odpadu v území je nutné okamžite odstrániť a zabrániť ich obnoveniu, nakoľko sa jedná o nepovolené čierne skládky.

f) Eliminácia negatívnych vplyvov líniových technických zariadení

V území sa nachádza 22 kV elektrické vedenie, ktoré vytvára potenciálne riziko pre dravé vtáky, orly, bociany a väčšie druhy (miesta odpočinku, náhodné nárazy pri zníženej viditeľnosti). Nakoľko z územia doposiaľ nemáme žiadne poznatky o negatívnom vplyve tejto líniovej stavby na vtáctvo všeobecne, tejto problematike by sa mala venovať zvýšená pozornosť. V každom prípade je potrebné plánovať ochranné hrebene na všetky stĺpy 22 kV elektrických vedení, tak ako je tomu na území Biosférickej rezervácie Poľana z južnej strany. Je to nevyhnutné preto, že v katastri sa pravidelne vyskytujú horeuvedené ohrozené druhy, ktoré ich využívajú ako posed a na odpočinok.

g) Ochrana mokradí a vodných biotopov

Mokrade predstavujú v súčasnosti najzriedkavejší a zároveň najohrozenejší prvok krajiny, k.ú. Ľubietová nevynímajúc. V širšom zmysle sú ohrozené ľudskou činnosťou všetky vodné biotopy, nakoľko sú veľmi zraniteľné. Pre ich zachovanie je potrebné:

- Zachovávať prirodzený charakter dna a brehov vodných tokov a brehových porastov a drevín rastúcich na ich okrajoch (stabilizácia koryta, znižovanie rýchlosti odtoku, topické a trofické podmienky pre výskyt rýb), prípadne umelými zásahmi (znižovanie sklonu toku, lokálne prehlbovanie koryta) zlepšovať podmienky na výskyt rýb.
- Z hľadiska ochrany rýb vylúčiť zásahy extrémne narúšajúce plynulosť tokov a ich funkciu ako biokoridorov (výstavba priehrad, hrádzí, malých vodných elektrární a pod.).
- Príbrežnú vegetáciu nechať podľa možností bez zásahu človeka. Okraje vodných tokov pravidelne čistiť od nánosov odpadu (napr. plastové obaly, nanosené zvyšky domového smetia atď.). V uvedenej oblasti ide o potok Hutná a jeho prítoky.
- Mokrade by mali zostať takisto bez antropických zásahov a obhospodarovania. Chrániť ich pred dobytkom a zabrániť ich vysušaniu. Lesné sklady dreva by nemali byť budované v blízkosti mokradí (možnosť kontaminácie vôd ropnými látkami, resp. splachu fungicídnych a insekticídnych prostriedkov chemickej ochrany dreva pred hubovými a hmyzími škodcami do vodného prostredia).
- Ochrana mokradí v celom riešenom území je daná aj zákonom č. 287 / 1994 o ochrane prírody a krajiny (§7, písm. b).

h) Zeleň v zastavanom území

- Zabezpečiť plynulosť biokoridorov v zastavanom území
- Obnoviť brehové porasty popri regulovaných vodných tokoch
- Dobudovať hygienicko - filtračnú zeleň v pásmach hygienickej ochrany, najmä od hospodárskeho dvora a plôch výroby
- Dopĺňať, prípadne založiť novú líniovú zeleň pozdĺž komunikácií
- V prípade novej občianskej vybavenosti navrhnuť a realizovať zeleň ako jej súčasť

i) Likvidácia odpadov

Likvidovanie tuhého komunálneho odpadu v obci zabezpečuje firma Bartová z Nemeckej, odpad vyváža na skládku do Brezna. V obci funguje separovaný zber druhotných surovín, zabezpečuje ho firma Ekotranslation z Banskej Bystrice. Separuje sa papier, sklo a plasty.

V obci navrhujeme zriadiť kompostovanie prípadne iné využitie biologického a zeleného odpadu v rámci areálu, prípadne na ploche určenej ROD Vepor.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území

V katastrálnom území sa nenachádzajú vyhlásené chránené ložiská nerastných surovín. V obci sa nachádza lom – Ženská dolina, ktorý využíva obec.

2.15 Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V územnom pláne obce sú vyznačené plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu:

- Pásma hygienickej ochrany zdrojov pitnej vody:
  - Ženská dolina 1-3 výdatnosť $Q_{\min} = 2,06 \text{ l.s}^{-1}$ $Q_{\max} = 8,02 \text{ l.s}^{-1}$,
  - Vápenica, výdatnosť $Q = 0,9-1,60 \text{ l.s}^{-1}$
  - Včelíneec, Doplnňujúci vodný zdroj Včelíneec 1-3 výdatnosť $Q = 4,1 \text{ l.s}^{-1}$
  - výtok vody zo štôlne železorzudnej bane Jamešná
- Širšie ochranné pásmo prírodných minerálnych liečivých vôd Brusno
- Povodie vodárenského toku Osrblianka
- Z východu do katastrálneho územia Ľubietová zasahuje PHO II.stupňa vodného zdroja Anderlová.
- NPR Ľubietovský Vepor (národná prírodná rezervácia 5. stupeň ochrany)
- Ochranné pásmo NPR Ľubietovský Vepor (4. stupeň ochrany)
- Hranica CHKO Poľana (chránená krajinná oblasť 2. stupeň ochrany)
- PP Veporské skalky (prírodná pamiatka 5. stupeň ochrany)
- PR Periská (prírodná rezervácia 5. stupeň ochrany)

2.16 Vyhodnotenie perspektívneho využitia PPF a LPF

2.16.1. Vyhodnotenie perspektívneho využitia PPF na nepoľnohospodárske účely

a) Vyhodnotenie predpokladaných záberov poľnohospodárskeho pôdneho fondu

Vyhodnotenie poľnohospodárskeho pôdneho fondu je spracované v súlade so zákonom SNR č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov a nariadenia vláda SR č. 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov.

b) Podklady pre vyhodnotenie záberov poľnohospodárskeho pôdneho fondu

- hranica zastavaného územia k 1.1.1990 a údaje o pozemkoch prevzaté z operátu Správy katastra v Banskej Bystrici
- údaje o bonitovaných pôdno ekologických jednotkách (BPEJ) prevzaté z Okresného úradu v Banskej Bystrici, odboru PPaLH
- zákon SNR číslo 307/1992 Zb. o ochrane PPF v znení neskorších predpisov (zák. číslo 83/2000 Z.z.)
- nariadenie vlády číslo 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov
- metodický pokyn MP SR č. 8355/2000-620, ktorým sa určuje postup krajských úradov a okresných úradov pri rozširovaní hranice zastavaného územia obce k 1.1.1990
- stanovisko KÚ – odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v BB.

c) Poľnohospodársky pôdny fond

Charakteristika prírodných pomerov a poľnohospodársky pôdny fond v k.ú. Ľubietová sú spracované v cit. ÚPN obce Ľubietová – prieskumy a rozbor.

Plošný podiel zastúpenia poľnohospodárskeho ekosystému je vyjadrený stupňom pokrývnosti tj. pomerom medzi plochou PPF a celkovou výmerou katastra. V tomto prípade predstavuje 32%. Poľnohospodársky pôdny fond za celé k.ú. patrí z hľadiska úrodnosti k menej produkčným kvalitným pôdam.

Úhrnné hodnoty druhov pozemkov (Okr. úrad v B. Bystrici, Katastrálny odbor)

orná pôda	chmelnice	vinice	záhrady	ovocné sady	tr. tráv. porasty	poľn. pôda
1490256	-	-	733768	-	17287096	19511120
		lesné pozemky	vod. plochy	zast. plochy	ost. plochy	celkom
		40561419	153650	693682	117450	61037321

Poľnohospodárska pôda spolu predstavuje 1951,11 ha t.j. 31,6% z celkovej výmery k.ú., z toho orná pôda 149,03 (2,44%), záhrady 73,38 ha (1,20%) a TTP 1728,71 (28,32%).

Hydromelioračné zariadenia sú vybudované v rozsahu 6 ha v severozápadnej časti katastrálneho územia.

S pozemkovými úpravami nie je uvažované v katastrálnom území výhľadovo do roku 2010.

Územný rozvoj obce sa rieši v rámci zastavaného územia aj mimo zastavaného územia obce. Rešpektujú sa požiadavky ochrany poľnohospodárskeho pôdneho fondu v súlade s ustanovením zákona o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

d) Zhodnotenie bonitovano pôdno ekologických jednotiek (BPEJ) na novonavrhaných lokalitách.

Aktualizované bonitné mapy sú vyznačené 7 miestnym bonitným kódom, ktorý je prevoditeľný na pôvodný 5 miestny kód, používaný v legislatíve na výpočet odvodov v prospech Ministerstva pôdohospodárstva SR (nar. vlády č. 152/96 Z.z.). Celkovo v katastrálnom území Ľubietová sú zastúpené skupiny pôd 5,6,7,8,9.

e) Zhodnotenie rozsahu záberov poľnohospodárskej pôdy na novonavrhaných lokalitách

Celkový rozsah novonavrhaných záberov predstavuje	14,763 ha
z toho: poľnohospodárska pôda	14,633 ha
nepoľnohospodárska pôda	0,13 ha
Spolu mimo zastavaného územia obce	11,563 ha
z toho: poľnohospodárska pôda	11,433 ha
nepoľnohospodárska pôda	0,13 ha
Spolu v zastavanom území obce	3,2 ha
z toho: poľnohospodárska pôda	3,2 ha
nepoľnohospodárska pôda	0,00 ha

f) Charakteristika lokalít pre nové funkčné využitie územia

Lokalita 1

Druh výstavby : priemyselný areál + prístupová komunikácia k areálu KNK
Rozloha lokality : 3 ha mimo intravilán

Záber PPF : 3 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1619/7, 1619/8, 1619/1, 1621, 1622, 1629

BPEJ : 86504, 80601, 89203

Bonitná skupina : 5, 9

Lokalita pre prístupovú komunikáciu a priemyselný areál naväzuje na jestvujúci areál KNK v zastavanom území obce.

Lokalita 2 (už udelený súhlas §7)

Lokalita 3

Druh výstavby : IBV, komunikácia, chodník

Rozloha lokality : 5,5 ha, mimo intravilánu

Záber PPF : 5,5 ha

Druh pozemku : orná pôda, TTP, záhrady, ostatné plochy

Parc.č. : 1074/2, 1074/3, 1178, 1179, 1180, 1181, 1182, 1183/1, 1184, 1185, 1186, 1187, 1188, 1189, 283, 266

Kód BPEJ : 86504, 88301

Bonitná skupina : 7,9

Lokalita navrhnutá na výstavbu rodinných domov, prístupovej komunikácie a chodníka. Časť lokality sa nachádza v zastavanom území obce. Vzhľadom na druh výstavby je ju možné začleniť do zastavaného územia obce.

Lokalita 4

Druh výstavby : IBV, komunikácia, občianska vybavenosť

Rozloha lokality : 1,70 ha

Záber PPF : 1,70 ha

Druh pozemku : záhrady

Parc.č. : 223, 224, 227, 228, 231, 232, 235, 236, 239, 240, 243, 244, 247

Kód BPEJ : -

Skupina pôd : 6

Lokalita je navrhnutá v intraviláne obce pre individuálnu bytovú výstavbu, občiansku vybavenosť a komunikáciu. Záber predstavuje poľ. pôdny fond vedený v druhu pozemku záhrady.

Lokalita 5

Druh výstavby : IBV

Rozloha lokality : 0,22 ha

Záber PPF : 0,22 ha

Druh pozemku : záhrady

Parc.č. : 323/2, 319/2

Kód BPEJ : -

Skupina pôd : -

Lokalita je navrhnutá v prelukách medzi zástavbou IBV v intraviláne obce. Je plánovaná na výstavbu rodinných domov.

Lokalita 6

Druh výstavby : občianska vybavenosť (cirkev)

Rozloha lokality : 0,54 ha

Záber PPF : 0,54 ha
 Druh pozemku : orná pôda, záhrada
 Parc.č. : 308/2
 Kód BPEJ : 865 04
 Skupina pôd: 7

Lokalita je navrhnutá pre druh výstavby občianskej vybavenosti pre cirkev. Nachádza sa medzi kostolom sv. Márie Magdalény a navrhovanej lokality č. 7, naväzuje na hranicu zastavaného územia obce.

Lokalita 7

Druh výstavby : IBV, prístupová komunikácia
 Rozloha lokality : 1,80 ha
 Záber PPF : 1,80 ha
 Druh pozemku : TTP, orná pôda
 Parc. č. : 308/2, 395, 396, 399, 400, 403, 404, 408, 409/2
 Kód BPEJ : 883 01, 865 04
 Skupina pôd: 9, 7

Lokalita je navrhnutá pre individuálnu bytovú výstavbu, je napojená na intravilán obce a prístupná k navrhovanej lokalite č.8. Môže byť zahrnutá do zastavaného územia obce.

Lokalita 8 – vylúčená zo záberu

Lokalita 9 – vylúčená zo záberu

Lokalita 10

Druh výstavby : skanzen, prístupová komunikácia
 Rozloha lokality : 0,40 ha
 Záber PPF : 0,40 ha
 Druh pozemku : TTP
 Parc.č. : 1203
 Kód BPEJ : 865 04, 883 01
 Skupina pôd: 7, 9

Lokalita je navrhnutá pre skanzen a prístupovú komunikáciu mimo intravilánu obce.

Lokalita 11

Druh výstavby : IBV
 Rozloha lokality : 0,28 ha
 Záber PPF : 0,28 ha
 Druh pozemku : záhrady
 Parc.č. : 449
 Kód BPEJ : -
 Skupina pôd: -

Lokalita pre individuálnu bytovú výstavbu je preluka v zastavanom území obce.

Lokalita 12 (záber znížený oproti konceptu UPN o 1 rod. dom, na ktorý už bol udelený súhlas §7)

Druh výstavby : IBV
 Rozloha lokality : 0,40 ha
 Záber PPF : 0,40 ha
 Druh pozemku : TTP
 Parc.č. : 1436
 Kód BPEJ : 806 01

Skupina pôd: 5

Lokalita navrhnutá pre výstavbu 4 rodinných domov mimo intravilán.

Lokalita 13

Druh výstavby : ICHR- rekreačné chaty, prístupová komunikácia

Rozloha lokality : 0,40 ha

Záber PPF : 0,40 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1204

Kód BPEJ : 883 01

Skupina pôd: 9

Lokalita je navrhnutá pre rekreačné chaty a prístupovú komunikáciu mimo zastavaného územia obce.

Lokalita 14 (už udelený súhlas §7)

Lokalita 15

Druh výstavby : šport - rozšírenie

Rozloha lokality : 0,4 ha

Záber PPF : 0,4 ha

Druh pozemku : TTP

Parc. č. : 1450, 1452

Kód BPEJ : 87204

Skupina pôd: 8

Lokalita je navrhnutá pre rozšírenie športovej plochy o atletickú dráhu a tribúnu mimo zastavaného územia obce. Graficky je záber zdokumentovaný v sprievodnej správe.

Lokalita 16

Druh výstavby : rozšírenie športovej vybavenosti:

(lyžiarsky vlek, prístupové komunikácie s parkoviskami, volejbalové ihrisko)

16a Lyžiarsky vlek – údolná stanica 20m², vrcholová stanica 16m², základové pätky 3x1m²)

Rozloha lokality : 0,004 ha

Záber PPF : 0,004 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1413

Kód BPEJ : 80601, 98304

Skupina pôd: 5,9

16b Prístupová komunikácia a parkovisko – areál kúpaliska

Rozloha lokality : 0,054 ha

Záber PPF : 0,054 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1413

Kód BPEJ : 80601

Skupina pôd: 5

16c Volejbalové ihrisko

Rozloha lokality : 0,03 ha

Záber PPF : 0,03 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1413

Kód BPEJ : 80601

Skupina pôd: 5

16d Prístupová komunikácia a parkovisko – prameň Linhartovka

Rozloha lokality : 0,035 ha

Záber PPF : 0,035 ha

Druh pozemku : TTP

Parc.č. : 1228

Kód BPEJ : 90601

Skupina pôd: 6

Poznámka:

V prípade začlenenia novonavrhovaných lokalít do zastavaného územia obce bude v súlade s metodickým pokynom MP SR č. 8355/2000-620 z 28.12.2000 investor oslobodený od odvodov v prospech Ministerstva pôdohospodárstva SR v súlade s nariadením vlády SR č. 152/1996 Z.z. § 7 písm. b).

Tabuľková časť

Prehľad perspektívneho použitia poľ. pôdy v rámci jednotlivých urbanistických priestorov (lokality) v k.ú. Ľubietová
 Žiadateľ: Obec Ľubietová

Dátum: 10/2002

Tab.č.1

Lokalita	Funkčné využitie	Výmera lokality v [ha]			Druh pozemku	BPEJ	Užívateľ poľ. pôdy	Lokal. intr. - 1 extr. - 2
		celkom	z toho poľ.pôd	nepoľ.pôda				
1	priemysel, komun.	3,00	1,75 1,25	-	TTP	806 01 892 03		2
2	udelený súhlas	0	0					
3	IBV, komunikácia	5,5	4,57 0,8	0,13	op, ttp záhr, ost.pl.	865 04 883 01	súkr. vl.	2
4	IBV, OV, komunikácia	1,7	1,7	-	záhrady	-	súkr. vl.	1
5	IBV	0,22	0,22	-	záhrady	-	súkr. vl.	1
6	OV	0,54	0,54	-	OP, záhrady	-	cirkev	2
7	IBV, komunikácia	1,8 (1ha intrav.)	1,6 0,2	-	TTP, OP	883 01 865 04		1, 2
8	vylúčená	0	0					
9	vylúčená	0	0					
10	Skanzen, komunikácia	0,4	0,4	-	TTP	865 04 883 01		2
11	IBV	0,28	0,28	-	Záhrady		súkr. vl.	1
12	IBV	0,4	0,4	-	TTP	806 01		2
13	ICHR, komunikácia	0,4	0,4	-	TTP	883 01		2
14	udelený súhlas	0	0					
15	šport	0,4	0,4	-	TTP	87204		2
16a	lyžiarsky vlek	0,004	0,002 0,002	-	TTP	80601 98304		2
16b	komunikácia + parkovisko	0,054	0,054	-	TTP	80601		2
16c	volejbal. ihrisko	0,03	0,03	-	TTP	80601		2
16d	komunikácia + parkovisko	0,035	0,035	-	TTP	90601		2
	Spolu:	14,763	14,633	0,13				

**Prehľad výšky odvodov v prospech MP SR v zmysle nar. vlády SR č. 152/96 Z.z.
podľa jednotlivých lokalít v k.ú. Ľubietová**
Žiadateľ: Obec Ľubietová

Dátum: 03/2002

Tab.č.2

Lokalita	Výmera lokality v [ha]	Výmera poľ.pôdy v [ha]	BPEJ	Zákl. sadzba odvodov v tis. Sk	Zákl. odvod v [Sk]	Celkový odvod v [Sk]	Oslobodenie odvodov/ §7 písm.b
1	3,00	1,75 1,25	806 01 892 03	2510 50	4 392 500 62500	4 455 000	
2	0	0,00			0	0	
3	5,5	4,57 0,8	865 04 883 01	535 50	2 444 950 40 000	2 484 950	§7 písm.b
4	1,7	1,7	-	-	0	0	-
5	0,22	0,22	-	-	0	0	-
6	0,54	0,54	865 04	535	288 900	288 900	§7 písm.b
7	1,8	1,6 0,2	883 01 865 04	50 535	80 000 107 000	187 000	-
8	0	0,00			0	0	
9	0	0,00			0	0	
10	0,4	0,35 0,05	865 04 883 01	535 50	187 250 2 500	189 750	-
11	0,28	0,28	-	-	-	0	§7 písm.b
12	0,4	0,4	806 01	2510	1 004 000	1 004 000	§7 písm.b
13	0,4	0,4	883 01	50	20 000	20 000	-
14	0	0,00			0	0	
15	0,4	0,4	87204	103	41 200	41 200	-
16a	0,004	0,002	80601 98304	2510 50	5020 100		-
16b	0,054	0,054	80601	2510	135 540		-
16c	0,03	0,03	80601	2510	75 300		-
16d	0,035	0,035	90601	1306	45 710	261 670	-
Spolu:	14,763	14,633				8 932 670	

Poznámka:

Výpočet odvodov predstavuje orientačnú sumu, ktorá bude upresnená podľa celkového odňatia poľnohospodárskej pôdy podľa predložených geometrických plánov.

V súlade s charakteristikou výstavby bude možné lokality č. 3, 7, 11, 12, začleniť do zastavaného územia obce podľa metodických pokynov MP SR č. 8333355/2000-620.

2.16.2. Vyhodnotenie perspektívneho využitia LPF

a) Úvod

Vyhodnotenie záberov lesného pôdneho fondu (ďalej len LPF) v ÚPN obce Ľubietová je spracované v zmysle Vyhlášky FMTIR č. 12/1978 Zb. z 25.1. 1978 o ochrane LPF pri územnoplánovacej činnosti. Predmetom riešenia územného plánu je katastrálne územie Ľubietová, v rámci ktorého sa rieši dodatočná legalizácia chat postavených na LPF v lokalite Jamešná a Genzlová.

b) Stručná charakteristika riešeného územia

Výmera lesného pôdneho fondu v k.ú. Ľubietová je podľa platných lesných hospodárskych plánov (ďalej len „LHP“) 4015,82 ha so stavom LHP pre LHC Slovenská Ľupča k 1.1.1990 a stavom LHP pre LHC Osrbliu so stavom k 1.1.1994. Do riešeného územia zasahujú nasledovné vyhlásené lesné užívateľské celky (ďalej len „LUC“):

LUC Obecné lesy Ľubietová	2 318,20 ha
LUC Lesy Osrbliu	1 643,19 ha
LUC Lesy Lučatín	31,89 ha
LUC Neštátne lesy Lučatín	22,54 ha
Spolu :	4 015,82 ha

Stav tabuľky plošnej podľa platných LHP nie je identický so stavom v evidencii pozemkov katastra nehnuteľností. Spôsobujú to jednak nezrovnalosti vo výmerách parciel, ďalej skutočnosť, že niektoré plochy evidované v katastri nehnuteľností ako lesné pozemky v skutočnosti nie sú využívané pre potreby lesného hospodárstva (tzv. „čierne plochy“) alebo na druhej strane v skutočnosti lesné porasty sú v evidencii katastra nehnuteľností vedené ako iné pozemky (tzv. „biele plochy“) najčastejšie ako trvalé trávne porasty. Prihliadnuc na fakt, že práve biele plochy zaberajú v k.ú. pomerne rozsiahle plochy, bude potrebné v budúcnosti tieto plochy vysporiadať, zaradiť do LPF a zabezpečiť ich riadne obhospodarovanie.

Lesné pozemky v riešenom území užívajú organizácie štátnych lesov - OLZ Čierny Balog (LUC Lesy Osrbliu) a OLZ Slovenská Ľupča (LUC Lesy Lučatín, LUC Neštátne lesy Lučatín) a Obecné lesy Ľubietová s.r.o. (LUC Obecné lesy Ľubietová).

Podľa vyhlášky MP SR č. 5/1995 Z.z. o hospodárskej úprave lesov je riešená kategorizácia lesov. V tomto území sú zastúpené všetky tri kategórie lesov a to v nasledovnom členení :

hospodárske lesy	2 243, 96 ha	55,88 % z výmery LPF
ochranné lesy	291, 43 ha	7,26 % z výmery LPF
lesy osobitného určenia	1 480, 33 ha	36,86 % z výmery LPF
- z titulu ochrany prírody (§2 ods. 3 písm. e)	591, 46 ha	14,73 %
- pod vplyvom imisií (§ 2 ods. 3 písm. f)	888, 87 ha	22,13 %

Podľa návrhu ekologického prieskumu vykonaného Lesoprojektom, pobočkou Zvolen v roku 1998 na LHC Slovenská Ľupča sa navrhuje zväčšiť výmeru lesov osobitného určenia

z titulu ochrany prírody o 12, 56 ha, znížiť výmeru lesov osobitného určenia pod vplyvom imisií o 105,77 ha. Výmera ochranných lesov by sa mala zvýšiť o 124,28 ha.

c) Zábery lesného pôdneho fondu

Celkový trvalý záber LPF v riešenom území je 0,1266 ha.

Bilancia záberov LPF podľa evidenčných údajov

Kat. územie	Lokalita záberu	Parc. číslo	Kultúra	Č. dielca lesného porastu	Trvalý záber LPF (ha)	Poznámka
Ľubietová	1	1360	les	3074	0,0842	dodatočná legalizácia
	2	1335, 1336	les	3153a	0,0174	dodatočná legalizácia 2 chaty
	3	1397, 1354/2	les	3077	0,0250	dodatočná legalizácia 2 chaty
Spolu:						0,1266
Celkom trvalý záber LPF						0,1266 ha

Charakteristika dotknutých porastov (podľa evidencie LHP Slov. Ľupča, stav k 1.1. 2000)

Lok. č.	P.č.	Č. dielca	Lesný typ	Porast. skup. č.	Vek	Zakmenenie	Zastúpenie drevín v % (bonita)
1	1360	3074	4312 70% 4121 30%	1	105	0,6	sm 74 % (30), jd 9 % (30), sc 15 (30), bo 1% (30), db 1 % (18)
2	1335 1336	3153a	5308 100%	-	60	0,8	sm 50 % (36), sc 15% (30), bk 10% (30), bo 5%(30), jh 15% (26), is 5% (32)
3	1397 1354/2	3077	4402 100%	-	35	0,8	sm 65%(38), sc 30%(28), jl 5% (18)

Záberom dotknuté lesy sú vo vlastníctve Obecných lesov Ľubietová.

Lokality záberov LPF sú vyznačené v grafickej prílohe č. 4b – Perspektívne použitie LPF M 1: 10 000 a na výreze z porastovej mapy LHC Slovenská Ľupča.

Vyhodnotenie výšky odvodu za trvalé vyňatie lesných pozemkov z LPF v zmysle Vyhl. MFSR č. 465/91 Zb., v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády č. I/94 Z.z. bude zdokumentované v ďalšej dokumentácii na požiadanie investora.

d) Charakteristika jednotlivých lokalít

Lokality záberu LPF sú vyznačené vo výkrese č. 4b v M 1:10 000, doplnené v textovej časti na priložených kópiách z porastových máp LHC Slovenská Ľupča.

Lokalita č. 1

Dodatočná legalizácia rekreačnej chaty na LPF v údolí potoka Hutná na začiatku rekreačnej zóny Genzlová. Jedná sa o trvalý záber 0,0225 ha LPF v poraste č. 3074 (LHC Slovenská Ľupča), les hospodársky, par. č. 1360, k.ú. Ľubietová, vo vlastníctve Obecných lesov Ľubietová.

Lokalita č. 2

Dodatočná legalizácia 2 rekreačných chát na LPF v lokalite Jamešná. Jedná sa o trvalý záber 0,0220 ha LPF v poraste č. 3153/a (LHC Slovenská Ľupča), les osobitného určenia z titulu ochrany prírody, par. č. 1335 a 1336, k.ú. Ľubietová, vo vlastníctve Obecných lesov Ľubietová.

Lokalita č. 3

Dodatočná legalizácia 2 rekreačných chát na LPF v údolí potoka Hutná v strede rekreačnej zóny Genzlová. Jedná sa o trvalý záber 0,0250 ha LPF v poraste č. 3077 (LHC Slovenská Ľupča), les hospodársky, par. č. 1397, 1354/2 v k.ú. Ľubietová, vo vlastníctve cirkvi, v užívaní štátne lesy.

e) Urbanistické zdôvodnenie záberov LPF.

Lokality 1,2,3, riešia dodatočnú legalizáciu 5 rekreačných chát postavených na LPF bez ich vyňatia z LPF.

Vyhodnotenie výšky odvodu za trvalé vyňatie lesných pozemkov z LPF v zmysle Vyhl. MFSR č. 465/91 Zb., v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády č. I/94 Z.z. si zabezpečia konkrétni investori na vlastné náklady.

2.17 Hodnotenie navrhovaného riešenia

Navrhované variantné riešenie obytnej zóny v obidvoch alternatívach mierne prevyšuje potrebu návrhu nových bytov vyplývajúcu z demografického vývoja obyvateľstva v obci.

Potreba novej výstavby bytov pre návrhové obdobie:

do r. 2010 – I.etapa vychádza potreba novej bytovej výstavby	34 b.j.
do r. 2020 – II.etapa vychádza potreba novej bytovej výstavby	31 b.j.
Spolu do r. 2020 je potreba novej bytovej výstavby	65 b.j.

Návrh bytovej výstavby ponúka možnosť výstavby 92 rodinných domov,

do r. 2010 – I.etapa	57 b.j.
do r. 2020 – II.etapa	35 b.j.

Nároky na záber poľnohospodárskej pôdy predstavujú výmeru 14,633 ha.

2.18. Návrh záväznej časti

Obsah:

- a) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
- b) Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých funkčných jednotiek
- c) Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia
- d) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia
- e) Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene
- f) Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie
- g) Vymedzenie zastavaného územia obce
- h) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- i) Určenie na ktoré časti je potrebné obstarat' územný plán zóny
- j) Zoznam verejnoprospešných stavieb

a) Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia

Členenie obce na funkčné plochy: (podľa grafickej prílohy č. 2)

1. Historické jadro- pôvodná zástavba	- zmiešaná funkcia (bývanie, občianska vybavenosť, rekreácia) prevládajúca funkcia bývanie
2. Športový areál	- funkcia športu a rekreácie
3. Vôdka	- zmiešaná funkcia (bývanie, rekreácia)
4. Huta	- zmiešaná funkcia (bývanie, rekreácia, priemysel) v návaznosti na zmiešané územie technická vybavenosť obce – ČOV, regulačná stanica plynu
5. Močilie	- zmiešaná funkcia (bývanie, rekreácia, výroba keramiky)
6. Podlipa	- zmiešaná funkcia (bývanie, rekreácia)
7. Zábava	- zmiešaná funkcia (bývanie, rekreácia)
8. Kúpalisko	- rekreačné územie (zábavný park)
9. Hutná	- rekreačné územie
10. Genzlová	- rekreačné územie
11. Včelíneč	- zmiešané územie (výroba, poľnohospodárstvo a rekreácia tvoriace spolu s okolitou krajinou ucelenú agroturistickú zónu Pod Hrbom)
12. Pod Hrbom	- rekreačné územie
13. Starý Majer	- zmiešané výrobné, poľnohospodárske a rekreačné územie tvoriace spolu s okolitou krajinou ucelenú agroturistickú zónu Pod Hrbom
14. Brzáčka	- rekreačné územie
15. Valachovo	- rekreačné územie – výletné miesto
16. Tri vody	- rekreačné územie
- Navrhovaná obytná zóna	- obytné územie
- Areál hospodárskeho dvora	- plocha pre poľnohospodársku výrobu
- Navrhovaná plocha pre priemyselnú výrobu	- priemyselná výroba

b) Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých funkčných jednotiek

- Lokality 1. 2. 3. 4. 5. 6. a 7. považovať za zmiešané územie, v ktorom je možné umiestňovať občiansku vybavenosť a špecifické stavby a zariadenia slúžiace aj pre rekreáciu a cestovný ruch.
- K lokalitám 2. 3. 4. 5. 6. a 7. pričleniť prilahlú rekreačnú krajinu, ktorá bude tvoriť ich zázemie a umožní poznávacie, relaxačné, športové a iné pohybové aktivity.
- Lokality 8. 9. a 10. považovať za rekreačné územie, tvoriace spolu s okolitou rekreačnou krajinou ucelenú rekreačnú zónu Hutná Dolina. Za funkčne integrovanú časť tejto zóny považovať aj lokalitu Strelníky – Za Dedinou.
- Lokality 11. a 13. považovať za zmiešané výrobné, poľnohospodárske a rekreačné územie tvoriace spolu s okolitou krajinou ucelenú agroturistickú zónu Pod Hrbom.
- Lokalitu 12. Pod Hrbom považovať za rekreačné územie tvoriace spolu s okolitou krajinou samostatnú základňu horskej rekreácie a turizmu, funkčne integrovanú s agroturistickou zónou Pod Hrbom.
- Lokality 14. a 16. považovať za rekreačné územie tvoriace spolu s okolitou krajinou samostatné výletné turistické miesta.

Podmienky pre lokality 1 – 16

Prípustné činnosti: ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie

Nepripustné činnosti: zaťažujúce životné prostredie, nezlučiteľné s funkciou bývania alebo rekreácie

- Navrhovaná obytná zóna - obytné územie

Podmienky pre lokality obytnú zónu:

Prípustné činnosti: ktoré nemajú negatívny vplyv na životné prostredie

Nepripustné činnosti: zaťažujúce životné prostredie, nezlučiteľné s funkciou bývania alebo rekreácie

- Areál hospodárskeho dvora - plocha pre poľnohospodársku výrobu

Podmienky pre poľnohospodársku výrobu:

Prípustné činnosti: poľnohospodárska výroba, živočíšna výroba - stav hospodárskych zvierat do 200m ochranné pásmo

Nepripustné činnosti: znečisťujúce životné prostredie mimo ochranné pásmo hospodárskeho dvora

- Navrhovaná plocha pre priemyselnú výrobu

Podmienky pre priemyselnú výrobu:

Prípustné činnosti: priemyselná výroba

Nepripustné činnosti: znečisťujúce životné prostredie

c) Zásady a regulatívy umiestnenia občianskeho vybavenia

- Občiansku vybavenosť umiestňovať v obytných územiach a zmiešaných územiach.
- Pre občiansku vybavenosť využívať jestvujúci voľný stavebný fond v centrálnej časti obce
- Novú občiansku vybavenosť umiestňovať na voľných plochách vzniknutých asanáciou prestárleho stavebného fondu v centrálnej časti obce, mimo zastavaného územia v novonavrhovaných obytných zónach.

d) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného a technického vybavenia

Regulatívy dopravy

- zbernú komunikáciu rekonštruovať v zmysle STN 736110 v kategórii MZ 8/50,40 v intraviláne obce
- mimo intravilán obce riešiť smerové úpravy komunikácie a jej rekonštrukciu v kategórii C 7,5/60
- obslužné komunikácie jestvujúce rekonštruovať taktiež v zmysle STN v závislosti od intenzity dopravy v kategórii MO 8/40 resp. ako upokojené ulice so šírkou vozovky 4,0 - 5,0 m
- dopravné sprístupnenie priemyselného areálu riešiť obslužnou komunikáciou kategórie MO 8/40
- novonavrhnuté obslužné komunikácie riešiť v zmysle STN 736110 v kategórii MO 8/40 resp. ako upokojené komunikácie D1 šírky 5,0 m
- rekonštruovať v sídle jestvujúce chodníky pozdĺž zberných komunikácií s fyzickým oddelením od príľahlej komunikácie
- vybudovať samostatné pešie trasy medzi hlavnými zdrojmi a cieľmi pešieho pohybu
- v novonavrhovanej zástavbe riešiť pohyb peších formou chodníkov pozdĺž komunikácií resp. na komunikáciách s nižšou intenzitou dopravy v jednom koridore s automobilovou dopravou - upokojené ulice
- pri objektoch občianskeho vybavenia jestvujúcich aj novonavrhovaných riešiť parkovacie plochy na vlastných pozemkoch
- garážovanie a odstavovanie vozidiel riešiť na vlastných pozemkoch rodinných domov
- vybudovať samostatné zastávkové pruhy mimo komunikačnej siete na autobusových zastávkach v zmysle STN

Regulatívy verejnej technickej infraštruktúry

- zásobovanie pitnou vodou bude zabezpečovať prívod zo skupinového vodovodu Hiadel – Lučatín – Ľubietová s doplnením miestnych zdrojov pitnej vody (Vápenica, Ženská dolina, Včelínec, nové zdroje pod Včelíncom)
- rešpektovať funkciu potoka Hutná ako biokoridoru
- splaškové vody budú odvádzané kanalizačnou sieťou (vo výstavbe) na miestnu ČOV
- recipientom vyčistených splaškových vôd bude potok Hutná
- zastavané územie bude proti extravilánovým vodám chránené záchytným rigilom, prípadne vsakovacím pásom
- zásobovanie elektrickou energiou budú zabezpečovať VN elektrické rozvody, transformátorové stanice a sekundárne NN rozvody
- v navrhovaných obytných zónach nn rozvody budú prevedené zemnými káblami
- novonavrhované zóny IBV budú rešpektovať ochranné pásmo od VN rozvodov a trafostaníc
- zásobovanie plynom bude možné po vybudovaní prípojky z VTL plynovodu Brezno – Banská Bystrica do regulačnej stanice plynu na okraji obce

- v obci sa vybuduje STL rozvod plynu
- novonavrhovaná IBV bude napojená na jestvujúcu digitálnu telefónnu ústredňu
- pre zlepšenie pokrytia signálom GSM pre mobilné telefóny bude zrealizovaná výstavba základňovej stanice Globtel, a.s. umiestnená na niektorom z existujúcich objektov (stôžari ST, o.z. RDK alebo na streche v obci)

e) Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt, ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

Zásady a regulatívy zachovania kultúrnohistorických hodnôt

- Rešpektovať nasledovné pamiatky zapísané v ÚZPF
  - Rímsko-katolícky kostol sv. M. Magdalény
  - Evanjelický kostol a.v.
  - Pomník J. Messerschmidta
  - Pomník padlým partizánom
  - Ľudový dom – zrubový
  - Meštiansky rokokový dom – radový
- Vymedziť a následne vyhlásiť pamiatkové územie formou pamiatkovej zóny Ľubietová.
- Vytipovať ďalšie vhodné objekty pre zápis do ÚZPF SR
- Vymedziť ochranné pásmo kostola sv. Márie Magdalény po dohode so stavebným úradom
- Protipovodňové opatrenia v historickom strede obce a zásahy do súčasného urbanistického riešenia obce riešiť vhodnou dokumentáciou s následným odborným posúdením v súlade so zákonom č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu

Regulatívy funkčné a architektonické (označené v grafickej prílohe č. 5 Komplexný výkres priestorového usporiadania, funkčného využívania územia, verejného dopravného vybavenia 1: 2000)

okrsok A - historické jadro

Okrem pamiatkovo chránených objektov si ochranu zaslúži aj urbanistická štruktúra v centrálnej časti obce, označená vo výkrese č. 5 ako okrsok s písmenom A - historické jadro K prestavbe objektov pristupovať citlivo, vychádzať z pôvodných znakov miestnej architektúry.

Funkcia: zmiešaná, bývanie, občianska vybavenosť, malé prevádzky zlučiteľné s funkciou bývania

Nepripustné činnosti: všetky činnosti negatívne ovplyvňujúce životné prostredie a funkciu bývania

okrsok B – Podlipa

pôvodné banícke osídlenie, pôvodná obytná funkcia sa mení na rekreačno -obytnú K prestavbe objektov pristupovať citlivo, charakter architektúry prispôbiť pôvodnej zástavbe.. V južnej časti Podlípy je navrhnutý skanzen ľudovej architektúry v návaznosti na pôvodné banícke osídlenie.

Funkcia – zmiešaná, bývanie, rekreácia, občianska vybavenosť.

Nepripustné činnosti: všetky činnosti negatívne ovplyvňujúce životné prostredie a funkciu bývania a rekreácie

okrsok C - nová IBV

orientovaná na južnom svahu, v náväznosti na kompaktnú zástavbu obce

Objekty rodinných domov orientovať po vrstevnici, vzhľadom na geologické pomery obce
zakladanie objektov overiť geologickým prieskumom

Architektonické riešenie domov – vychádzať z pôvodných znakov miestnej architektúry, výška domov do dvoch podlaží s podkrovím, strechy sedlové.

Funkcia: zmiešaná - bývanie, občianska vybavenosť

Neprípustné činnosti: všetky činnosti negatívne ovplyvňujúce životné prostredie a funkciu bývania

Regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability vrátane plôch zelene

- Rešpektovať návrhy opatrení prvkov MÚSES
- V zastavanom území rešpektovať zeleň biokoridoru Hutná
- Rešpektovať verejnú zeleň v parku
- Všetky činnosti v chránených územiach vykonávať len so súhlasom orgánov ochrany prírody a krajiny
- Rešpektovať nasledovné chránené územia v zmysle zákona č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody v znení neskorších predpisov nachádzajúce sa v k. ú. Ľubietová:

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Poľana - Biosferická rezervácia

Bola vyhlásená vyhláškou MK SSR č.97 z roku 1981. Cieľom vyhlásenia bola ochrana a zveľaďovanie prírodných hodnôt územia, ich optimálne využívanie so zreteľom na ich všestranný kultúrny, vedecký, ekonomický, vodohospodársky a zdravotne- rekreačný význam. Na území CHKO platí 2. stupeň ochrany, v rámci ktorého sa súhlas orgánu ochrany prírody vyžaduje na väčšinu činností v krajine.

Národná prírodná rezervácia (NPR) Ľubietovský Vepor.

Bola vyhlásená v roku 1967 komisiou SNR č.3744/1967 na zabezpečenie ochrany zachovaných lesných a skalných spoločenstiev vo vrcholovej časti stolového andezitového hrebeňa Ľubietovského Vepora s bralným reliéfom a pralesovitou jedľobučinou. Územie pôvodne vyhlásené ako Štátna prírodná rezervácia bolo zaradením do prílohy č.3 zákona NR SR č.287/1994 Z.z. o ochrane prírody a krajiny prekategORIZOVANÉ do kategórie Národná prírodná rezervácia (NPR). Územie rezervácie je jadrovým územím európskeho významu podľa ACONET. Je jadrom biocentra provincionálneho významu podľa G-NÚSES. Je jedným z najväčších jadier Biosférickej rezervácie Poľana, programu MAB UNESCO. Reprezentuje vrcholové spoločenstvá jedľových bučín na severnej strane masívu Ľubietovského Vepora v rozsiahlej oblasti smrekových monokultúr. Na južnej a západnej strane ide o ochranu prirodzených porastov v území ovplyvnenom poľnohospodárstvom.

Nachádza sa na lesnom pôdnom fonde.(LPF). Výmera NPR je 124,6 ha. ochranné pásmo má 117,97 ha. Na území platí 5.-ty, najprísnejší stupeň ochrany, ktorý zakazuje väčšinu činností v území. Ochranné pásmo patrí do 4.stupňa ochrany.

V súčasnosti sa pripravuje vyhlásenie ochrany NPR v zmysle aktualizácie projektu NPR. Podľa tejto aktualizácie sa výmera NPR rozšíri na 236,8793 ha. Ochranné pásmo bude vymedzené podľa zákona 287/94 Z.z. do vzdialenosti 100 metrov.

Prírodná pamiatka (PP) Veporské skalky

Bola vyhlásená ako chránený prírodný výtvor (CHPV) nariadením ONV Banská Bystrica z 29. apríla 1981 č. 27/1981, podľa zákona NR SR 287/1994 Z.z. prekategORIZOVANÁ DO kategórie prírodná pamiatka. Nachádza sa v nadmorskej výške 1020-1120 m na úbočí doliny potoka Hutná, južne od Ľubietovského Vepra. Predmetom ochrany je ojedinelý skalný výtvor z andezitov a ich tufov so zachovalou teplomilnou skalnou vegetáciou a so skalným oknom. Vežovité útvary dosahujú výšku až 30 metrov. Plocha PP sa nachádza na poľnohospodárskom pôdnom fonde (PPF), zaradenom ako pasienky a neplodná pôda. Výmera PP je 5,22 ha. Ochranné pásmo nebolo vyhlásené. Podľa zákona 287/1994 Z.z. sa v tomto prípade za ochranné pásmo považuje do vzdialenosti 30 metrov smerom von. Na území platí 5. stupeň ochrany, v ochrannom pásme 3. stupeň. Ochranné podmienky sú dodržiavané, územie nie je ohrozené. Dokumentácia o chránenom území je uložená na OÚ Ľubietová.

Prírodná rezervácia (PR) Periská

Územie bolo vyhlásené ako chránené nálezisko (CHN) Úpravou MK SSR č.2965/1982 - 32 zo dňa 30.4.1982 na ochranu rastliny Waldsteinie trojlistej, ktorá reprezentuje vo flóre Slovenska významný vývojový prvok - treťohorný relikt. Predmetné územie reprezentuje jednu zo štyroch lokalít územia Slovenska, pričom na rozdiel od ostatných lokalít sa Waldsteinia vyskytuje v podraсте liesok. Rastie jednotlivo, väčšie zárusty nevytvára. Nádobnutím účinnosti zákona č. 287/1994 Z.z. bolo územie prekategORIZOVANÉ NA prírodnú rezerváciu (PR).

Zeleň v zastavanom území

- Zabezpečiť plynulosť biokoridorov v zastavanom území
- Dobudovať hygienicko - filtračnú zeleň v pásmach hygienickej ochrany, najmä od hospodárskeho dvora a plôch výroby
- Dopĺňať, prípadne založiť novú líniovú zeleň pozdĺž komunikácií
- V prípade novej občianskej vybavenosti navrhnuť a realizovať zeleň ako jej súčasť

Ochrana mokradí a vodných biotopov

Pre zachovanie mokradí je potrebné:

- Zachovávať prirodzený charakter dna a brehov vodných tokov a brehových porastov a drevín rastúcich na ich okrajoch (stabilizácia koryta, znižovanie rýchlosti odtoku, topické a trofické podmienky pre výskyt rýb), prípadne umelými zásahmi (znižovanie sklonu toku, lokálne prehlbovanie koryta) zlepšovať podmienky na výskyt rýb.
- Z hľadiska ochrany rýb vylúčiť zásahy extrémne narúšajúce plynulosť tokov a ich funkciu ako biokoridorov (výstavba priehrad, hrádzí, malých vodných elektrární a pod.).
- Príbrežnú vegetáciu nechať podľa možností bez zásahu človeka. Okraje vodných tokov pravidelne čistiť od nánosov odpadu (napr. plastové obaly, nanosené zvyšky domového smetia atď.). V uvedenej oblasti ide o potok Hutná a jeho prítoky.
- Mokrade by mali zostať takisto bez antropických zásahov a obhospodarovania. Chrániť ich pred dobytkom a zabrániť ich vysušaniu. Lesné sklady dreva by nemali byť budované v blízkosti mokradí (možnosť kontaminácie vôd ropnými látkami, resp. splachu fungicídnych a insekticídnych prostriedkov chemickej ochrany dreva pred hubovými a hmyzími škodcami do vodného prostredia).
- Ochrana mokradí v celom riešenom území je daná aj zákonom č. 287 / 1994 o ochrane prírody a krajiny (§7, písm. b).

f) Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

Eliminácia dopadov poľnohospodárstva:

- používať protierózny oševný postup
- zabrániť nadmernému hnojeniu dusíkatými hnojivami, koncentracii dobytku, ktoré zapríčiňuje devastáciu vegetačného krytu, zmeny chemizmu pôdy a z toho vyplývajúce zmeny rastlinných spoločenstiev.
- areál živočíšnej výroby ROD Vepor v obci je potrebné oddeliť od okolia izolačnou zelenou, vyriešiť aj jeho vnútorný priestor podľa odborného projektu.
- poľné hnojisko v lokalite Na jamy zabezpečiť proti úniku hnojovice.

Eliminácia dopadov lesného hospodárstva

- optimalizovať kategorizáciu lesných porastov a zabezpečiť ich diferencované obhospodarovanie
- vytvárať v čo najväčšej miere zmiešané, stanovišťa zodpovedajúce lesné porasty, ktoré jedinú sú zárukou ekologickej stability, trvalosti a rovnomernosti plnenia produkčných ale i mimoprodukčných funkcií lesa
- postupne, vhodnými obnovnými spôsobmi, uskutočniť premenu nepôvodných monokultúr smreka, jedle, borovice na porasty zodpovedajúce stanovištným pomerom
- pri obnove lesných porastov (s výnimkou premien nepôvodných monokultúr) uplatňovať podrastový spôsob ich obnovy, s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia
- v ochranných lesoch uplatňovať nepretržitú obnovnú dobu s výnimkou porastov s výrazne zmeneným drevinovým zložením a monokultúr
- lesné porasty v NPR Ľubietovský Vepor ponechať na samovývoj, porasty v CHKO Poľana obhospodarovat' v súlade s poslaním a cieľmi biosférickej rezervácie
- presadzovať jednotlivé až hlúčkovité zmiešanie lesných porastov
- dôsledne dbať na pôvod sadbového materiálu pri umelom zalesňovaní
- s prihliadnutím na existujúce riziká obmedziť alebo vylúčiť úmyselné vnášanie introdukovaných drevín do porastov
- vo výchovách dbať na vytváranie stabilných, jednotlivo až hlúčkovito zmiešaných porastov s cieľnou podporou deficitne zastúpených drevín, neustále zvyšovať stabilitu porastov (hlavne statickú) prostredníctvom včasných a primerane intenzívnych zásahov
- zabezpečiť dôsledný monitoring škodlivých činiteľov a v ochrane lesa uplatňovať najnovšie metódy integrovanej ochrany
- optimalizovať lesnú dopravnú sieť s cieľom minimalizácie dopadu približovania a dopravy dreva na lesné ekosystémy
- v približovaní dreva v čo najväčšej miere využívať lanovkové systémy a ďalšie šetrné technológie
- zabezpečiť dostatočnú základňu porastov uznaných pre zber semena resp. výberových stromov pre všetky hlavné dreviny riešeného územia
- preradiť poľnohospodárske pozemky porastené lesnými drevinami do lesného pôdneho fondu a zabezpečiť ich primerané obhospodarovanie

Eliminácia dopadov rybárstva a poľovníctva

Všetky toky pravidelne zarybňovať potočnou formou pstruha obyčajného. Na úsekoch so športovým lovom rýb (Hutná) s výskytom vydry na zarybnenie použiť staršiu násadu pstruha (aspoň dvojročné, väčšie jedince - vydra uprednostňuje menšie jedince). Pozdĺž cestnej komunikácie do Ľubietovej umiestniť 1-2 dopravné značky upozorňujúce na možnosť stretu s vydrou.

- Vylúčiť zarybňovanie nepôvodnými druhmi rýb, napr. pstruhom dúhovým, ktorý je na trhu často dostupný, ale v obsádke tokov konkuruje pôvodným druhom.
- Tok Hutnej nad obcou Ľubietová využívať výhradne ako chovný potok, resp. vyhlásiť tu chránenú rybiu oblasť s vylúčením akýchkoľvek pokusov o športový rybolov. Stávajúce chovné pstruhové potoky ponechať pre prirodzenú reprodukciu pstruha.

- V úsekoch so športovým rybolovom (Hutná) a v úsekoch s možnosťami rekreácie (Tri vody) zvýšiť efektívnosť strážnej služby (pytliactvo akejkoľvek formy) za pomoci domácich občanov (rybárska stráž, dobrovoľníci, členovia ochranárskych organizácií). To isté platí i pri výkone práva poľovníctva. Obmedziť vstup do dolín dopravnými prostriedkami a pohyb návštevníkov usmerniť na miesta vymedzené turistickými značkami. V období dozrievania lesných plodov zakázať ich zber na lokalitách výskytu hlucháňa (Hájny grúň a pod.).
- Stavby zveri v lesoch udržiavať na takej úrovni, aby nevznikali škody na lesných porastoch.
- Zabezpečiť chov hospodárskych zvierat pred šelmami, hlavne medveďom a vlkami, aby nedochádzalo k zbytočným stratám a problémom pri riešení sporných prípadov strhnutia oviec a pod.
- Výskyt medveďa nastoľuje problém stretu tejto šelmy s človekom na miestach kde je skladovaný odpad z domácností. Preto je dôležité preventívne odstraňovať konzumovateľné odpadky, alebo znemožniť prístup medveďov k nim (strety sú pravdepodobné hlavne na samotách, ale aj v okrajových častiach obce Ľubietová). Tento problém sa často podceňuje a pravidla sa rieši až po tragických udalostiach.

Zníženie znečistenia povrchových a podzemných vôd, ovzdušia a pôdy

V obci Ľubietová je už vybudovaná odpadových vôd (ČOV). Postupne sa realizuje aj kanalizácia v obci. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hlodavcov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

- V lesnom hospodárstve nebudovať lesné sklady dreva v blízkosti potokov, pretože sa tým zvyšuje možnosť znečistenia ropnými látkami, fungicídmi a insekticídmi. Znečistenie vôd ťažkými kovmi zo štôlní a hald po ťažbe rúd je potrebné monitorovať.
- Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisií nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť. K zlepšeniu čistoty ovzdušia prispeje zmena palivovej základne z tuhých palív na plyn – plynofikácia obce.
- Kontamináciu pôdy ťažkými kovmi v okolí rudného ložiska Podlipa je potrebné monitorovať, v prípade úrovne znečistenia presahujúceho hygienické normy vykonať patričné opatrenia, resp. obmedzenia využitia pôdy. Všetky skládky odpadu v území je nutné okamžite odstrániť a zabrániť ich obnoveniu, nakoľko sa jedná o nepovolené čierne skládky.

Eliminácia negatívnych vplyvov líniových technických zariadení

V území sa nachádza 22 kV elektrické vedenie, ktoré vytvára potenciálne riziko pre dravé vtáky, orly, bociany a väčšie druhy (miesta odpočinku, náhodné nárazy pri zníženej viditeľnosti).

- vybudovať ochranné hrebene na všetky stĺpy 22 kV elektrických vedení, tak ako je tomu na území Biosférickej rezervácie Poľana z južnej strany.

Likvidácia odpadov

- Likvidovanie tuhého komunálneho odpadu v obci zabezpečuje firma Bartová z Nemeckej, odpad vyváža na skládku do Brezna.
- Naďalej podporovať separovaný zber druhotných surovín

- V obci zriadiť kompostovanie prípadne iné využitie biologického a zeleného odpadu

g) Vymedzenie zastavaného územia obce

Zastavané územie obce Ľubietová má podľa výpisu z katastra nehnuteľností výmeru 69,3682 ha.

Rozvojom obytnej zóny a plôch pre priemysel mimo zastavaného územia sa zväčší výmeru zastavaného územia o 11,563 ha

h) Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

V ochranných pásmach a chránených územiach platia osobitné režimy, zakazujú alebo obmedzujú sa určité činnosti z dôvodov ochrany verejného záujmu, určujú sa podmienky ochrany územia, najmä ktoré činnosti v území nemožno vykonávať a ktoré činnosti možno vykonávať iba pri splnení určených podmienok.

V rámci katastrálneho územia obce Ľubietová sú vymedzené nasledovné ochranné pásma a chránené územia:

Ochranné pásma v zastavanom území:

- ochranné pásmo cintorínov – 50m
- ochranné pásmo kostola sv. Márie Magdalény – 50m
- ochranné pásmo hospodárskeho dvora – 200m
- ochranné pásmo VN vzdušných rozvodov - od krajného vodiča na každú stranu 10 m
- stožiarová transformátorová stanica - od konštrukcie transf. stanice 10 m
- ochranné pásmo ČOV – 100m
- ochranné pásmo zbernej komunikácie mimo intravilán obce 20m

Ochranné pásma a chránené územia mimo zastavané územie:

- PHO II. stupňa zdrojov pitnej vody – Ženská dolina, Včelíneec, Anderlová
- širšie ochranné pásmo prírodných liečivých minerálnych vôd Brusno
- povodie vodárenského toku Osrblianka
- CHKO BR Poľana
- NPR Ľubietovský Vepor s návrhom na rozšírenie
- ochranné pásmo NPR Ľubietovský Vepor
- PP Veporské skalky
- PR Periská
- ochranné lesy
- lesy osobitného určenia vyhlásených z titulu ochrany prírody
- lesy osobitného určenia vyhlásených z titulu postihnutia imisiami
- hranica pásma ohrozenia lesných porastov imisiami „C“

i) Určenie na ktoré časti je potrebné obstarat' územný plán zóny

- Územné a technické zabezpečenie rozvoja rekreácie a cestovného ruchu si vyžaduje podrobnejšie urbanistické riešenie a spracovanie územného plánu zóny pre: rekreačnú zónu Ľubietová – Hutná Dolina a Agroturistickú zónu Ľubietová – Pod Hrbom.
- Rozvoj v ostatných rekreačných zónach riešiť podrobnejšie riešenie formou urbanistických štúdií.

j) Zoznam verejnoprospešných stavieb

Verejnoprospešné stavby sú stavby, pre ktoré možno podľa § 108 zákona č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov pozemky, stavby

a práva k nim potrebné na uskutočnenie stavieb alebo opatrení vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť rozhodnutím stavebného úradu.

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov pre obec Ľubietová sú :

- VS1 volejbalové ihrisko
- VS2 rekonštrukcia zbernej komunikácie v intraviláne aj mimo intravilán obce
- VS3 rekonštrukcia jestvujúcich obslužných komunikácií
- VS4 novonavrhnuté obslužné komunikácie
- VS5 chodníky a samostatné pešie trasy medzi hlavnými zdrojmi a cieľmi pešieho pohybu
- VS6 zastávkové pruhy mimo komunikačnej siete
- VS7 22 kV vzdušné a kábelové vedenie
- VS8 distribučná (kiosková) transformátorová stanica 22/0,4 kV, TS 18(400kVA)
- VS9 0,4 kV sekundárne kábelové vedenie
- VS10 rozvodná vodovodná sieť
- VS11 splašková kanalizácia
- VS12 STL plynovod
- VS13 regulačná stanica plynu
- VS14 verejné osvetlenie
- VS15 telekomunikačná sieť

VS 1- 6 sú vyznačené v grafickej prílohe č.5 Komplexný výkres priestorového usporiadania, funkčného využívania územia a verejného dopravného vybavenia (1:2000)

VS 7- 12 sú vyznačené v grafickej prílohe č.6 Výkres riešenia verejného technického vybavenia (1:2000)

3. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Fotodokumentácia

1. Rímskokatolícky kostol sv. Márie Magdalény, pôvodne gotický, okolo roku 1780 prestavaný.
2. Evanjelický kostol a.v. pseudogotický, postavený v r. 1805-1807.
3. Meštiansky rokokový dom č. 159 radový z polovice 18. stor.
4. Ľudový dom zrubový z roku 1705.
5. Radnica
6. Kaplnka sv. Jána Nepomuckého z roku 1803.
7. Detail pôvodnej uličnej zástavby v centre.
8. Zvyšky vysokej pece v lokalite Huta.
9. Technická pamiatka „Vysoká pec“ v lokalite Tri vody.
10. Vyhliadkový bod Vysoká (994 m.n.m.) cieľ náučného chodníka.